

SOTKAMON KUNTA

Vuokatin osayleiskaava 2035

Kaavaselostus, ehdotus

Oura Maria / Leskinen Timo

1.10.2018

Sisällysluettelo

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT SEKÄ KAAVAN TARKOITUS	1
2	LÄHTÖKOHDAT	2
2.1	Alueen yleiskuvaus	2
2.2	Luonnonympäristö	2
2.2.1	Kallio- ja maaperä	2
2.2.2	Vesiolot	4
2.2.3	Kasvillisuus ja eläimistö	5
2.2.4	Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit	7
2.2.5	Huomionarvoiset eläin- ja kasvilajit	7
2.2.6	Arvokkaat luontokohteet	8
2.3	Maisema	23
2.3.1	Maisemarakenne	23
2.3.2	Maisemakuva –maiseman nykytila	24
2.3.3	Maiseman arvot	24
2.4	Kulttuuriympäristö	25
2.4.1	Muinaisjäännökset	25
2.4.2	Rakennettu kulttuuriympäristö	26
2.5	Väestö, työpaikat, kauppa ja matkailu	27
2.5.1	Väestö	27
2.5.2	Työpaikat	27
2.5.3	Kauppa	28
2.5.4	Matkailu	29
2.6	Yhdyskuntatekniikka	29
2.6.1	Vesihuolto	29
2.6.2	Jätehuolto	30
2.7	Liikenne	30
2.7.1	Ajoneuvoliikenne ja liikennemäärät	30
2.7.2	Joukkoliikenne	32
2.7.3	Kevyt liikenne	33
2.7.4	Liikennejärjestelmä suunnitelma	35
2.8	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt	36
2.8.1	Maaperä	36
2.8.2	Melu	38
2.9	Maanomistus	38
2.10	Suunnittelutilanne	38
2.10.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	38

Oura Maria / Leskinen Timo

1.10.2018

2.10.2	Maakuntakaava ja vaihemaakuntakaavat	39
2.10.3	Yleiskaava	48
2.10.4	Asemakaava	49
2.10.5	Masterplan	50
2.10.6	Rakennusjärjestys	50
3	SUUNNITTELUN TAVOITTEET	50
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	50
3.2	Kunnan asettamat tavoitteet	52
3.3	Viranomaisten asettamat tavoitteet	52
3.4	Asukkaat ja sidosryhmät	54
3.4.1	Paikkatietokysely	54
4	OSAYLEISKAAPROSESSI	56
4.1	Alueen määrittely	56
4.2	Osayleiskaavaluonnos	56
4.3	Osayleiskaavaehdotus	56
4.4	Osayleiskaava	56
5	OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	57
5.1	Yleistä	57
5.2	Vaihtoehdot	57
5.3	Aluevaraukset ja niiden perustelut	57
5.3.1	Keskustatoiminnot ja kaupalliset palvelut	57
5.3.2	Työpaikka-alueet, palvelut ja teollisuus	58
5.3.3	Pysyvä asuminen	59
5.3.4	Loma-asutus ja matkailu	60
5.3.5	Virkistys ja vapaa-aika	62
5.3.6	Metsätalousalueet	64
5.3.7	Vesialueet	65
5.3.8	Luonnon-, maiseman- ja kulttuuriympäristön suojelu	65
5.3.9	Ympäristöhäiriöt	67
5.3.10	Liikenne	68
5.3.11	Muut merkinnät	70
5.3.12	Yleismääräykset	70
5.4	Kaavan suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin	71
5.4.1	Suhde yleiskaavan sisältövaatimukseen	71
5.4.2	Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT)	72
5.4.3	Suhde maakuntakaavaan	73
6	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	77
7	TOTEUTTAMINEN	83

Oura Maria / Leskinen Timo

1.10.2018

7.1	Osayleiskaavan oikeusvaikutukset	83
7.1.1	Suunnittelun ohjausvaikutus	83
7.1.2	Maakuntakaavan/ seutukaavan ohjausvaikutus.....	83
7.1.3	Vaikutus viranomaisiin	83
7.1.4	Rakennusjärjestys.....	83
7.1.5	Yleiskaavan ja muun lainsäädännön mukaisen päätöksenteon suhde	83
7.2	Rakentaminen osayleiskaava-alueella.....	83
8	SUUNNITTELUVAIHEET	84

LIITTEET:

Liite 1:	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Liite 2:	Luontoselvitys
Liite 3:	Maisemaselvitys
Liite 4:	Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelma
Liite 5:	Arkeologinen inventointi
Liite 6:	Kooste rakennetun kulttuuriympäristön kohteista
Liite 7:	Karttakyselyn tulokset
Liite 8:	Luonnosvaiheen neuvottelun muistio
Liite 9:	Luonnoksen palaute ja vastine
Liite 10:	Työneuvottelun 30.5.2018 muistio

1.10.2018

Vuokatin osayleiskaava 2035

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT SEKÄ KAAVAN TARKOITUS

Selostus liittyy 1.10.2018 päivättyyn Vuokatin osayleiskaava 2035:een.

Vuokatin osayleiskaava-alue sijaitsee Sotkamon kunnassa noin 7 kilometriä Sotkamon keskustasta länteen. Kajaaniin Vuokatista on noin 35 km. Yleiskaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 2700 hehtaaria.

Kaava-alue alkaa heti kirkonkylän länsipuolelta, Hirvenniemestä ja ulottuu lännessä pitkälle Nuasjärveen pistävän Kaarreniemen kärkeen. Pohjoisessa alue rajautuu Pirttijärveen ja siitä länteen johtavaan Tenetin virtaan, joka laajenee Mujehoulunjoeksi ennen Nuasjärveen yhtymistä. Etelässä raja kulkee Leivolankylän ja Vuokatinvaaran kautta Hyvölänkylän eteläpuolitse Nuasjärveen Kivilahden kohdalla. Rajaus ilmenee oheisesta kuvasta.

Kuva 1: Suunnittelualan raja on osoitettu sinisellä katkoviivalla.

Vuokatti on kansainvälinen ympärivuotinen matkailukeskus, jonne sijoittuu myös muuta elinkeinotoimintaa, palveluita ja vakituista asutusta. Vuokatin yleiskaavoituksen tavoitteena on varmistaa Vuokatin matkailualueen kehittyminen entistäkin vetovoimaisemmaksi aluekokonaisuudeksi matkailijoille, yrittäjille ja vakituksille asukkailla Sotkamo-Vuokatti - Masterplanissa määritettyjen tavoitteiden mukaisesti, joita ovat Kaarreniemen-Pisterinniemen maankäytön kehittäminen, Länsirinteen alueen laajentaminen, Vuokatin ydinkeskusta laajentaminen ja palveluiden monipuolistaminen sekä yhtenäisen ns. keskuspuiston ulkoilu- ja virkistyskäytön turvaaminen. Lisäksi kaavalla selvitetään kaupan suuryksikön sijoittumista alueelle sekä Tervon ja Riivarin peltöjen maankäytön tehostamista.

1.10.2018

---

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue on Vuokatin laskettelurinteiden ympärille rakentunut monipuolinen matkailukeskittymä. Suunnittelualueella sijaitsee laskettelurinteiden lisäksi monia matkailijoita palvelevia toimintoja kuten hotelleja, kylpylä, golfkenttä, angry birds activity park, hiihtotunneli sekä laajat verkostot retkeily- ja virkistystoimintoihin. Lisäksi alueella on lukuisia vapaa-ajan asuntoja, mutta myös vakituista asumista. Alueella sijaitsee myös Vuokatin urheiluopisto, joka tarjoaa ammatillista peruskoulutusta sekä aikuiskoulutusta liikunnan alalta. Suunnittelualueella sijaitsee myös pienteollisuus ja tilaa vaativan kaupan alue suunnittelualueen itäosassa Hirvenniemen alueella.

2.2 Luonnonympäristö

2.2.1 Kallio- ja maaperä

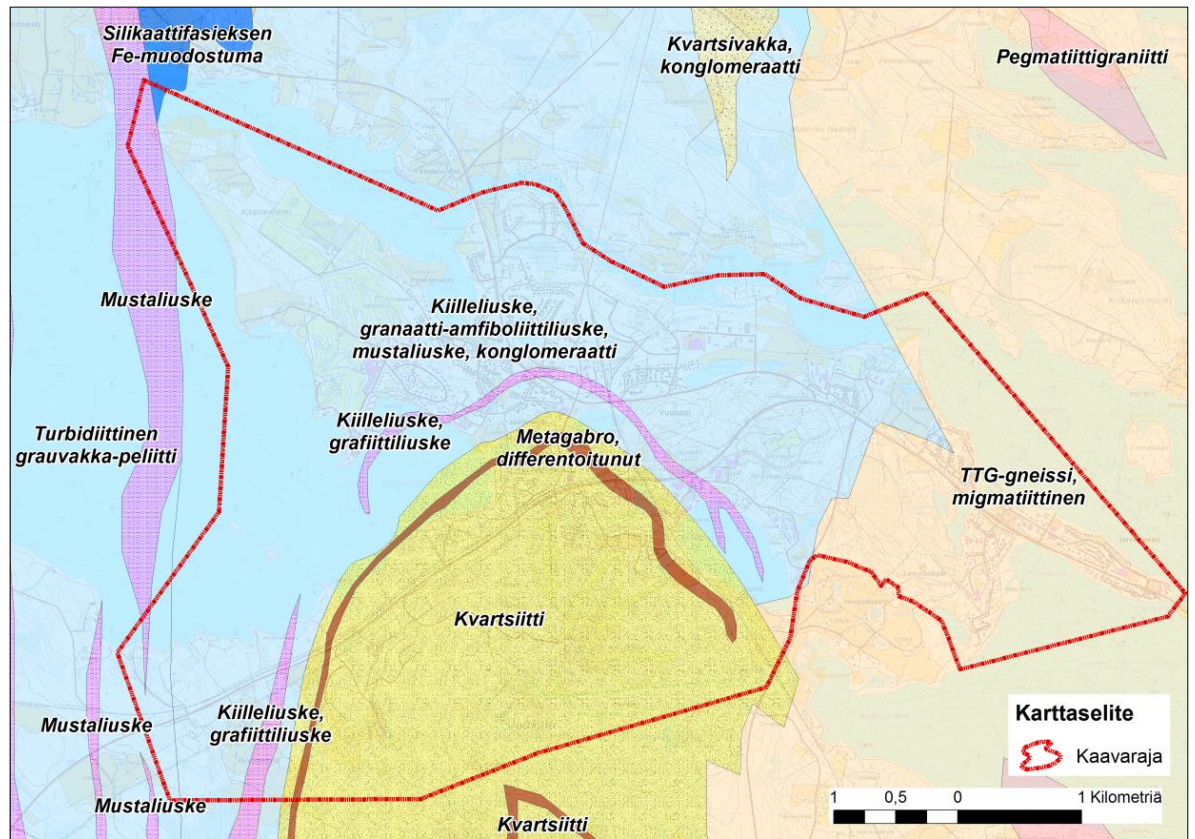
Vuokatti sijaitsee arkaaisen ja paleoprotsooisen kallioperän rajalla. Vuokatin länsi- ja pohjoispuolella kallioperä koostuu ravinnepitoisista liuskeista (kiilleliuske, granaatti-amfiboliittiliuske, mustaliuske, konglomeraatti). Itäpuolella kallioperässä on puolestaan arkaaista migmaattista gneissia. Itse Vuokatin alueella kallioperä on kvartsiitti ja sen huiput ovat jäänteitä muinaisesta poimuvuoristosta, joka on kulkenut Pohjois-Karjalasta Kainuun kautta Lappiin.

Vuokatin alueella maaperä on kalliomaata, jota reunustavat moreenimaat. Vaaran pohjoispuolelle on kerrostunut matala Vuokatinharju, joka kuuluu koko Kainuuta halkovaan luode-kaakko -suuntaiseen harjujaksoon. Harjun syntyvaiheessa aluetta peitti Sotkammo-Pielisen jääjärvi, joka ulottui etelässä Pieliselle, idässä Kuhmoon, pohjoisessa Suomussalmelle ja lännessä Kajaaniin. Harju kerrostui Sotkamon jääjärvivaiheen aikana syvään veteen. Harjun maa-aines on pääasiassa hiekkaa ja karkeaa hietaa. Sotkamon jääjärvi, joka oli mannerjäätikön patoama järvi, oli noin 40 metriä ylempänä silloista Itämeren pintaa. Sen korkeimmat rannat ovat Vuokatin alueella nähtävissä Vuokatinvaaran rinteillä tasolla +195 - + 200 m mpy. Sulamisen seurauksena jään reuna perääntyi Kajaanin tasalle, jääjärvi purkautui Itämereen ja siitä tuli Itämeren lahti. Jääjärven purkautuminen tapahtui noin 9 500 vuotta sitten. Vuokatin harjualueella on lukuisia fossiilisia dyynimuodostumia.

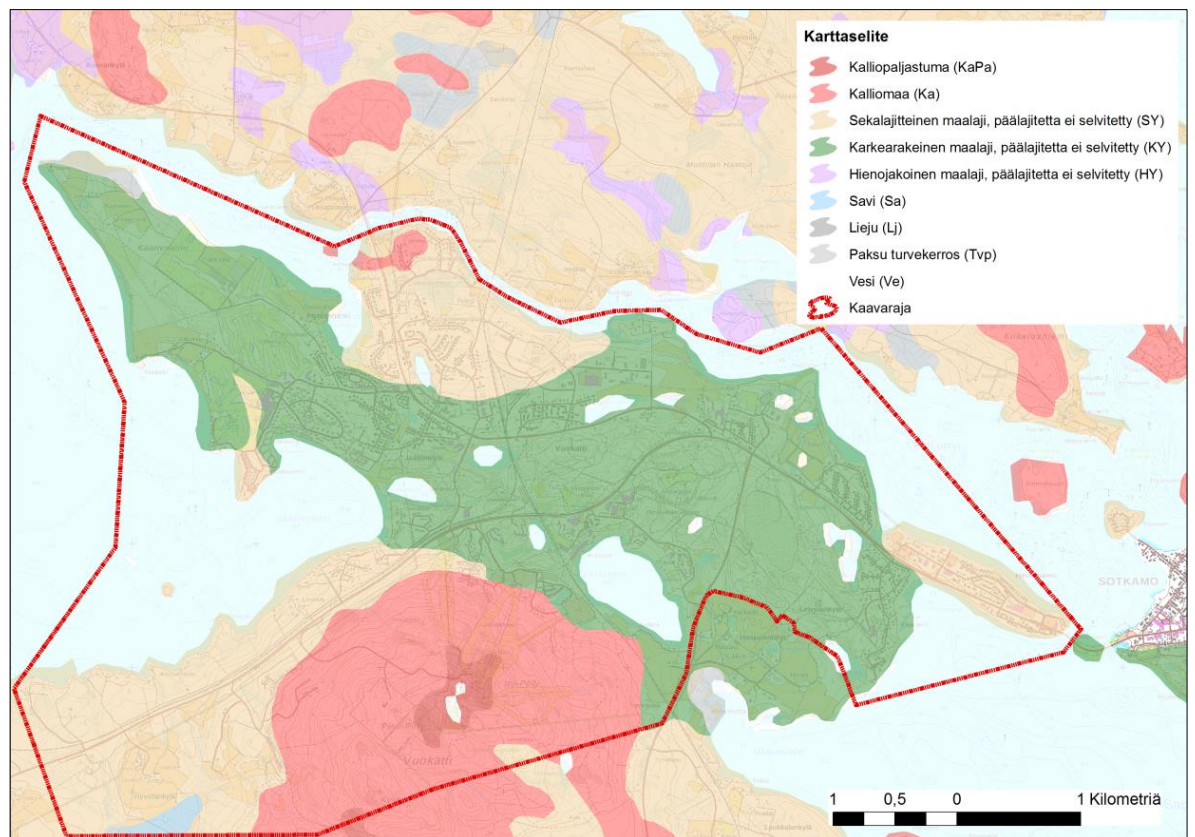
Harjumuodostuman pohjoispuolella Kohveronkankaalla maaperä on moreenia ja hieman kalliomaata. Savimaita on hieman Hyvölänkylän alueella.

1.10.2018

Kuva 2: Selvitysalueen kallioperä (GTK 2017).

Kuva 3: Selvitysalueen maaperä (GTK 2017).

1.10.2018

Alueen maisemakuvaa hallitsevan Vuokatinvaaran pinnanmuodot ovat jyrkkäpiirteisiä. Avokallioisia lakialueita erottavat kapeat laaksot ja rotkot, joiden pohjalla virtaa pieniä puroja. Korkeimmat lakipaikat Iso Pölly ja Pieni Pölly ovat tasoilla 326 m mpy ja 335 m mpy. Vuokatin harjumuodostuman korkeimmat kohdat kohoavat noin tasoon +180 - +185 m mpy. Nuasjärven keskiveden korkeus on 137,9 m mpy.

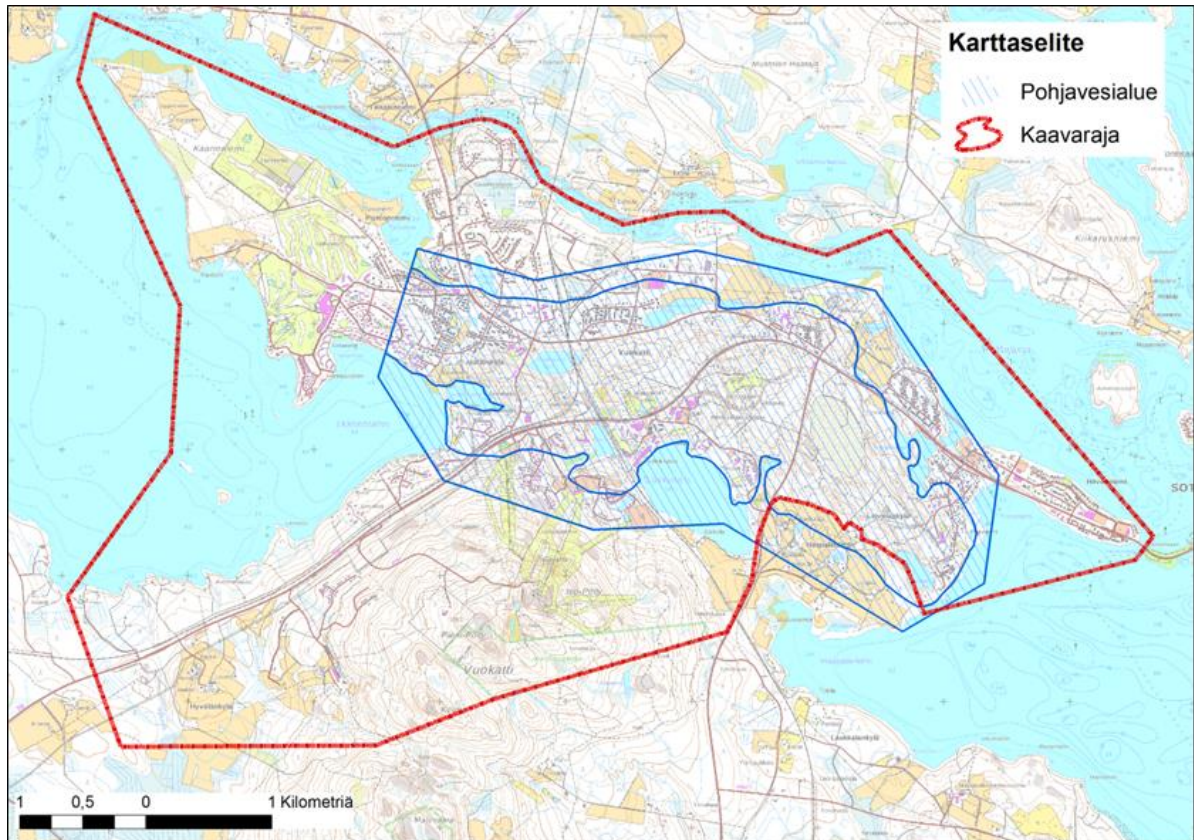
2.2.2 Vesiolot

Kaava-alueella on Vuokatin pohjavesialue (1176502 A), joka sijaitsee Nuasjärven, Pirttijärven ja Iso-Sapsojärven välisellä alueella. Pohjavesialue luokitellaan I-luokan pohjavesialueeksi ja sen kokonaispinta-ala on 9,53 km². Varsinaisen pohjaveden muodostumisalueen pinta-ala on 5,92 km². Pohjaveden päävirtaus on Vuokatin pohjavesialueen länsiosassa länteen ja Kankaalan Leivonkylän alueella kaakkoon.

Alueen länsiosassa pohjavettä purkautuu runsaasti Jäätiönlahteen. Itäosassa pohjaveden päävirtaussuunta on päinvastainen ja osa vedestä purkautuu Iso-Sapsojärveen ja osa Rauramonlammen kautta Pirttijärveen. Alueen itäosassa pohjavesiolot ovat antikliiniset. Länsiosa saa täydennystä pohjavesiinsä myös ympäristöstään, etenkin Vuokatinvaaran suunnasta tulevasta valunnasta.

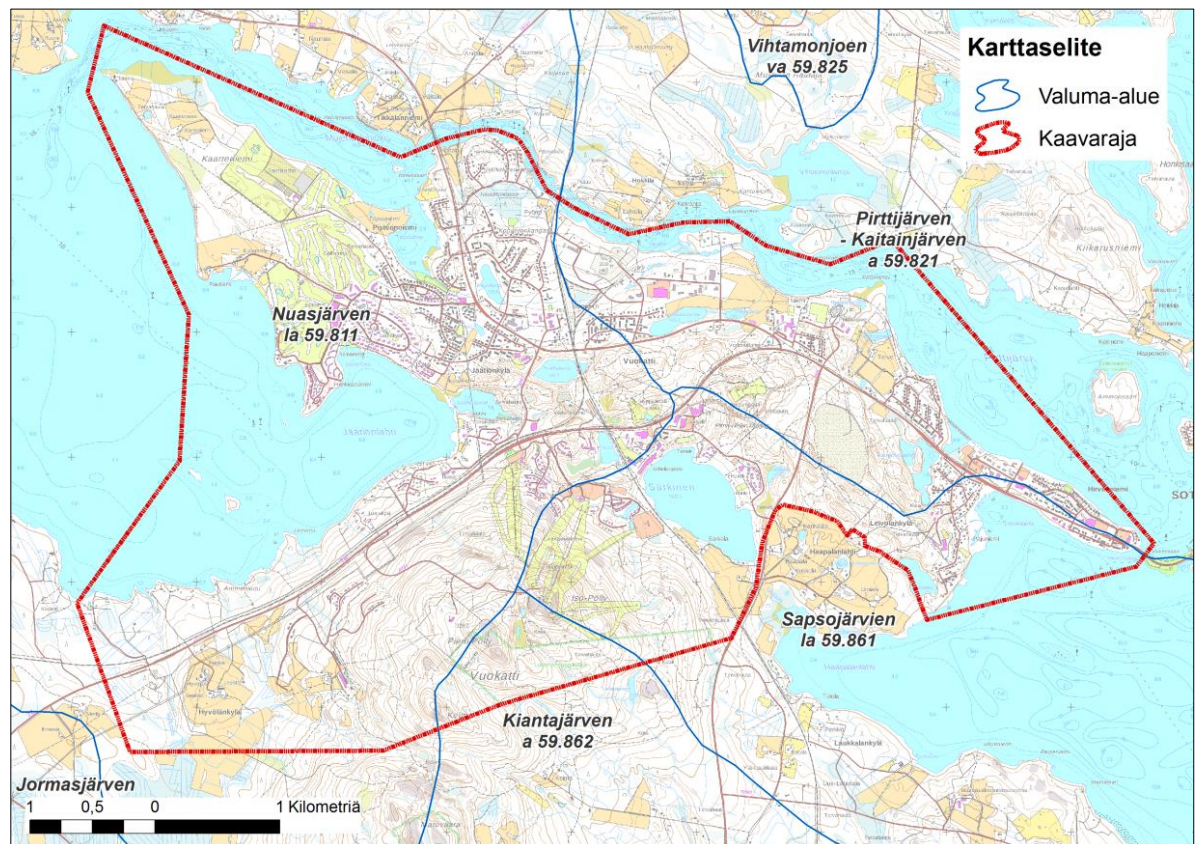
Vuokatinvaaran rinteillä ilmenee kasvillisuudessa monin paikoin pohja- tai orsivesivaikutus.

Kaava-alue sijoittuu Nuasjärvi (59.811), Pirttijärven - Kaitainjärven (59.821) Sapsojärvien (59.861) ja Kiantajärven (59.862) valuma-alueille.

Kuva 4: Vuokatin pohjavesialue (SYKE 2017).

1.10.2018

Kuva 5: Kaava-alueen valuma-alueet (SYKE 2017).

2.2.3 Kasvillisuus ja eläimistö

Kasvimaantieteellisessä aluejaossa Sotkamo kuuluu keskiboreaaliseen vyöhykkeeseen ja suoaluejaossa Pohjanmaan – Kainuun aapasuoalueeseen.

Vuokatin metsät ovat valtaosin kuusivaltaisia tuoreita puolukka-mustikkatyypin ja kangaita, jotka vaihtuvat pohjoisessa harjualueen kuivahkoihin variksenmarja-puolukkatyypin ja kuiviin variksenmarja-kanervatyypin kangasmänniköihin. Vuokatin rinteillä on myös lehtomaista metsäkurjenpolvi-käenkaali-mustikkatyypin kangasta sekä hieman lehtokasvillisuutta. Lakialueella on pienialaisia kalliomänniköitä. Selvitysalueen lehdot ovat metsäkurjenpolvi-käenkaali-oravanmarjatyypin tuoreita lehtoja tai kosteita suurruoho- ja saniaislehtoja. Lehdot sijoittuvat Vuokatin, Ammeniemien ja Täiniemen alueille. Vuokatin rinteellä lehdot keskittyvät norojen varsille. Selvitysalueen merkittävin lehto on Täiniemen lehto, missä kasvaa myyränporrasta.

Vuokatin metsät ovat suurelta osin talousmetsiä, mutta alueella on myös metsälajistoltaan arvokkaita vanhoja metsiä kuten Vuokatin suojelualueen vanha metsä ja siihen rajautuva Pieni-Polly-Keiman metsä. Kaarreniemellä metsät ovat tuoreita kuusikankaita tai kuivahkoja ja kuivia mäntykankaita.

Soita on alueella vähän. Laajemmat korvet on etupäässä ojitettu. Laajimmat luonnon-tilaiset suot ovat luhtia ja saranevoja. Laajin luonnontilainen suo on Kaarreniemien kärkeä, missä on isovarpurämettä ja siihen liittyvä laaja avoluhta, jota reunustaa metsä- ja pajuluhta. Vuokatin alueella suot ovat pienialaisia notkopaikoissa ja norojen varsilla olevia rämeitä, korpikämeitä, saranevoja sekä reheviä korpia.

1.10.2018

Alueen merkittävimmät korpityypit ovat uhanalaiset juolasara-, ruoho-, lehto- ja saniais- korvet. Juolasarakorvet ovat pienialaisia. Ruohokorvet keskittyvät Vuokatin alueelle. Alueella on myös kangas-, ruohomustikka- ja metsäkortekorpea. Alueen merkittävin korpi on Ammeniemien korpi, missä on tihkupintaista saniais- ja ruohokorpea sekä kangas-, metsäkorte- ja muurainkorpea. Alueella on myös muutama suursaranevakuvio ja pienialaisesti sara- ja lettorämettä.

Vuokatin alueen luonnon monimuotoisuutta lisäävät useat norot, joiden varressa on yleensä korpi- ja lehtokasvillisuutta. Norojen kenttäkerroksesta leimaa yleisesti metsäkorte, hiirenporras, isoalvejuuri, metsäimarre, korpi-imarre, nurmilauha ja metsäkurenpolvi. Useat norot alkavat lähteiköstä tai noron varrella on tihkupintaa. Yleisimmät lähteisyyttä ilmentävät lajit ovat suokeltto, lähdelelväsammal ja korpilelväsammal.

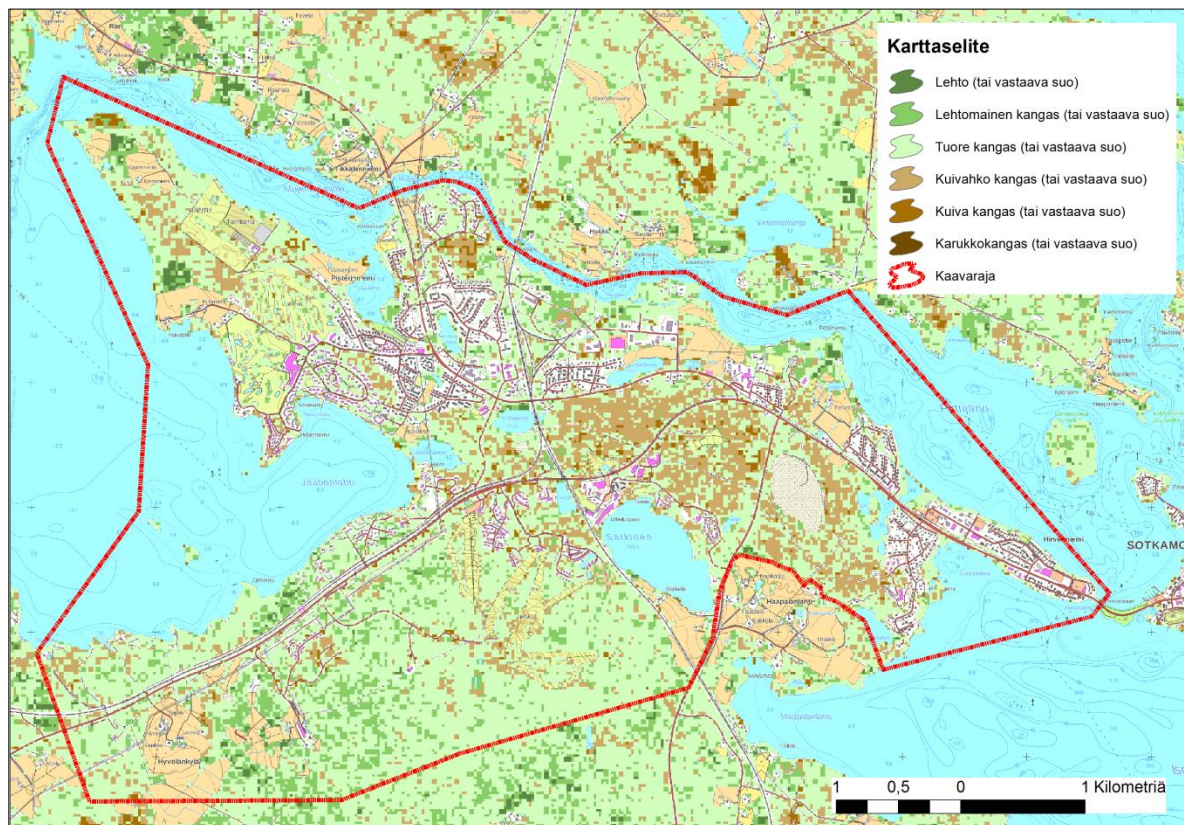
Nuasjärven puolella vesi- ja rantakasvillisuus on varsin karua. Rehevin vesikasvillisuus on Jäätiönlammella. Ruovikoita on Kaarreniemien etelärannalla ja Täiniemellä. Iso Sapsojärven rannalla on myös ruovikoita. Harjuaalueella olevien järvien ja lampien ranta- ja vesikasvillisuus on karua. Vuokatin kaava-alueen pesimälinnustoselvityksen maastokartoituksessa kesällä 2016 havaittiin yhteensä 97 lintulajia, joista 83 lajia tulkittiin alueella varmasti tai todennäköisesti pesiväksi. Kaava-alueen monipuolisten elinympäristöjen vuoksi lajistossa on useita vesi- ja rantalintulajeja, ihmisvaikutuksen piirissä viihtyvää kulttuurilajistoa sekä vanhan metsän lintulajistoa.

Kaava-alueen merkittävimmät linnustolliset arvot sijoittuvat Vuokatin vaaran alueelle vanhoihin ja iäkkäisiin sekä runsaslahopuustoihin kuusivaltaisiin havumetsiin, joissa esiintyy useita suojelullisesti arvokkaita ja uhanalaisia lintulajeja. Osa alueesta on arvotettu myös kansallisesti arvokkaaksi lintualueeksi Sotkamons vaarajakson metsien FINI-BA-alueena. Vastaavaa elinympäristöä esiintyy pienialaisemmin ja laikuittaisemmin myös Ammeniemien alueella sekä Kaarreniemien kärjessä. Linnustollisesti arvokas kohde on myös Hiekkaniemen edustan pieni saari, jossa pesii noin 100–150 paria naurulokkeja sekä muutamia pikkulokkeja, kalalokkeja sekä kalatiroja.

Alueella elää myös vanhoissa metsissä eläviä hyönteisiä kuten aurorakuoriainen. Saukosta on tehty havaintoja Mujehoulunjoelta. Saukko käyttää Mujehoulunjokea liikkumiseen.

1.10.2018

Kuva 6: Kaava-alueen kasvupaikat (LUKE 2017).

2.2.4 Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit

Kaava-alueelta on tiedossa yksitoista uhanalaista ja neljä silmälläpidettävää luontotyytiä.

- Juolasarakorvet (EN)	- Lettorämeet (VU)
- Metsäkortekorvet (EN)	- Metsäluhdet (VU)
- Vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat (VU)	- Lähteiköt (VU)
- Tuoreet keskivänteiset lehdot (VU)	- Havumetsävyöhykkeen kangasmaiden purot
- Kangaskorvet (VU)	- Vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
- Lähdekorvet (VU)	- Havumetsävyöhykkeen kangasmaiden latvapurrot (NT)
- Ruoho-mustikkakorvet (VU)	- Kosteat keskivänteiset lehdot (NT)
- Ruohokorvet (VU)	- Harjulammet (NT)
- Saniaiskorvet	

2.2.5 Huomionarvoiset eläin- ja kasvilajit

Erittäin uhanalaisesta (EN) peltorusujuuresta on havaintotieto, mutta sen tarkka kasvupaikka ei ole tiedossa. Peltorusujuuri on lemmikkikasveihin kuuluva viljapellojen vanha rikkakasvi. Nykyisin laji on suuresti harvinaistunut ja monin paikoin lähes hävinnyt. Todennäköistä on, että laji on hävinnyt alueelta. Jäätienlammen kasvistoon kuuluvat alueellisesti uhanalaiset (RT) tankeakarvalehti ja nevaimarre.

Lisäksi alueella on luontodirektiivin liitteessä II ja IV mainitun myyränportaan kasvupaikka. Laji on rauhoitettu, mutta ei uhanalainen. Myyränportaan kasvupaikka on Täinien lehdossa. Silmälläpidettävät rusokantokääpä (NT) ja pohjanrypykkä (NT) esiintyvät alueen vanhoissa metsissä.

1.10.2018

Silmälläpidettävän (NT) liito-oravan reviirejä on alueella useita. Laji on myös luontodirektiivin liitteen IV(a) laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat sijoittuvat Vuokatin rinteille, Ammenimen ja Täiniemen alueelle. Lisäksi Härkökiven asemakaava-alueella on liito-oravakohde, joka löydettiin vuonna 2006.

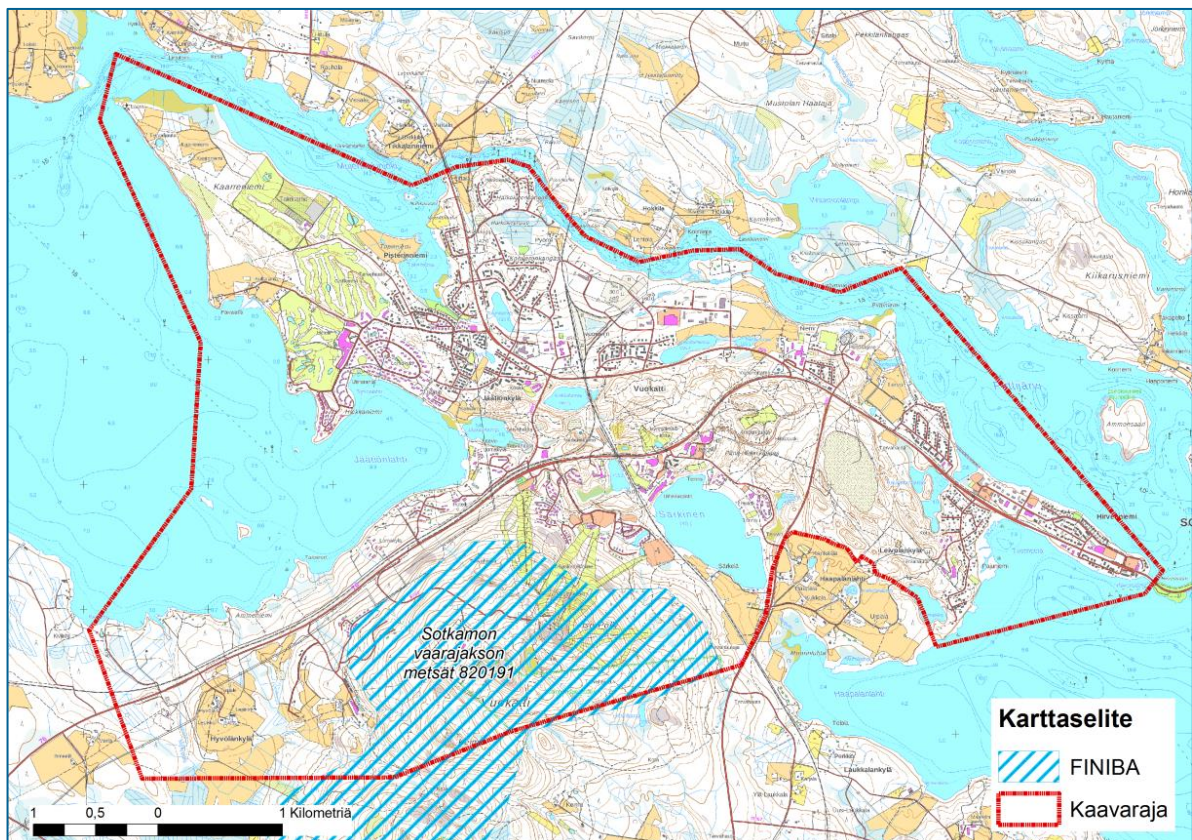
Pesimälinnustokartoituksessa havaittiin yhteensä 44 suojelullisesti arvokasta lintulajia, joista 33 lajia tulkittiin pesivän alueella. Useat uhanalaiseksi luokitellut lajit ovat vesi- ja rantaelinympäristöjen sekä vanhojen metsien lajeja, mutta joukossa on myös useita kulttuurivaikutteisilla alueilla esiintyviä lajeja.

Erittäin uhanalaiseksi (EN) arvioituja lajeja ovat tukkasotka ja tukkakoskelo, mustakurkku-uikku, selkälokki ja räystäspääsky. Vaarantuneita (VU) lajeja ovat haapana, isokoskelo, taivaanvuohi, naurulokki, tervapääsky, törmäpääsky, hömötiainen, töyhtötiainen, varpunen, viherpeippo, punatulkku ja pajusirkku.

Silkkiuikku, kanahaukka, pikkutylli, kuovi, haarapääsky, kivitasku ja punavarpuen ovat silmälläpidettäviä lajeja (NT). Alueellisesti uhanalaisia lajeja (RT) ovat pikkutylli, kivitasku sekä tiltalti.

2.2.6 Arvokkaat luontokohteet

Alueelle ei sijoitu Natura-alueita. Alueella on Vuokatin suojelualue, joka on vanhojen metsien suojelualue (VMA110092). Osa kaava-alueen eteläosasta kuuluu laajempaan kansallisesti tärkeään Sotkamon vaarajakson metsien (820191) FINIBA-alueeseen (kuva 5). Vuokatti-Koljolanvaara (KA0110070) on kansallisesti arvokas kallioalue.

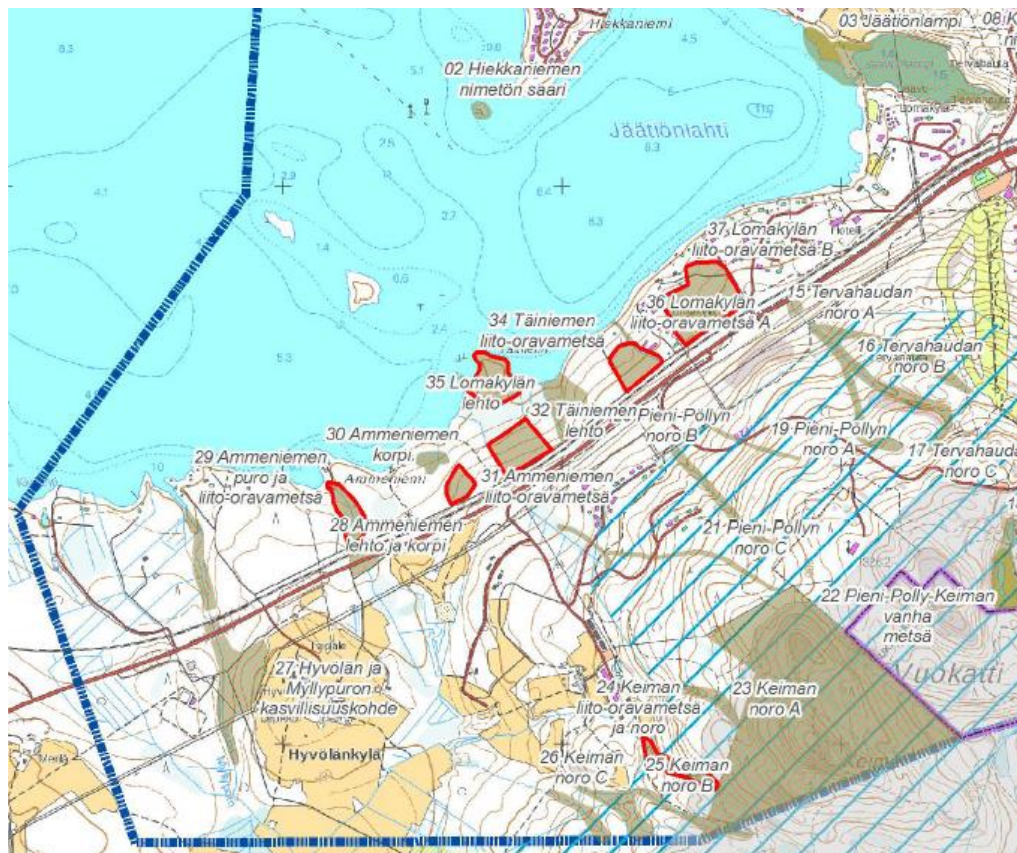

Kuva 7: Sotkamon vaarajakson metsät (820191) FINIBA-alueen pohjoisosaa sijoittuu kaava-alueelle.

1.10.2018

Suunnittelualueen merkittävät luontokohteiden sijainnit ilmenevät oheisista kuvista. Tarkemmat kuvaukset löytyvät luontoselvitykseſtä, joka on kaavaseloſtuksen liitteenä.

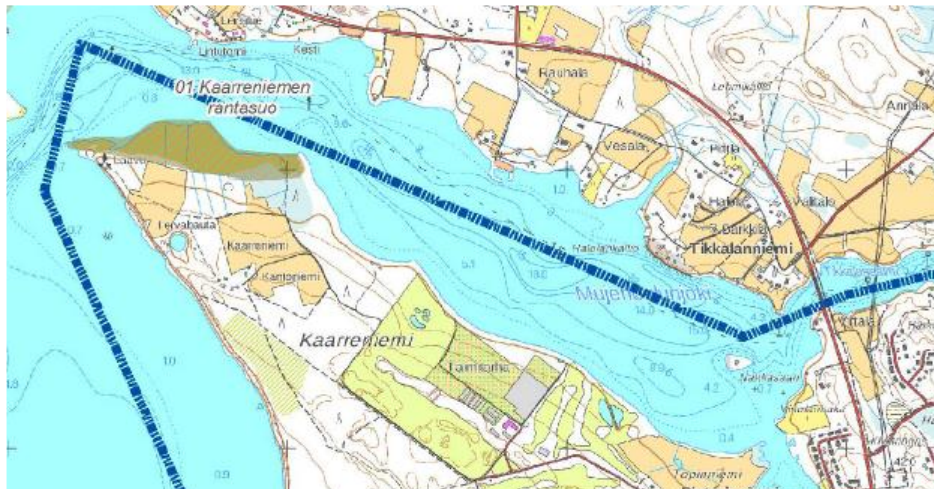
Kuva 8: Nuasjärven ranta-alueen ja Vuokatin vaaran länsipuolen luontokohteet

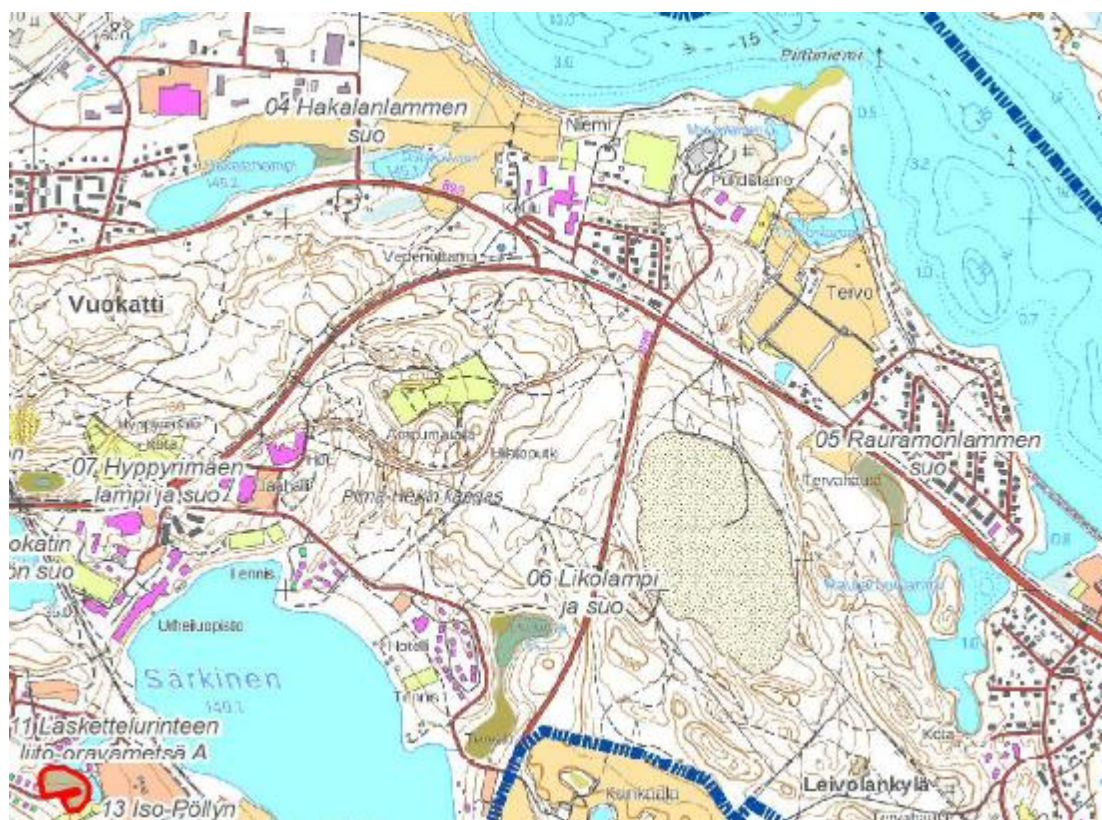
Kuva 9: Vuokatin vaaran lakialueen ja itärinteiden luontokohteet

1.10.2018

Kuva 10: Kaarreniemen luontokohteet.

Kuva 11: Urheiluopiston ympäristön luontokohteet

1. Kaarreniemen rantasuo

Pinta-ala:	9,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Taivaanvuohi (VU)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Metsäluhta (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas

1.10.2018

Suojeluperusteet:

Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä

Kuva 12: Kaarreniemen rantasuo.

2. Hiekkaniemen nimetön saari

Pinta-ala:	0,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Naurulokki (VU)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	-
Arvoluokka:	Seudullisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Linnusto

3. Jäätiönlampi

Pinta-ala:	10,3 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Nevaimarre (RT), tankeakarvalehti (RT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	Ruohokorvet (VU), lähteiköt (VU)
Arvoluokka:	Seudullisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Arvokas lajisto, kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava lähde.

4. Hakalanlammen suo

Pinta-ala:	0,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.

1.10.2018

5. Rauramonlammen suo

Pinta-ala:	1,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Juolasarakorvet (EN)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	PSV-Maa ja Vesi 2003 ja maastokartoitus 2016

Kuva 13: Rauramonlammen suo.

6. Likolampi ja suo

Pinta-ala:	2,8 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

7. Hyppyrinmäen lampi ja suo

Pinta-ala:	1,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Harjulammet (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

1.10.2018

---

8. Kuikkalammen nimetön suo

Pinta-ala:	0,2 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Venetvaara 1998

9. Vedenottamon nimetön suo

Pinta-ala:	0,2 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Venetvaara 1998

10. Vuokatin nimetön suo

Pinta-ala:	2,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Ruohokorvet (VU)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

11. Laskettelurinteen liito-oravametsä A

Pinta-ala:	0,9 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

1.10.2018

12. Laskettelurinteen liito-oravametsä B

Pinta-ala:	2,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT) (Myrskytuhojen johdosta alue ei ole enää sovelias liito-oravalle. Tarkastettu keväällä 2018/Jouko Saastamoinen Kainuun ELY-keskus)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Lähteiköt (VU), tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), havumetsävyöhykkeen kangasmaiden purot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava lähde ja noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016, Eliölajit-tietojärjestelmä (TAXON)

13. Iso-Pöllyn puro ja noro

Pinta-ala:	2,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Lähteiköt (VU), ruohokorvet (VU), vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat (VU), vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Liito-orava (NT), rusokantokääpä (NT) ja pohjanrypykkä (NT)
Arvoluokka:	Seudullisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Venetvaara 1998, maastokartoitus 2016 ja Eliölajit-tietojärjestelmä (TAXON)

14. Iso-Pöllyn suot

Pinta-ala:	2,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Juolasarakorvet (EN), lettorämeet (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Venetvaara 1998 ja maastokartoitus 2016

15. Tervahaudan noro A

Pinta-ala:	2,3 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Ruohokorvet (VU), Lehtokorvet (VU), ruohomustikkakorvet (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas

1.10.2018

Suojeluperusteet:

Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.

Lähteet:

Venetvaara 1998 ja maastokartoitus 2016

16. Tervahaudan noro B

Pinta-ala:

2,4 ha

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:

-

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:

Lähteiköt (VU) ja ruohokorvet (VU)

Arvoluokka:

Paikallisesti arvokas

Suojeluperusteet:

Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.

Lähteet:

Venetvaara 1998 ja maastokartoitus 2016

Kuva 14: Tervahaudan noro B

17. Tervahaudan noro C

Pinta-ala:

1,8 ha

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:

Metsäkortekorvet (EN) ja ruohokorvet (VU)

Arvoluokka:

Paikallisesti arvokas

Suojeluperusteet:

Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.

Lähteet:

Venetvaara 1998 ja maastokartoitus 2016

1.10.2018

Kuva 15: Tervahaudan noro C.

18. Pieni-Pöllyn lammet

Pinta-ala:	2,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit:	Ruohokorvet (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

Kuva 16: Pieni-Pöllyn etelälammen suolaidetta.

1.10.2018

19. Pieni-Pöllyn noro A

Pinta-ala:	0,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

20. Pieni-Pöllyn noro B

Pinta-ala:	1,8 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

21. Pieni-Pöllyn noro C

Pinta-ala:	2,1 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Lähteiköt (VU), ruohokorvet (VU), tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro ja lähteikkö.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

22. Pieni-Pölly-Keiman vanha metsä

Pinta-ala:	42,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat (VU), ruohokorvet (VU) ja vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
Arvoluokka:	Maakunnallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	METSO luokka I. Vanha metsälajisto. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

1.10.2018

Kuva 17: Keimanin vanhan metsän noron varressa on runsaasti lahopuuta.

23. Keiman noro A

Pinta-ala:	1,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Saniaiskorvet (VU) ja vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

24. Keiman liito-oravametsä ja noro

Pinta-ala:	1,1 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Ruohokorvet (VU) ja vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016 ja Eliölajit-tietojärjestelmä (TAXON)

25. Keiman noro B

Pinta-ala:	3,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-

1.10.2018

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Lähteiköt (VU), Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), ruohokorvet (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

26. Keiman noro C

Pinta-ala:	1,2 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), ruohokorvet (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

27. Hyvölän metsä ja Myllypuro

Pinta-ala:	6,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä
Lähteet:	Suunnittelukeskus Oy 1997 ja maastokartoitus 2016

28. Ammeniemen lehto ja korpi

Pinta-ala:	0,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Ruohokorvet (VU) ja tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy 2013

29. Ammeniemen puro ja liito-oravametsä

Pinta-ala:	1,5 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas

1.10.2018

Suojeluperusteet: Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.

Lähteet: Suunnittelukeskus Oy 1997 ja maastokartoitus 2016

30. Ammeniemien korpi

Pinta-ala: 0,6 ha

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit: Lähteiköt (VU), ruohokorvet (VU)

Arvoluokka: Seudullisesti arvokas

Suojeluperusteet: Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava lähde.

Lähteet: Maastokartoitus 2016

Kuva 18: Ammeniemien korven lähteinen osa.

31. Ammeniemien liito-oravametsä

Pinta-ala: 1,1 ha

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit: Liito-orava (NT)

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyytit: -

Arvoluokka: Paikallisesti arvokas

Suojeluperusteet: Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji

Lähteet: Maastokartoitus 2016

1.10.2018

32. Täiniemen lehto

Pinta-ala:	2,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT), myyränporras (DIR)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU), kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Seudullisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV ja II laji. Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

Kuva 19: Täiniemen lehto.

33. Täiniemen puro

Pinta-ala:	0,6 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	-
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Venetvaara 2001 ja maastokartoitus 2016

1.10.2018

34. Täiniemen liito-oravametsä

Pinta-ala:	2,3 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Vanhat kuusivaltaiset tuoreet kankaat (VU) ja vanhat kuusivaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

35. Lomakylän lehto

Pinta-ala:	1,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji ja kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä ja vesilain 11 §:n mukainen suojeltava noro.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

36. Lomakylän liito-oravametsä A

Pinta-ala:	2,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji ja kohteella on metsälain § 10 mukaista erityistä elinympäristöä.
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

37. Lomakylän liito-oravametsä B

Pinta-ala:	5,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji
Lähteet:	Maastokartoitus 2016

38. Iso-Pölly a-g liito-oravametsä

Pinta-ala:	1,0 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji

1.10.2018

Lähteet:

Kainuun ELY-keskus 2016

39.Iso-Pöly 2 liito-oravametsä (Ei liitekartalla)

Pinta-ala:	3,4 ha
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit:	Liito-orava (NT)
Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit:	-
Arvoluokka:	Paikallisesti arvokas
Suojeluperusteet:	Luontodirektiivin liitteen IV(A) laji
Lähteet:	Kainuun ELY-keskus 2018

2.3 Maisema

Suunnittelualueelta on laadittu maisemaselvitys (FCG, 2016). Maisemaselvitys perustuu karttatarkasteluihin sekä 9.6.2016 tehtyyn maastoinventointiin.

2.3.1 Maisemarakenne

Tarkastelualueen maisemarakenteessa on jossain määrin havaittavissa maiseman luode-kaakko –suuntautuneisuus: osa selänteistä ja vesistöistä on luode-kaakko –suuntaisia. Avoimia alueita ei ole kovin runsaasti. Ne ovat keskittyneet länteen Kaarreniemeeseen. Rakentaminen on pääsääntöisesti sijoittunut alavammille alueille ja vesistöjen rannoille. Selvitysalueen etelä- ja itäpuolisko ovat metsäisiä. Laskettelurinteitä lukuun ottamatta Vuokattivaaran rinteet ovat peitteiset.

Alue on vesistöjen ympäröimä. Selvitysalueella on myös jonkin verran soistumia, jotka sijoittuvat pääasiassa Vuokattivaaran painanteiden yhteyteen.

Tarkastelualue on maastonmuodoiltaan melko pienipiirteistä ja vaihtelevaa. Korkeimmat maastonmuodot sijoittuvat alueen eteläosaan, jossa Vuokatti-vaara kohoaa noin 330 metrin korkeuteen meren pinnasta. Vaaran juurelle sijoittuvan Särkisen pinta on tasolla 140,1 metriä mpy.

1.10.2018

Kuva 20: Näkymä Vuokatin laelta luoteeseen Kaarreniemen suuntaan.

2.3.2 Maisemakuva –maiseman nykytila

Tarkastelualueen maisemakuvalla ovat tunnusomaisia runsaslukuiset vesistöt pienistä alueen sisäisistä lammista suurempiin ja aina aluetta ympäröiviin suuriin järviin saakka sekä vaaramaisemat. Vuokattivaara muodostaa selkeän maamerkin ja samalla voimakkaan reunavyöhykkeen alueen taustalle. Vaara-alue näkyy kauas ja monin paikoin niin selvitysalueen sisällä kuin sen ulkopuolellakin.

Vesistöjen rannoilta ja Vuokattivaaran laelta avautuvat näkymät ovat pitkiä ja vaikuttavia. Erityisen hienoja näkymiä aukeaa Vuokattivaaran laen ohella kantatieltä 76 muun muassa Rauramonlammen kohdalla, Hirviniemessä etelän suuntaan sekä Hirvensalmensillalta. Rauramon polveileva ja pienipiirteinen lampialue komeine tienvieruspuineen muodostaa hienon maisemamallisen kokonaisuuden. Hirviniemestä puolestaan avautuvat sykkähdyttävät vesistö/vaaramaisemat.

Tarkastelualueelta löytyy myös maisemakuvan kannalta ongelmallisia alueita. Suurin näkyvä maisemavaurio on Vuokattivaaran koilliseen suuntautuvassa laskettelurinteessä. Vaurio on nähtävissä ainoastaan lumettomaan aikaan.

2.3.3 Maiseman arvot

Varsinaiselle selvitysalueelle sijoittuu yksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ”Vuokatti”. Luoteessa ja osin pohjoisessa selvitysalue rajautuu lisäksi Naapurinvaaran maisema-alueeseen. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointien yhteydessä (Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet, Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinven-

1.10.2018

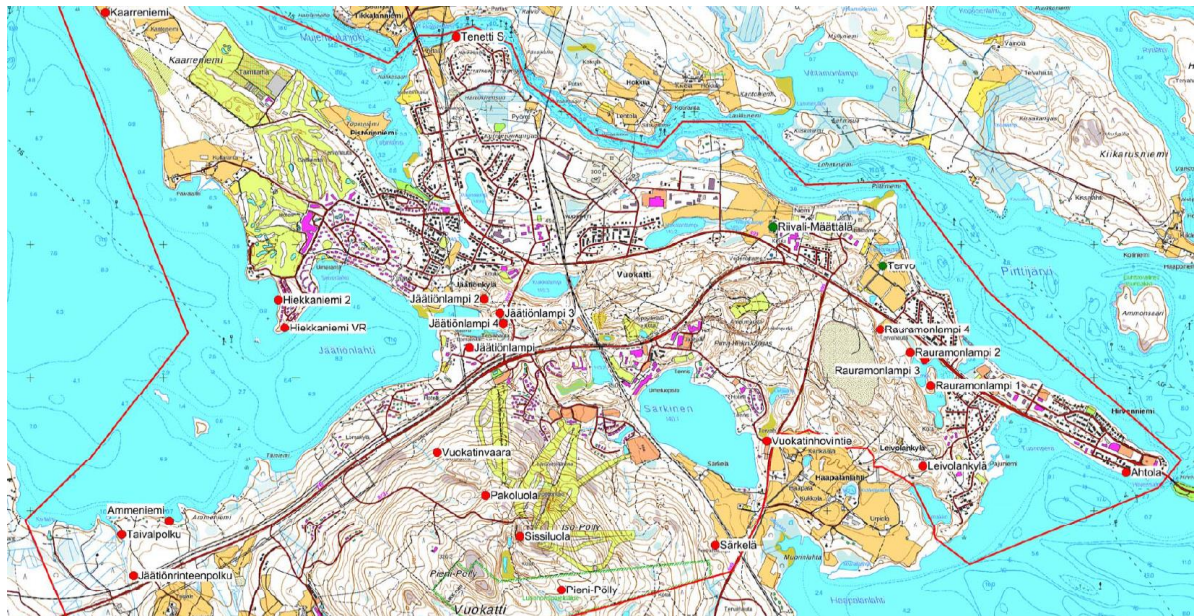
tointi 2011-2013) on esitetty sekä Naapurinvaaran että Vuokatin maisema-alueita. Rajauksia on kuitenkin esitetty jonkin verran muutettaviksi voimassa olevista rajauksista. Vuokatin maisema-alueeseen on ehdotuksessa sisällytetty muun muassa Särkinenjärven ympäristö. Naapurinvaaran maisema-alue ulottuu ehdotuksessa selvitysalueen puolelle.

Välittömästi selvitysalueen luoteis- ja pohjoispuolelle sijoittuva Naapurinvaaran kylä on myös valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

2.4 Kulttuuriympäristö

2.4.1 Muinaisjäänneökset

Suunnittelualueelle on laadittu arkeologinen inventointi kesällä 2016. Inventoinnin on laatinut Museovirasto. Alueelta tunnettiin ennestään 7 muinaisjäänneöskohdetta, jotka tarkistettiin inventoinnissa. Uusia kohteita inventoinnissa löytyi 19 kpl. Näistä tervahau-toja on 13, pyyntikuoppakohteita 2, historiallisen ajan asuinpaikkoja 2 ja tarinapaikkoja 2.

Kuva 21: Inventoidut kohteet. Punaisella pallolla on merkitty kiinteät muinaisjäänneökset ja vihreällä pallolla on osoitettu muut perintökohteet. (Vuokatin yleiskaava-alueen arkeologinen inventointi –inventointiraportti, 2016)

1.10.2018

Esihistorialliset asuinpaikat sijoittuvat Sotkamossa nykyisille rannoille ja johtuen sekä rantojen eroosiosta että Nuasjärven jääkauden jälkeisestä kallistumisesta ja tulvimisesta altaan itäpäähän, ne ovat melko lailla tuhoutuneita. Esihistoriallisia kohteita edustaa kaksi uutta pyyntikuoppakohdetta, jotka sijaitsevat aiemmin tunnettujen ja osittain tutkittujen pyyntikuoppakohteiden läheisyydessä Jäätiönlammen tuntumassa. Historiallisten kohteiden osalta inventointialueella on osa Sotkamon varhaisinta tiedossa olevaa historiallista asutusta, joka asettuu sekin vesistöjen tuntumaan.

Kaksi inventoinnissa esiin tullutta tarinapaikkaa, Sissiluola ja Pakoluola, sijaitsevat molemmat Vuokatinvaaralla ja liittyvät "vainolaisaikoihin", joilla todennäköisimmin tarkoitetaan 1700-luvun sota-aikoja. Tervahautoja Sotkamosta löytyy runsaasti ja niistä suurin osa on todennäköisesti peräisin 1800-luvulta.

Taulukko 1: Suunnittelualueella olevat muinaisjäännöskohteet. Tähdellä on merkitty uudet kohteet.

Nimi	Muinaisjäännös rek. nro	Tyyppi	Ajoitus
Ahtola	765010009	asuinpaikat	kivikautinen
Ammeniemi	765010080	asuinpaikat	kivikautinen
Hiekkaniemi 2	765010045	asuinpaikat	kivikautinen
Hiekkaniemi VR	765010044	asuinpaikat	kivikautinen
Jäätiönlampi	1000008455	työ- ja valmistuspaikat / pyyntikuopat	esihistoriallinen
*Jäätiönlampi 2	1000028781	työ- ja valmistuspaikat / pyyntikuopat	esihistoriallinen
*Jäätiönlampi 3	1000028782	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Jäätiönlampi 4	1000028783	työ- ja valmistuspaikat / pyyntikuopat	esihistoriallinen
*Jäätiönrinteenpolku	1000028813	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Kaarreniemi	1000028784	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
Kuikkalamentie	1000011965	muinaisjäännösrhyhmät	esihistoriallinen
*Leivolankylä	1000028785	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Pakoluola	1000028786	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
*Pieni-Pölly	1000028787	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Rauramonlampi 1	1000028788	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Rauramonlampi 2	1000028789	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Rauramonlampi 3	1000028790	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Rauramonlampi 4	1000028791	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Riivali-Määttälä	1000028810	asuinpaikat	historiallinen
*Sissiluola	1000028780	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen
*Särkelä	1000028792	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Taivalpolku	1000028793	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
Tenetti S	1000028810	asuinpaikat	kivikautinen
*Tervo	1000028794	asuinpaikat	historiallinen
*Vuokatinhovintie	1000028795	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen
*Vuokatinvaara	1000028796	työ- ja valmistuspaikat / tervahaudat	historiallinen

2.4.2 Rakennettu kulttuuriympäristö

Sotkamo-Kainuu Etelä kulttuuriympäristöohjelmassa (KAI, raportti 2006) on esitetty suunnittelualan kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet. Näistä on koottu 2016 lis-

1.10.2018

ta, jotka ovat edelleen säilyttäneet arvonsa. Kohteita on yhteensä 17. Lisäksi alueella on 11 inventoinnissa numeroimatonta kohdetta, joilla on kulttuurihistoriallista ja maisemallista arvoa.

Taulukko 2: Suunnittelualueelle olevat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Numerointi viittaa kaavakartan numerointiin.

ID	Rakennetun kulttuuriympäristön kohde
1.8	Hyvölä - Lepikko, Hyvölänkylä Vuokatti (P)
1.26	Leivolan koulu, Haapalanlahti (P)
1.28	Mustola eli Villa Vuokatti, Tenetti (P)
1.30	Määttälä, Tenetti (P)
1.35	Pajuniemi, Leivolankylä, kirkonkylä (P)
1.36	Palovartijan maja, torni ja näköalapaikka, Vuokatinvaara (P)
1.45	Riivali - Määttälä - Mustola, Tenetti (P)
1.48	Tenetin rautatiesilta, Vuokatti (P)
1.49	Tervo (Hiltula), Rauramo, Vuokatti (P)
1.53	Vuokatin entinen emäntäkoulu (Vuokattiopisto), Vuokatti (P)
1.54	Vuokatin Hiekkahovi, Vuokatti (P)
1.55	Vuokatin kauppakeskus, kirkko ja päiväkot, Vuokatti (P)
1.56	Vuokatin rautatieasema, Vuokatti (V)
1.57	Vuokatin urheiluopiston maja, asuinrakennukset ja vanha hyppymäki, Vuokatti (P)
10.30	Nahkasaari, Naapurinvaara (P)
3.30	Rantala (Taari), Hirvenniemi (P)
3.31.	Aitta, Jäätöntie 22

2.5 Väestö, työpaikat, kauppa ja matkailu

2.5.1 Väestö

Taulukossa 3 on esitetty Sotkamon kunnan väestökehitys 1980-2015 ja ennuste tulevaisuuden väestökehityksestä 2020-2040. Kunnan väestömäärä on kasvanut 1990 luvulle asti maltillisesti. 1990 luvulta lähtien väestömäärä on kuitenkin kääntynyt hentoiseen laskuun. Väestömäärän ennustetaan laskevan samalla tasaisella tahdilla vuoteen 2040 asti.

Vuoden 2015 lopussa kunnan väestömäärä oli 10 523. Alle 14-vuotiaita henkilöitä väestöstä oli yhteensä 1656 (16 %), 15-64-vuotiaita 6377 (60 %) ja yli 65-vuotiaita 2490 henkilöä (24 %).

Taulukko 3: Sotkamon kunnan väestökehitys ja ennuste 1980-2040 (tilastokeskus 2017).

1980	1990	2000	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
11 430	11 603	11 106	10 702	10 523	10 436	10 376	10 294	10 193	10 097

2.5.2 Työpaikat

Taulukossa 4 on esitetty Sotkamon kunnan työpaikkojen jakautuminen eri toimialojen kesken vuonna 2013. Työpaikkoja oli kunnan alueella yhteensä 4103, joista suurin osa (666 kpl / 16 %) oli kaivostoiminnan ja louhinnan alalla. Muita eniten työllistäviä aloja ovat terveys- ja sosiaalipalvelut (539 kpl / 13 %), maa-, metsä- ja kalatalous (395 kpl / 10 %), tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus (370 kpl / 9 %) sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta (329 kpl / 8 %).

Taulukko 4: Sotkamon kunnan työpaikkojen määrä ja jakautuminen eri toimialojen kesken vuonna 2013 (Kainuun liitto 2017).

Toimialaluokitus 2008	Työpaikat
Työpaikat yhteensä	4 103
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	395
B Kaivostoiminta ja louhinta	666
C Teollisuus	95
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	13
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	73
F Rakentaminen	272
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	370
H Kuljetus ja varastointi	143
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	329
J Informaatio ja viestintä	15
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	24
L Kiinteistöalan toiminta	49
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	140
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	295
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	92
P Koulutus	264
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	539
R Taiteet, viihde ja virkistys	133
S Muu palvelutoiminta	131
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	19
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0
X Toimiala tuntematon	46

2.5.3 Kauppa

Kainuun kaupan palveluverkkoselvityksessä (2013) määriteltiin seudullisesti merkittävän kaupan palveluverkon kehittämisen tavoitteet maakunnassa. Sotkamossa merkitykseltään seudulliset vähittäiskaupan suuryksiköt sijoittuvat Sotkamon keskustaan sekä Hirvenniemen ja Nurmestien risteyksen väliselle alueelle. Kainuun kaupan palveluverkkoselvityksen Sotkamon täydennysosassa (2013) tarkennettiin kaupan palveluverkon kehittämistavoitteita Sotkamon yleiskaavoitusta varten.

Päivittäistavarakauppa

A.C. Nielsen Finland Oy:n myymälärekisterin mukaan Sotkamossa toimi vuoden 2012 lopussa yhteensä 10 päivittäistavaramyymälää, joista 2 oli päivittäistavaroiden erikoismyymälöitä kuten mm. luontaistuotemyymälöitä. Koko päivittäistavaravalikoimaa myyviä myymälöitä oli näin ollen 8 kappaletta.

Sotkamon päivittäistavaramyymälöistä neljä sijaitsee keskustassa (K-supermarket Sotkamo, S-market Sotkamo, Siwa Sotkamo ja Luontaistuotemyymälä), kaksi Hirvenniemen alueella (Tokmanni ja Lidl), kolme Vuokatin alueella (Vuokatin K-supermarket, S-market Vuokatti ja Riipisen riista- ja matkamuistomyymälä) sekä yksi Laakajärvellä (Tarvaisen kauppa). Sotkamon päivittäistavaramyymälöiden sijainti on esitetty seuraavassa kuvassa.

1.10.2018

Erikoiskauppa

Tilastokeskuksen toimipaikkarekisterin mukaan Sotkamossa toimi vuoden 2014 lopussa yhteensä 41 erikoiskaupan myymälää.

Tilaa vaativan erikoistavaran kaupan toimialoilla (huonekalukauppa, kodintekniikka-kauppa, rautakauppa ja muu tilaa vaativa kauppa) toimi Sotkamossa yhteensä 7 myymälää. Muun erikoiskaupan toimialoilla (alkot, apteekit ym, muotikauppa, tietotekninen erikoiskauppa ja muu erikoiskauppa) toimi yhteensä 34 myymälää. Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien vähittäiskaupan myymälöitä oli Sotkamossa vuoden 2014 lopussa 5 kpl ja huoltamoita 2 kpl.

Taulukko 5: Sotkamon erikoiskaupan myymälöiden määrä 2011 ja 2014 (Tilastokeskus).

	Muu erikoiskauppa				Tilaa vaativa erikoiskauppa				Erikoiskaupan myymälät yhteensä
	Alkot, apteekit ym.	Muoti-kauppa	Tietotekninen kauppa	Muu erikoiskauppa	Rauta-kauppa	Kodinkone-kauppa	Huonekalu-kauppa	Muu tilaa vaativa kauppa	
2011	2	6	1	24	6	1	1	1	42
2014	3	7	1	23	4	1	1	1	41
Muutos	1	1	0	-1	-2	0	0	0	-1

Valtaosa Sotkamon erikoiskaupan myymälöistä sijaitsee keskustassa. Hirvenniemen ja Nurmestien välisellä alueella toimii pääosin tilaa vaativan erikoiskaupan myymälöitä ja Vuokatin alueella matkailijoita palvelevia muun erikoiskaupan myymälöitä.

Vähittäiskaupan suuryksiköt

Vähittäiskaupan suuryksikkökoon ylittäviä (>2000 k-m²) myymälärakennuksia on Sotkamossa tällä hetkellä neljä. Suuryksikkörakennuksista kaksi on päivittäistavarakaupan suurmyymälöitä, jotka sijaitsevat Sotkamon keskustassa. Lisäksi Vuokatin liikekeskus, jossa toimii mm. Vuokatin K-supermarket, ja Hirvenniemen alueella sijaitseva Tokman-ni ovat vähittäiskaupan suuryksiköiksi luokiteltavia rakennuksia.

2.5.4 Matkailu

Sotkamo – Vuokatti – alue on tunnettu ja kansainvälinen matkailukeskittymä. Matkailulinkeino onkin yksi Sotkamon peruselinkeinoja. Asiakkaista on 80 % kotimaisia ja 20 % kansainvälisiä matkailijoita. Kajaanin lentoaseman kautta saapuu vuosittain 100 tilauslentoa tai aikataulun mukaista ulkomaanlentoa. Kajaanin lentoaseman kautta kulkee vuosittain 120 000 matkustajaa. (Kasvua ja kansainvälistymistä –Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030)

Rekisteröityjä yöpymisvuorokausia matkailualueella on yli 630 000 per vuosi. Yöpymisistä noin 110 000 on kansainvälisiä yöpymisiä. Vuokatin matkailutoiminta työllistää välittömällä työpaikoilla 430 henkilöä. Myös Sotkamon palveluille matkailulla on suuri merkitys. Muun muassa vähittäiskauppa ilmoittaa 26 % liikevaihdostaan muodostuvan matkailijoiden ostoista. (Kasvua ja kansainvälistymistä –Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030)

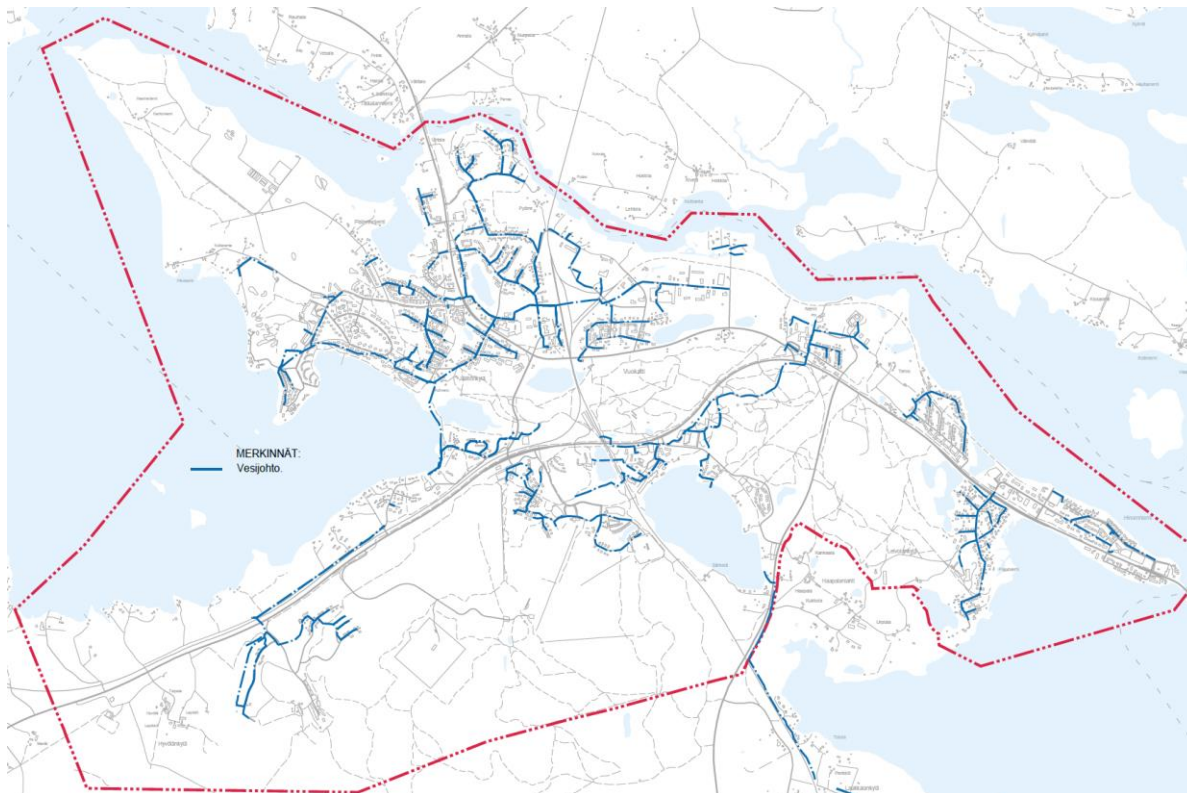
2.6 Yhdyskuntatekniikka

2.6.1 Vesihuolto

Vesilaitoksella on käytössä kolme pohjavedenottamo. Ne sijaitsevat Vuokatissa, Hiukassa ja Laatikkalan kankaalla. Hiukasta otettava pohjavesi alkaloidaan natronlipeällä

1.10.2018

(Ph:n nosto). Sotkamon vesi on pehmeää. Vesijohtoverkostoa on n. 100 km. Vesilaitos toimittaa oman toiminta-alueensa lisäksi kolmelletoista vesiosuuskunnalle tai yhtymälle. Vettä pumpataan verkostoon n. 1900 m³/d. Kaikki vedenottamot ovat kaukokäytön ja -valvonnan piirissä. Verkostovettä tarkkaillaan valvontatutkimusohjelman mukaisesti 1-2 kertaa kuukaudessa. Kuvassa 18 on esitetty Vuokatin alueen vesijohtoverkosto.

Kuva 22: Vuokatin alueen vesijohtoverkosto

2.6.2 Jätehuolto

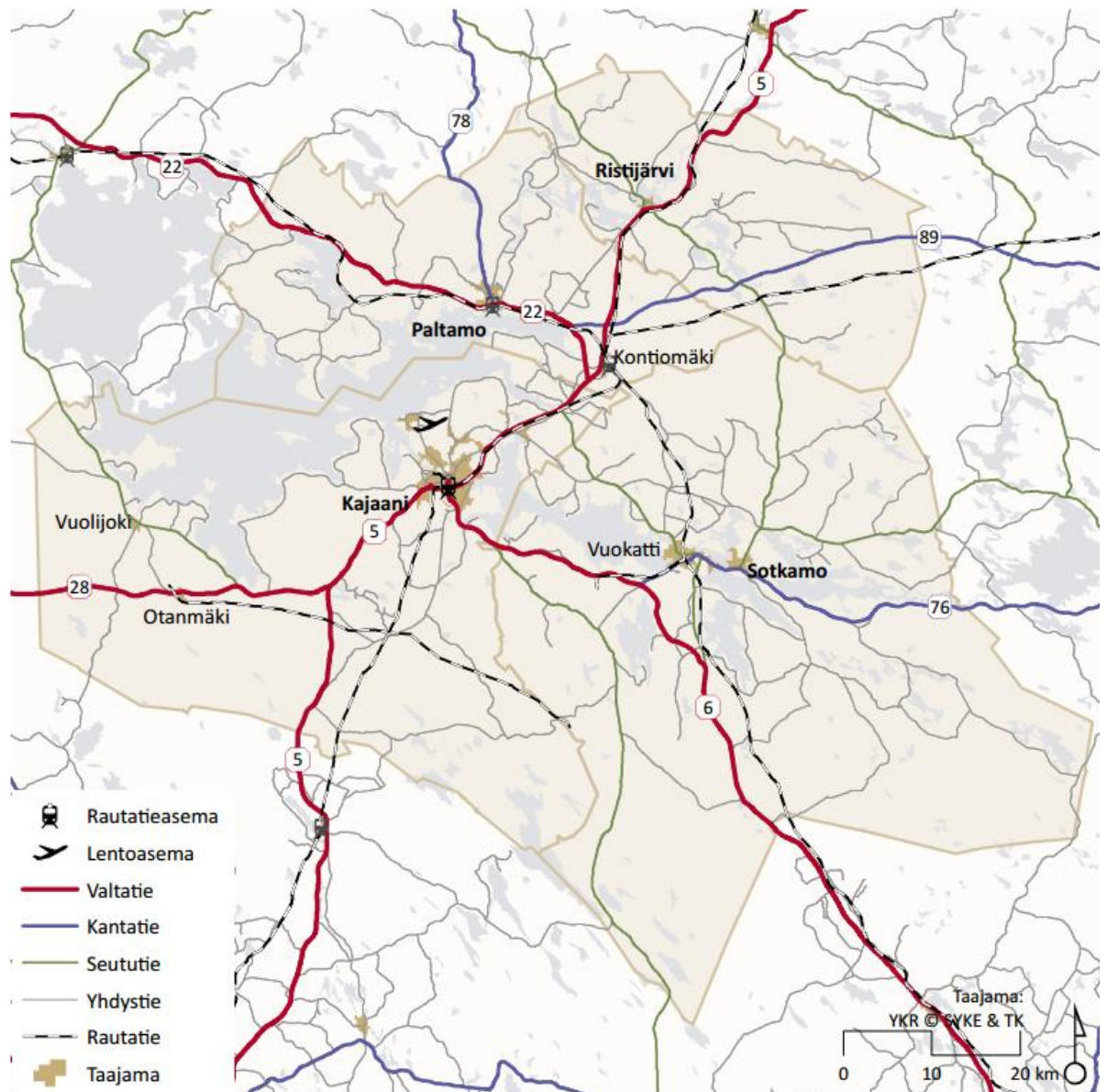
Jätehuollon järjestämisestä ja neuvonnasta vastaa Sotkamossa ja muuallakin Kainuussa Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä Eko-kymppi. Eko-kymppi hyväksyy toiminta-alueellaan sovellettavat jätehuoltomääräykset ja jätemaksutaksan. Eko-kymppi myös huolehtii kunnallisen jätehuollon suunnittelusta ja kehittämisestä.

2.7 Liikenne

2.7.1 Ajoneuvoliikenne ja liikennemäärät

Sotkamon liikenneverkon rungon muodostavat valtion maantiet sekä kunnan katuverkko Sotkamossa ja Vuokatissa. Pitkämatkan liikennettä Kajaanin suuntaan välittävät kantatie 76 ja valtatie 6. Kuntakeskuksesta itään Kuhmon suuntaan pääliikenneväylänä toimii kantatie 76. Pääliikenneverkkoa täydentävät alempiasteiset maantiet, joista liikenteellisesti merkittävimpiä ovat Vuokatista etelään Joensuun suuntaan johtava maantie 899 (Nurmestie) sekä maantie 899 (Pohjavaarantie) valtatie 5 (Jormuan) suuntaan. Kirkonkylän ja Vuokatin katuverkon liikenteellisesti merkittävimpiä kokoojajatuja ovat Makkosentie, Salmelantie, Akkonimentie, Alkulantie, Ratatie, Raunilantie, Veikontie, Varsitie, Lastaajantie ja Katinkullantie. Kuvassa 19 on esitetty Kajaanin seudun nykyinen liikennejärjestelmä.

1.10.2018

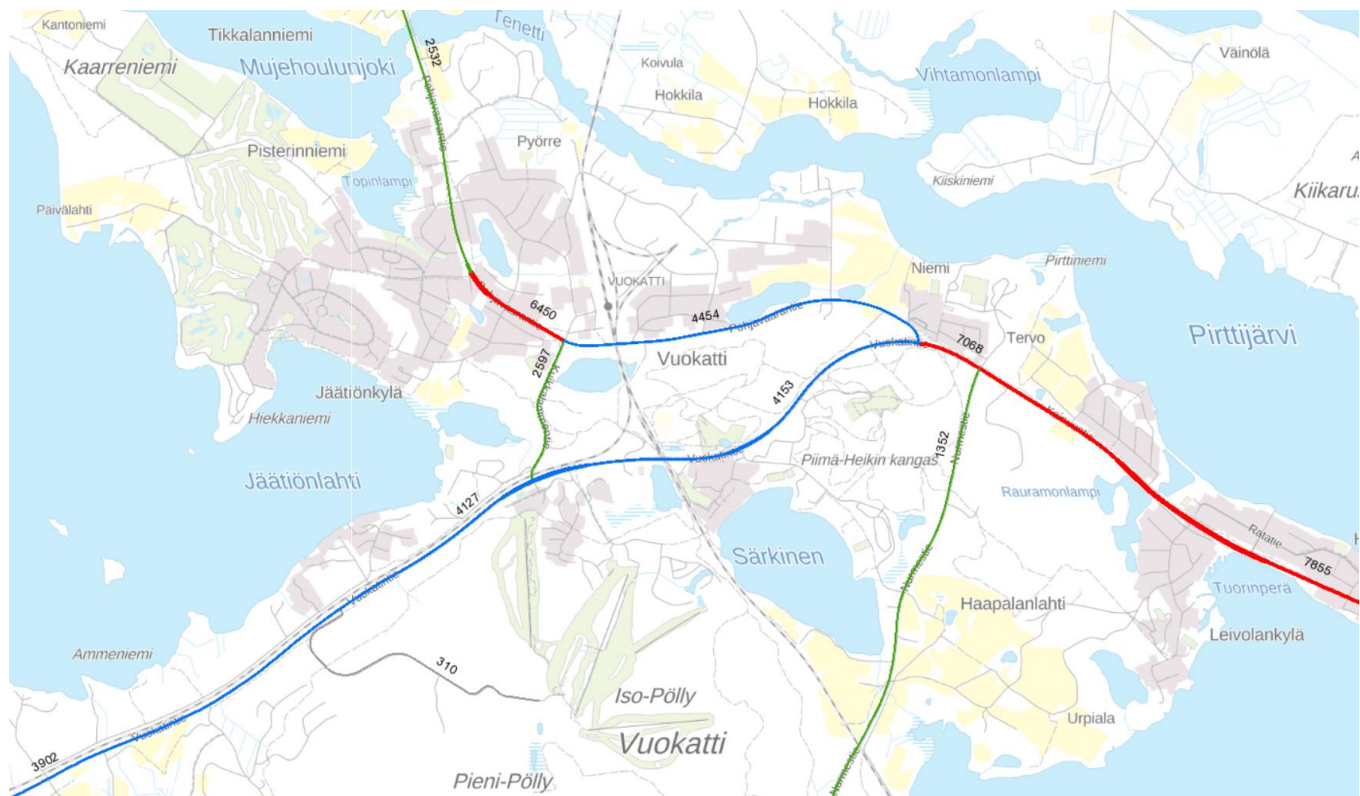

Kuva 23: Kajaanin seudun nykyinen liikennejärjestelmä. (KASELI –Kajaanin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2013)

Maanteillä liikennemäärä on suurimmillaan Sotkamon ja Vuokatin välillä kantatiellä 76. Vilkas osuus on myös Pohjavaarantiellä Kuikkalammentien ja Katinkullantien välillä. Kantatiellä 76 liikenne on vilkkaampaa Vuokatintielle Kajaanin suuntaan kuin Kainuuntielle Sotkamosta Kuhmon suuntaan. Etelään suuntaavan Nurmestien liikennemäärä jää selvästi kantatien liikennemäärästä. Kuvassa 20 on esitetty Vuokatin alueen liikennemääriä.

1.10.2018

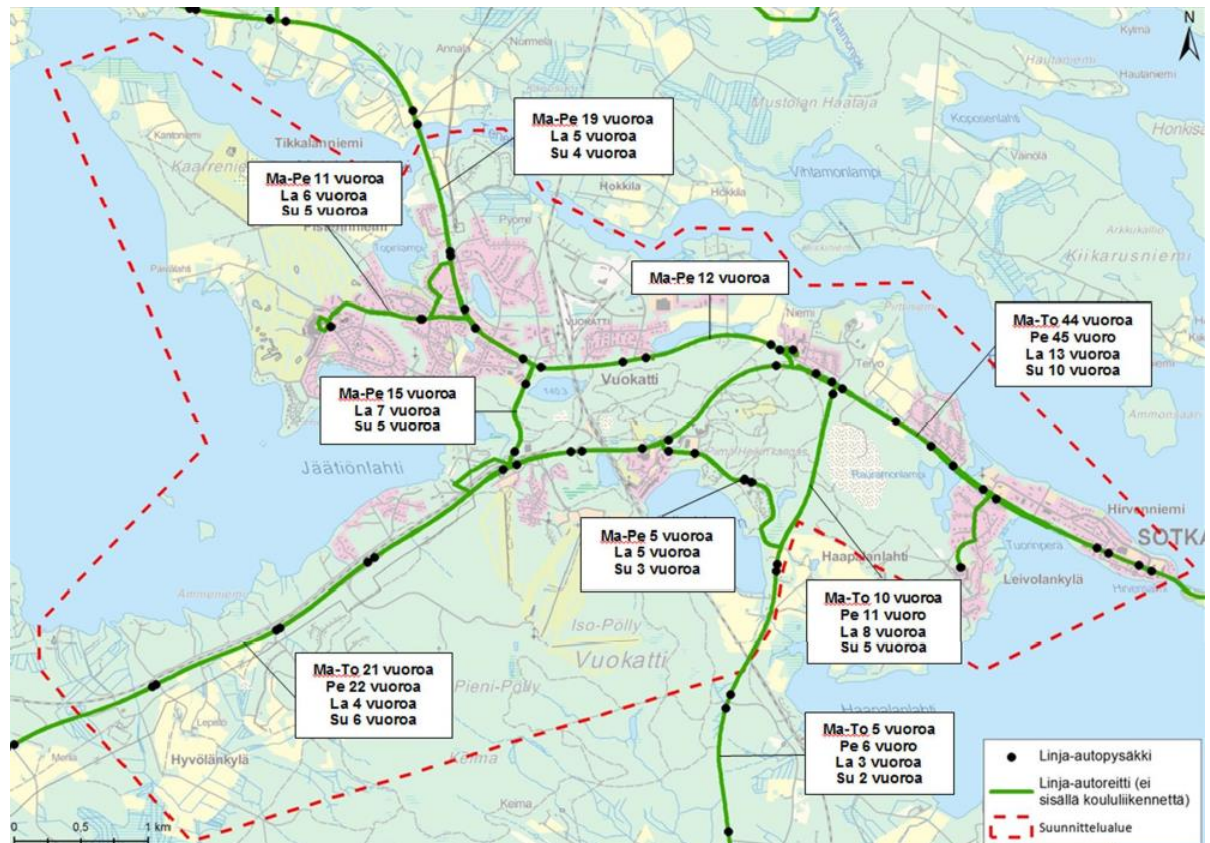

Kuva 24 Liikennemäärät (ajoneuvoa / vrk) suunnittelualueella vuonna 2016. (Liikennevirasto 2017)

2.7.2 Joukkoliikenne

Kajaanin seudun joukkoliikenteen runkoverkko muodostuu tiheimmin liikennöidyistä linja-autoliikenteen pääreiteistä sekä lento- ja junayhteyksistä. Vuokatin alueelle pääsee pääkaupunkiseudulta nopeiden lentämällä Kajaaniin. Lentoasemalta on Vuokatin alueelle linja-autoyhteys. Kajaaniin sijaitsee myös rautatieasema, jonne saapuu päivittäin useita junavuoroja ympäri Suomen. Myös junayhteyksiltä on jatkokuljetukset linja-autoilla Vuokattiin. Myös kauko- ja paikallisliikenteen linja-autoilla on hyvät yhteydet Vuokattiin. Vuokatin sisällä liikkuminen onnistuu sesonkiaikoina ilmaisella Vuokatti-bussilla. Kuvassa 21 on esitetty Vuokatin linja-autoliikenteen saavutettavuus suunnittelualueella.

1.10.2018

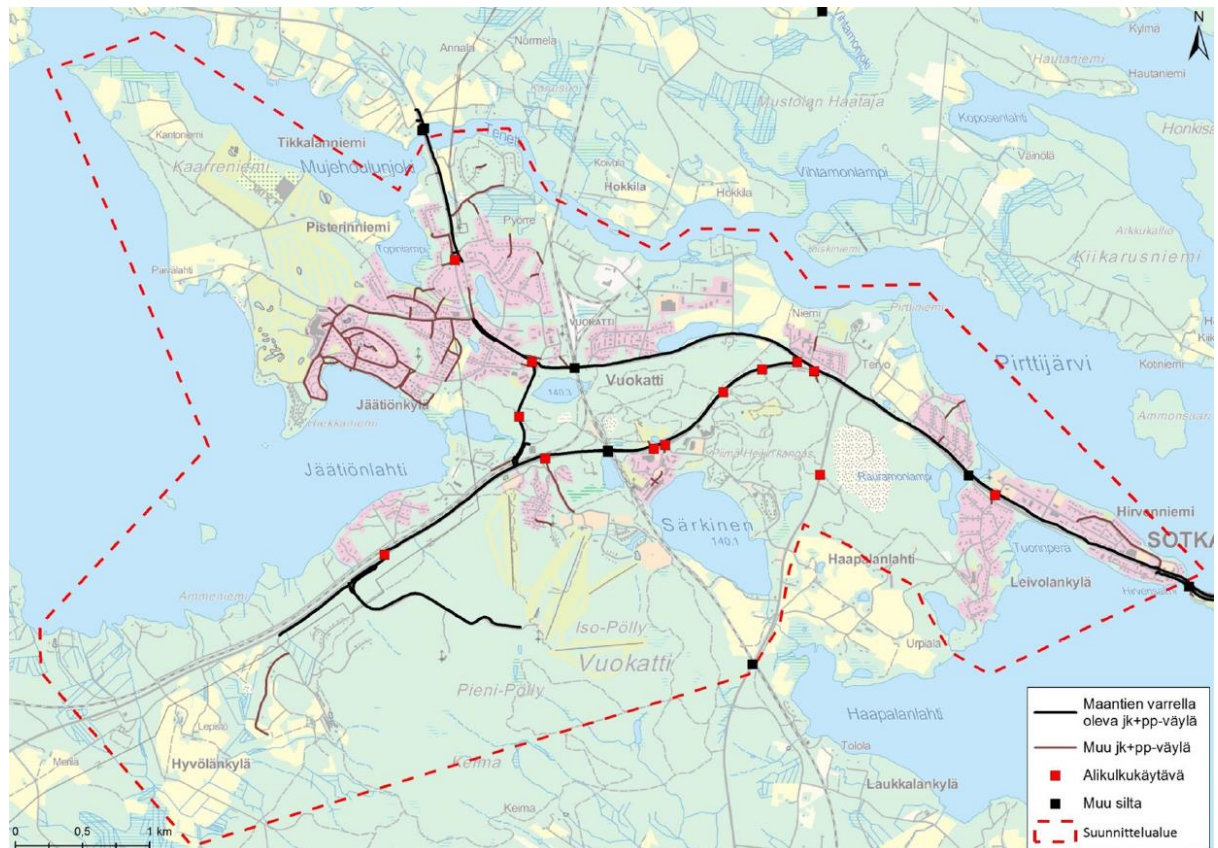

Kuva 25: Vuokatin joukkoliikennedyhteudet (Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelma 2016).

2.7.3 Kevyt liikenne

Sotkamon kirkonkylällä ja Vuokatissa sekä niiden välillä on kattavat kevyen liikenteen väylät maanteiden varsilla. Myös merkittävimpien kokoojakatujen varsilla on nykyisin kevyen liikenteen väylät. Keskustan ulkopuolella kevyen liikenteen yhteys on ainoastaan Kaitainsalmeen maantietä 888 pitkin. Kevyenliikenteen ja pyöräilyn nykyinen verkko on kuvattu kuvassa 22.

1.10.2018

Kuva 26: Kävelyn ja pyöräilyn nykyverkko (Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelma 2016).

Vuokatin alueella on lisäksi kattavat retkeilyreitistöt niin vaellus, kuin hiihto ja luistelutarkoituksiin. Kuvassa 23 on esitetty Vuokatin alueen talviajan hiihto- ja retkeilyreitistöä.

1.10.2018

Kuva 27: Ote Vuokatin alueen talviajan ulkouilukartasta.

2.7.4 Liikennejärjestelmä suunnitelma

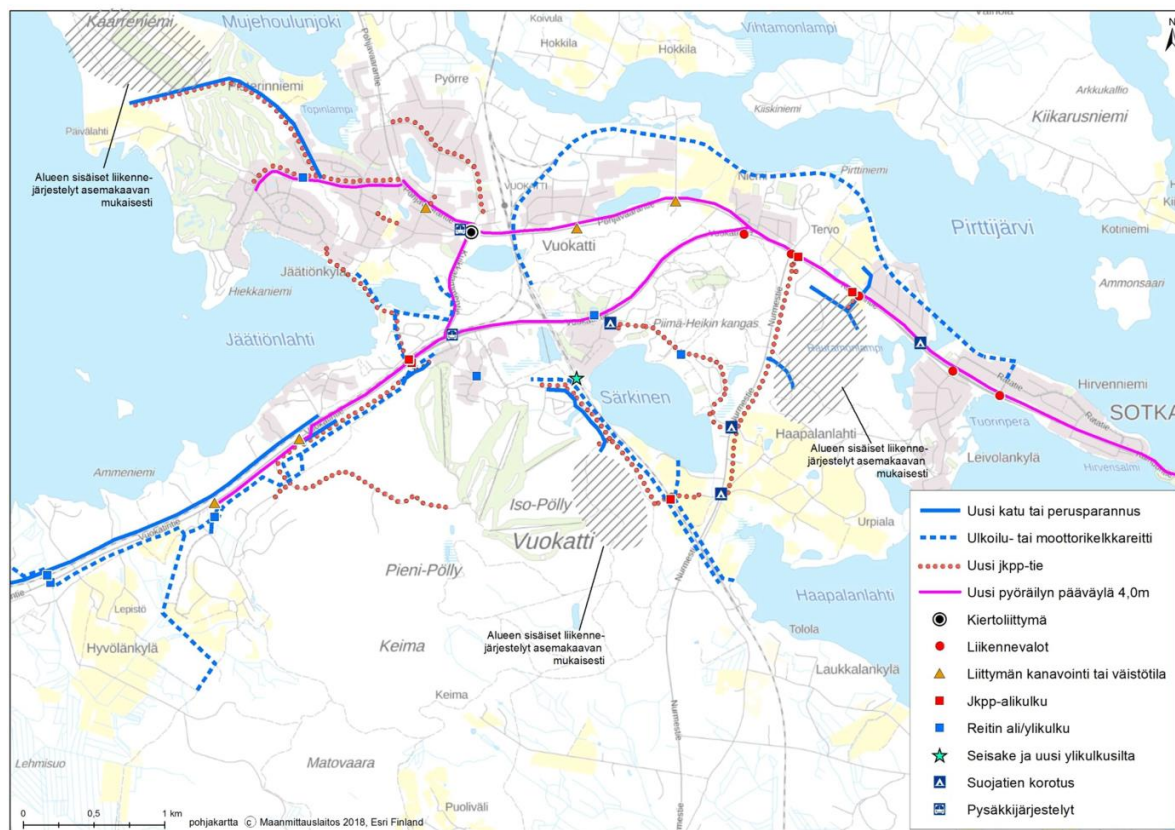
Kaavaluonnoksen kanssa samanaikaisesti on laadittu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Sotkamon kunnan kanssa Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Suunnitelman on laatinut Sito Oy. Alla on suoralainaus suunnitelmaluonnoksen tiivistelmästä sekä toimenpidekartta.

”Liikennejärjestelmäsuunnitelman keskeisimpinä toimenpiteinä esitetään nykyisen tie- ja katuverkon parantamistoimia sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien merkittävää lisäämistä ja pyöräilyn pääreittien toteuttamista. Tie- ja katuverkolle kohdistuvista toimenpiteistä on kriittisimmissä kohteissa tehty toimivuustarkasteluja ja vaihtoehtovertailuja, joiden perusteella lopullinen kehittämisohjelma on muodostettu vaiheistukseksi. Kehittämisohjelman mukaiset toimenpiteet mahdollistavat liikenteen sujumisen ja turvallisuuden kannalta Vuokatin maankäytön kasvutavoitteet. Ajoneuvoliikenteen liittymiä kehitetään nykyisille paikoilleen joko kiertoliittymä- tai liikennevalo-ohjausjärjestelyin. Keskeisimmät kehitettävät liittymät ovat Kainuuntien/Vuokatintien sekä Pohjavaarantien ja Kuikkalammentien risteyksessä. Jalankulku- ja pyörätiet kulkevat pääosin eritasossa Pohjanvaarantiellä, Vuokatintien ja Kainuuntien. Jalankulku- ja pyörätieverkkoa täydennetään siten, että keskeisimmät asutus-, työpaikka- ja loma-asutusalueet ovat turvallisesti saavutettavissa ilman autoa. Pyöräilyn kehittämiseen liittyy myös laadukkaan pyöräpysäköinnin toteuttaminen sekä vuokrapyörätoiminnan merkittävä laajentaminen. Hiihtolatuverkkoa täydennetään siten, että Katinkullan ja Vuokatinrinteiden välille saadaan uusi suora yhteys. Moottorikelkkareittejä täydennetään niin ikään siten, että alueen matkailupalveluiden saavutettavuus parane.

1.10.2018

Joukkoliikenteen kannalta keskeisimpiä kehitystarpeita ovat reitti- ja aikataulutietojen saatavuus ”yhdeeltä luukulta” ja reaaliaikaisen matkustajainformaation tarjoaminen. Kaajan suuntaan linja-autoaikataulujen yhteensovitus työmatka- ja matkailuliikennettä paremmin palvelevaksi on välttämätöntä. Joukkoliikennereittien yhdenmukaistaminen ja solmupysäkkien laatutason nosto käyttäjälähtöisesti ovat myös tärkeitä toimenpiteitä. Tulevaisuudessa matkailijoille tarjottavien liikkumispalvelujen kehittäminen on osa kokonaisuutta, jonka edellyttämässä infra-, data- ja tietoliikenneverkkojen kehittämishankkeissa on uudenlaisten liikkumispalveluiden näkökulmat syytä ottaa huomioon.

Kehittämisohjelmassa esitettyjen tie- ja katuverkolle sekä ulkoilu- ja moottorikelkkareiteille kohdistuvien toimenpiteiden kustannusarvio on 26,6 miljoonaa euroa. Maantieverkolle kohdistuvien toimenpiteiden osuus kustannuksista on noin 27 %. Ensimmäisen vaiheen toimenpiteiden karkea kustannusarvio on yhteensä 12,2 miljoonaa euroa, toisen vaiheen 5,7 miljoonaa euroa ja kolmannen vaiheen toimenpiteet 8,7 miljoonaa euroa.”

Kuva 28: Vuokatin liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpidekartta (7.8.2018).

2.8 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

2.8.1 Maaperä

Suunnittelualueelta on laadittu selvitys pilaantuneista maa-alueista (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 17.5.2016). Alueella sijaitsee 25 ympäristöhallinnon ylläpitämän maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI) merkittyä kohdetta. Kohteista 8 on toiminnassa olevia ja 13 lopetettua. Kuvassa 24 on osoitettu pilaantuneen maan kohteet.

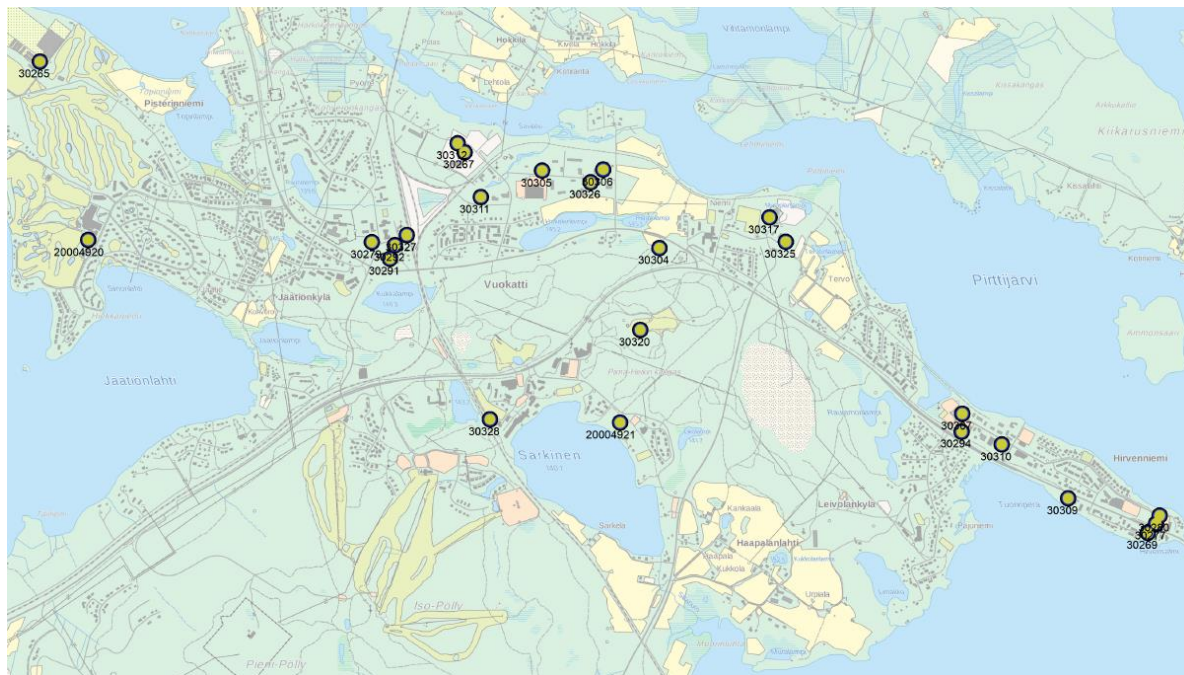
1.10.2018

Taulukko 6: Suunnittelu alueella olevat Matti-rekisteriin merkityt pilaantuneen maan kohteet.

ID	Pilaantuneen maan kohde
306	Suokone Oy, Lastaajantie 18
310	Pohjolan Turistiauto Oy:n asema, Rantatie 15
326	Sotkamon Porakaivo Oy
328	Vuokatin urheiluopisto
280	Teboilin kylmäasema, Leipäkuja 1
277	Oy Teboil Ab, ent. SEO, Hirvenniemi, Leipäkuja 1
317	Sotkamon kunnan viemärilaitos, Lietekuja
279	Neste Vuokatti, Vuokatin Asemantie
320	Vuokatin urheiluopiston ampumarata
267	Sotkamon Vuokatin saha, ent. UPM-Kymmene Oy, Teollisuustie
305	Sotkamon kolarikorjaus, lastaajantie 5-7
307	Sotkamon raivaus, ent. korjaamo, Ratatie Sotkamon kauppahalli
312	Vuokatin lämpökeskus, ent. UPM-KYMMENE OYJ
325	Kainuun keskuspesula, Pesulantie 5
921	Öljyvahinko Rautuki-säätiö
920	Öljyvahinko Kiinteistö Oy HC Villas Katinkulta Spa 1
265	Katin taimitarha, Kaarreniementie 16, Kainuun Metsäkeskus
292	JOJO kauppa, ent. Kainuun Osuusliike
291	Lindströmin kauppa, Kuikankuja 5
311	Sotkamon autopurkamo, Teollisuustie 3
304	Vuokatin Autosähkö, Pohjavaarantie
269	Hirvenniemi, Sapsontie Asunto Oy Sotka Salpa
309	Tiemestaripiiri, Kainuuntie, Sotkamon arvokiinteistöt

1.10.2018

Kuva 29: Suunnittelualueella sijaitsevat pilaantuneen maan kohteet (Karttapalvelu Karpalo, SYKE, ELY-keskukset, 2016)

2.8.2 Melu

Suunnittelualueella suurimpia meluntuottajia ovat rata, valtatie 76 ja satunnaisesti järjestettävät yleisötahtumat.

2.9 Maanomistus

Alueella on sekä kunnan että yksityisten toimijoiden omistuksessa olevaa maata.

2.10 Suunnittelutilanne

2.10.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Valtioneuvoston päätös tulee voimaan 1.4.2018. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia, jotka ovat keskeisiä myös laadittavana olevassa yleiskaavassa:

- 1) Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- 2) Tehokas liikennejärjestelmä
- 3) Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- 4) Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- 5) Uusiutumiskykyinen energiahuolto

1.10.2018

2.10.2 Maakuntakaava ja vaihemaakuntakaavat

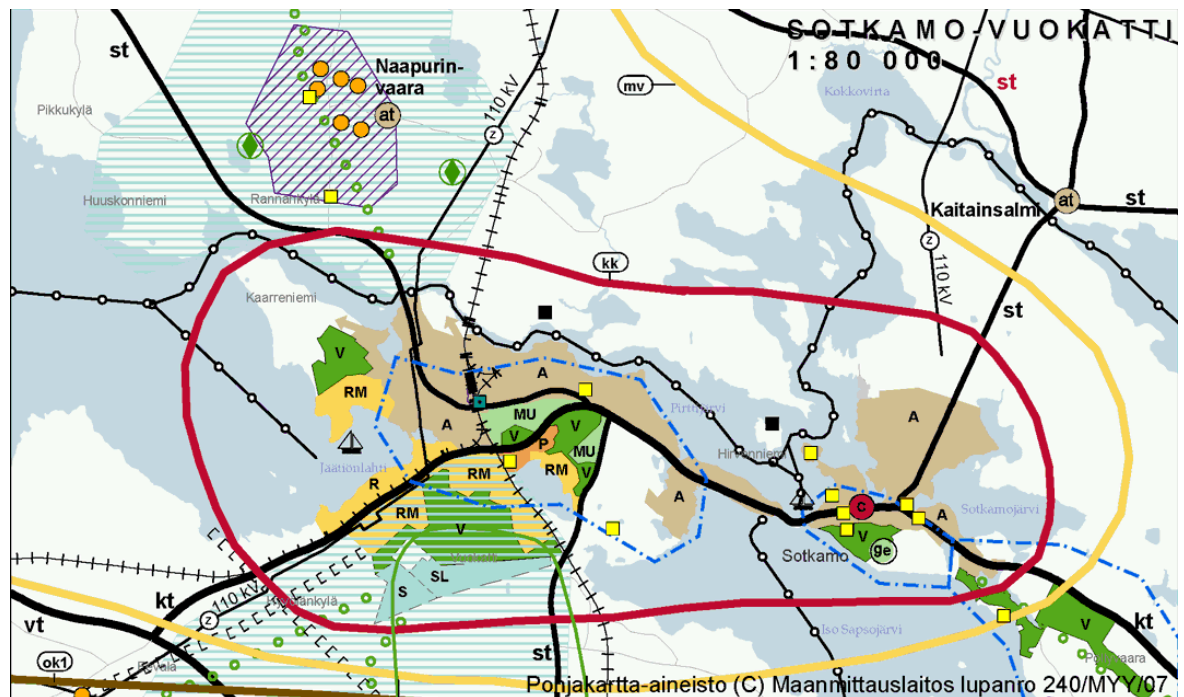
Kainuussa on kolme voimassa olevaa maakuntakaavaa. Kainuun maakuntakaava 2020, hyväksyttiin Kainuun maakuntavaltuustossa 7.5.2007 ja vahvistettiin valtioneuvostossa 29.4.2009. Kainuun 1. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 19.3.2012 ja vahvistettiin ympäristöministeriössä 19.7.2013. Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2014 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 7.3.2016.

Kainuussa on vireillä kaksi maakuntakaavaa: Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ja Kainuun kokonaismaakuntakaavan 2020 tarkistaminen. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 30.11.2015. Kaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017. Päätöksessään ympäristöministeriö on määrännyt tuulivoimamaakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoima.

Kainuun kokonaismaakuntakaavan tarkistaminen käynnistyi maakuntavaltuuston päätöksellä 1.6.2015.

Kainuun maakuntakaava 2020

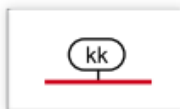
Kainuun maakunta -kuntayhtymän laatima maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) mukainen maakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 7.5.2007. Valtioneuvosto vahvisti Kainuun maakuntakaavan 29.4.2009 ja samalla kumosi vuonna 1991 vahvistetun Kainuun 3. seutukaavan. Kainuun maakuntakaava on lainvoimainen (MRL 200 §, MRA 93§).

Kuva 30: Ote Kainuun maakuntakaava 2020:stä suunnittelualueen kohdalta. (Kainuun liitto 2016)

Kainuun maakuntakaavassa 2020 on osoitettu seuraavat merkinnät ja määräykset suunnittelualueelle:

1.10.2018

KAUPUNKIKEHITTÄMISEN KOHDEALUE

Kehittämismerkinnällä **kk** osoitetaan Kainuun maakuntakeskuksena yhteisesti kehitettäviä Kajaanin ja Sotkamon keskustaajamien aluetta.

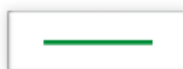
Suunnittelumääräys:

Aluetta kehitetään maakuntakeskuksena. Aluetta tulee kehittää valtakunnallisesti vetovoimaiseksi, yhdyskuntarakenteeltaan ja kaupunkikuvaltaan korkeatasoiseksi osaamisen, yritystoiminnan, kaupallisten palvelujen sekä matkailu- ja vapaa-aikapalvelujen alueeksi. Alueen kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen edistämiseen. Vesiliikennettä varten tulee varata riittävästi laituri- ja rantautumispaikkoja.

Matkailun vetovoima-alue

Matkailun vetovoimamerkinillä **mv** on osoitettu maakunnan matkailu- ja virkistystoiminnan kannalta merkittävimmät aluekokonaisuudet. Niihin sisältyvät matkailukeskusten alueet ja niihin liittyvät virkistys-, suojelu- ja muut alueet, joista on mahdollista kehittää matkailu- ja virkistystoimintaa palveleva laaja kokonaisuus.

Luontomatkailun kehittämisalue

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä luontomatkailun kehittämisalueita, joihin kohdistuu vähintään maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä luonnon virkistyskäytön tai luontomatkailun kehittämistarpeita ja kehittämisresurssien kohdentamista, luonnon monikäytön ja luonnonsuojelun yhteensovittamistarpeita, ulkoilu- ym. reitistöjen kehittämistarpeita, matkailuelinkeinojen maankäytöllisten edellytysten turvaamistarpeita sekä maa- ja metsätalouden edellytysten turvaamis- ja yhteensovittamistarpeita muun maankäytön kanssa.

MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA VALTAKUNNALLISESTI TAI MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS ALUE

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaat maisemakokonaisuudet.

Suunnittelumääräys:

Alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemakokonaisuuksien ja ominaispiirteet sekä turvata merkittävien maisemallisten arvojen säilyminen.

1.10.2018

**VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS
KULTTUURIHISTORIALLINEN KOHDE**

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja rakennetut kulttuuriympäristöt.

Suunnittelumääräys:

Alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet sekä turvata merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

**MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS
KULTTUURIHISTORIALLINEN KOHDE TAI ALUE**

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä Museoviraston esityksen (Dnro 29/004/2003) mukaisia valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ja alueita, jotka eivät sisälly vuodelta 1993 olevan julkaisun "Rakennettu kulttuuriympäristö" -kohteiden luetteloon.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava alueen tai kohteen merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

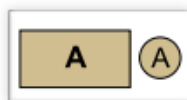
TÄRKEÄ POHJAVESIALUE

Merkinnällä osoitetaan vedenhankinnan kannalta tärkeät (1. luokan) ja vedenhankintaan soveltuvat (2. luokan) pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys:

Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista tai suojattava niin, että pohjavesialueen käyttökelpoisuus vedenhankintaan ei vaarannu. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

1.10.2018

TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE

Merkinnällä **A** osoitetaan asumisen, hallinnon, palveluiden, teollisuuden ym. työpaikka-alueiden ja taajamatoimintojen sijoittumisalueita niihin liittyvine liikenne- virkistys-, puisto- ja erityisalueineen.

Suunnittelumääräys:

Taajamatoimintojen alueen suunnittelussa hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi hahmotuvaksi keskukseksi. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota taajama-alueiden viihtyisyyteen, uudisrakentamisen sopeuttamiseen rakennettuun ympäristöön, kevyen liikenteen toimintamahdollisuuksiin ja liikenneturvallisuuteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät.

PALVELUJEN ALUE

Merkinnällä **P** osoitetaan seudullisesti merkittäviä, taajaman ulkopuolisia palvelun ja hallinnon alueita.

Suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava Snowpoliksen toteuttamisen edellyttämien toimintojen mahdollistamiseen. Alueella tulee varautua olemassa olevien palvelutoimintojen ja liikennejärjestelmän kehittämiseen sekä riittäviin pysäköintiratkaisuihin.

VIRKISTYSALUE

Merkinnällä **V** osoitetaan vähintään seudullisia virkistysalueita ja seudullisesti merkittäviä virkistysalueita ja virkistyskäytön kehittämisalueita taajama-alueiden ulkopuolella. Maakuntakaavassa virkistysalueeksi osoitetulla alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen sekä luonnon ja ympäristöarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Rakennuslupahakemukselta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto.

Rakentamismääräys:

Alueelle saa rakentaa yleistä virkistyskäyttöä varten tarkoitettuja rakennuksia. Valtion retkeilyalueille sallitaan niiden yleisen virkistystoiminnan kannalta tarpeellinen rakentaminen.

1.10.2018

RM**MATKAILUPALVELUJEN ALUE**

Merkinnällä **RM** osoitetaan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä matkailupalvelujen ydinalueita, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakyliä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita vastaavia matkailua palvelevia toimintoja.

Suunnittelumääräys:

Matkailupalvelujen alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueiden toiminnallisuuteen ja tarkoituksenmukaiseen rajaukseen.

R**LOMA- JA MATKAILUALUE**

Merkinnällä **R** osoitetaan matkailupalvelujen alueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat loma-asumiselle ja matkailua palveleville toiminnoille varatut seudullisesti merkittävät alueet.

Suunnittelumääräys:

Loma- ja matkailualueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen tarkoituksenmukaiseen käyttöön loma-asunto- ja matkailutoimintojen kannalta, toimintojen mitoittamiseen sekä aluevarausten yhteensovittamiseen.

MU**MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA**

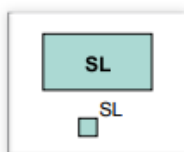
Merkinnällä **MU** osoitetaan sellaisia alueita, jotka on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, joille suuntautuu ulkoilupainetta ja joille on tarkoitus sijoittaa ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkuja tai ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen.

Suunnittelumääräys:

Alueidenkäytön suunnittelussa on maa- ja metsätalousmaan säilyttämisen lisäksi kiinnitettävä huomiota ulkoilukäyttöön tarkoitettavien ulkoilupolkujen ja -reittien järjestelymahdollisuuksiin. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa siihen rajoittuvan Natura -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

1.10.2018

LUONNONSUOJELUALUE TAI -KOHDE

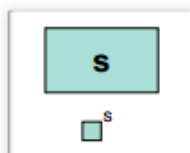
Merkinnällä **SL** osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen.

SUOJELUALUE TAI -KOHDE

Merkinnällä **S** osoitetaan maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät maankäyttö- ja rakennuslain tai vesilain nojalla suojellut tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet sekä valtion maalla olevat Metsähallituksen päätöksellä muodostetut tai muodostettavat virkistys-, suojelu- tai ympäristöarvometsät. Alueilla on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys (MRL 30.2 §):

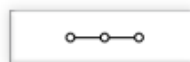
Ennen vallitsevien olosuhteiden muuttamiseen tähtääviä toimenpiteitä on ao. erityisviranomaiselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen. Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen suojeluarvojen säilymiseen. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen.

VENESATAMA

VENEVÄYLÄ

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu maakunnallista tai seudullista merkitystä omaavat venesatamat ja veneväylät. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

1.10.2018

VALTATIE/KANTATIE

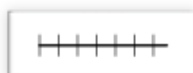
Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä edistämään kevyen liikenteen väylien toteuttamista erityisesti kyläkeskusten ja koulujen läheisyydessä.

SEUTUTIE TAI PÄÄKATU

Merkinnällä osoitetaan Kainuun seututiet sekä liikenneverkon kannalta tärkeät Kajaanin pääkadut. Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

YHDYSRATA / SIVURATA

Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

ULKOILUREITTI

Merkinnällä osoitetaan vähintään ylikunnalliset ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikkumisen kannalta tärkeät ohjeelliset ulkoilureitit. Reitit voidaan perustaa sopimuksilla tai ulkoilulain mukaisesti.

MOOTTORIKELKKAILUREITTI

Merkinnällä osoitetaan vähintään ylikunnalliset ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikkumisen kannalta tärkeät ohjeelliset moottorikelkkailureitit. Moottorikelkkailureitit voidaan perustaa sopimuksilla tai maastoliikennelaissa säädetyllä tavalla.

Kainuun 1. vaihemaakuntakaava

Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi 19.3.2012 pitämässään kokouksessa Kainuun liiton laatiman maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 27 §) mukaisen Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan ja teki samalla päätöksen Kainuun maakuntakaava 2020:ssä osoitettujen selvitysalueiden kumoamisesta sekä selvitysalueilla sijaitsevien eräiden muiden kaavamerkintöjen ja -määräysten kumoamisesta. Ympäristöministeriö on vahvistanut Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan 19.7.2013 ja kaava on tullut lainvoimaiseksi Korkeimman hallinto-oikeuden 16.2.2015 tekemällä päätöksellä. Kainuun 1. vaihemaakuntakaava koskee Puolustusvoimain ampuma- ja harjoitusalueita sekä niiden melualueita.

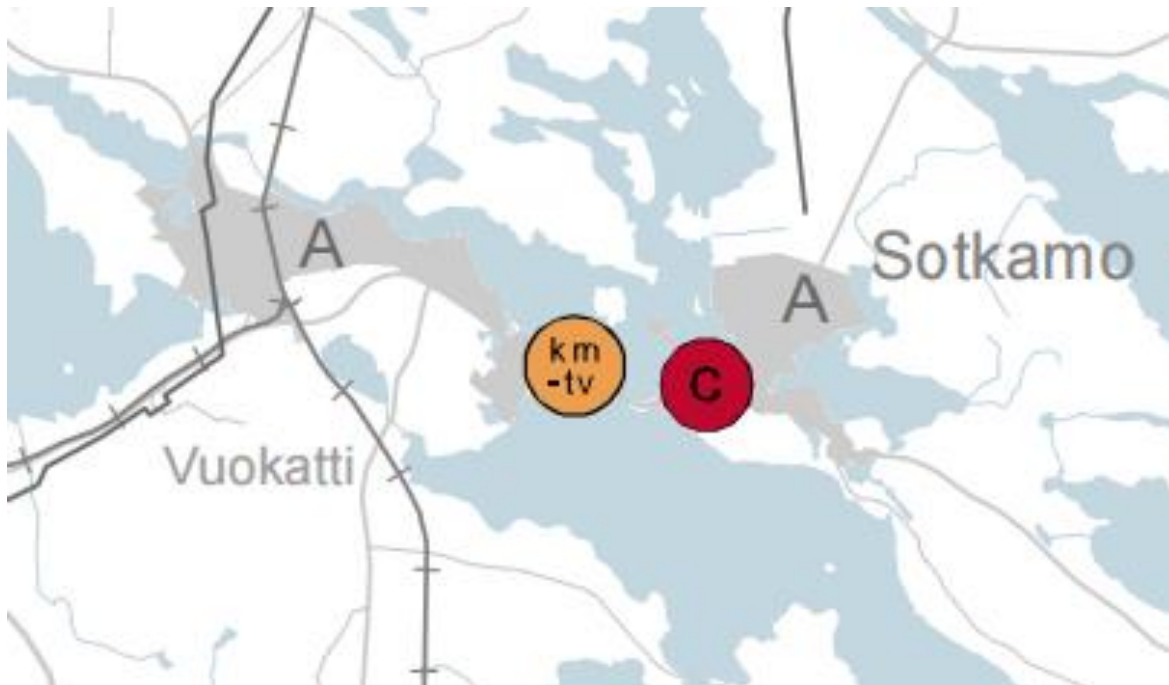
Kainuun 1. vaihemaakuntakaavassa ei ole osoitettu merkintöjä ja määräyksiä suunnittelualueelle.

Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava

Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi 1.12.2014 Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan. Ympäristöministeriö vahvisti kaupan vaihemaakuntakaavan 7.3.2016. Maakuntavaltuusto käynnisti Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan laatimisen 25.3.2013 teh-

1.10.2018

dyllä päätöksellä. Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavassa määritellään maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen (319/2011) myötä merkitykseltään seudullisten kaupan suuryksiköiden sijainti, niiden alaraja ja enimmäismitoitus.

Kuva 31 Ote Kainuun liiton kaupan vaihemaakuntakaavasta suunnitteluvuorokattialueen kohdalta. (Kainuun liitto 2016)

Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavassa on osoitettu seuraavat merkinnät ja määräykset suunnitteluvuorokattialueelle:

TILAA VAATIVAN VÄHITTÄISKAUPAN SUURYKSIKKÖ

Merkinnällä km-tv osoitetaan merkitykseltään seudullinen tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikkö tai myymäläkeskittymä, joka kaupan laatu huomioon ottaen voi perustellusta syystä sijoittua myös keskustatoimintojen alueiden ulkopuolelle. Tilaa vaativan erikoistavaran kauppaan kuuluu huonekalu- ja sisustustarvikekauppa, kodintekniikka-kauppa, maatalouskauppa, matkailuvaunujen kauppa, moottoriajoneuvojen sekä niiden varaosien ja tarvikkeiden kauppa, puutarhakauppa, rauta- ja rakennustarvikekauppa, rengaskauppa sekä vene- ja veneilytarvikkeiden kauppa.

Suunnittelumääräys: Alueelle voidaan sijoittaa sellaista paljon tilaa vaativan erikoistavaran vähittäiskauppaa tai muuta erikoiskauppaa, joka ei kaupan laatu huomioon ottaen sovellu sijoitettavaksi keskustatoimintojen alueelle. Alueelle ei saa sijoittaa merkitykseltään seudullista keskustahakuista erikoiskauppaa.

Tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksiköiden kaupan laatu, mitoitus ja tarkempi sijoittuminen tulee suunnitella siten, etteivät ne yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa muodosta merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueiden saavutettavuuteen jalankulun ja pyöräilyn sekä julkisen liikenteen järjestelyjen avulla. Kuhmon km-tv -aluetta koskevassa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa

1.10.2018

huomioon Kuhmon kirkon ja Pajakkakosken alueen kulttuurihistorialliset arvot ja on pyrittävä minimoimaan kulttuuriympäristöön ja maisemaan kohdistuvat haitalliset vaikutukset.

Kajaanin Kauppapuiston km-tv -alueelle saa sijoittaa enintään 1500 k-m² päivittäistavarakauppaa.

Kajaanin Petäisenrannan ja Timperintien sekä Kuhmon keskustan eteläpuolisen alueen km-tv -alueille saa sijoittaa yksikkökooltaan enintään 400 k-m²:n päivittäistavarakaup-pamyymälän.

Sotkamon Hirvenniemen ja Nurmestien väliselle km-tv -alueelle ei saa sijoittaa uutta merkitykseltään seudullista päivittäistavarakauppaa.

Tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksiköiden tai myymäläkesittymän enimmäismitoitus on seuraava:

Kaupunki/kunta	Alue	Merkintä	Enimmäismitoitus
Kajaani	Kauppapuisto	km-tv	40 000 k-m ²
Kajaani	Petäisenranta	km-tv	35 000 k-m ²
Kajaani	Timperintie	km-tv	25 000 k-m ²
Kuhmo	Keskustan eteläp. alue	km-tv	10 000 k-m ²
Sotkamo	Hirvenniemen ja Nurmestien välinen alue	km-tv	25 000 k-m ²

Enimmäismitoitus sisältää myös pienet kaupan yksiköt. Enimmäismitoitukseen lasketaan mukaan sekä olemassa olevat että uusi kerrosala.

Lisäksi vaihemaakuntakaavassa on seuraava koko maakuntakaava-aluetta koskeva yleismääräys:

MAAKUNTAKAAVA-ALUETTA KOSKEVA YLEISMÄÄRÄYS:

Merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön tai myymäläkesittymän koon alaraja keskustatoimintojen alueen ulkopuolella:

Päivittäistavarakauppa:

Kajaanin taajamatoimintojen alueella 4000 k-m²

Taajamatoimintojen alueella 3000 k-m²

Muualla Kainuussa 2000 k-m²

Tilaa vaativa erikoistavarakauppa:

Kajaanin taajamatoimintojen alueella 10000 k-m²

Kuhmon, Paltamon, Sotkamon ja Suomussalmen

taajamatoimintojen alueilla 5000 k-m²

Muualla Kainuussa 3000 k-m²

Muu erikoistavarakauppa:

Kajaanin taajamatoimintojen alueella 5000 k-m²

Muualla Kainuussa 3000 k-m²

Taajamatoimintojen alueella tarkoitetaan Kainuun maakuntakaava 2020:n taajamatoimintojen alueita (A -aluevarausmerkintä ja A -kohdemerkintä).

1.10.2018

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava

Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 30.11.2015. Kainuun maakuntavaltuusto käynnisti Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan laatimisen 25.3.2013 tehdyllä päätöksellä. Kaavassa osoitetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet Kainuussa. Kaava on vahvistettavana ympäristöministeriössä.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa ei ole osoitettu merkintöjä ja määräyksiä suunnittelualueelle.

Kainuun kokonaismaakuntakaavan tarkistaminen, Kainuun maakuntakaava 2030

Kainuun maakuntavaltuusto on päättänyt käynnistää maakuntakaavan laatimisen Kainuun kokonaismaakuntakaavan tarkistamiseksi 1.6.2015. Kainuun maakuntahallitus on päättänyt kokouksessaan 18.1.2016 tiedottaa julkisella kuulutuksella Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen vireille tulosta. Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos on ollut nähtävillä 3.2.–4.3.2016 välisen ajan.

2.10.3 Yleiskaava

Suunnittelualueella sijaitsee seuraavat yleiskaavat:

- Vuokatin yleiskaava 26.5.2003
- Emäntäkoulun yleiskaava, yleiskaavan muutos (emäntäkoulu) 28.2.2011
- Vuokatin yleiskaava, yleiskaavan muutos (Härkökivi / Ruunalampi) 25.9.2007
- Haapalanlahden, Hirvenniemen, Leivonkylän ja Rauramon yleiskaava 13.12.2004

1.10.2018

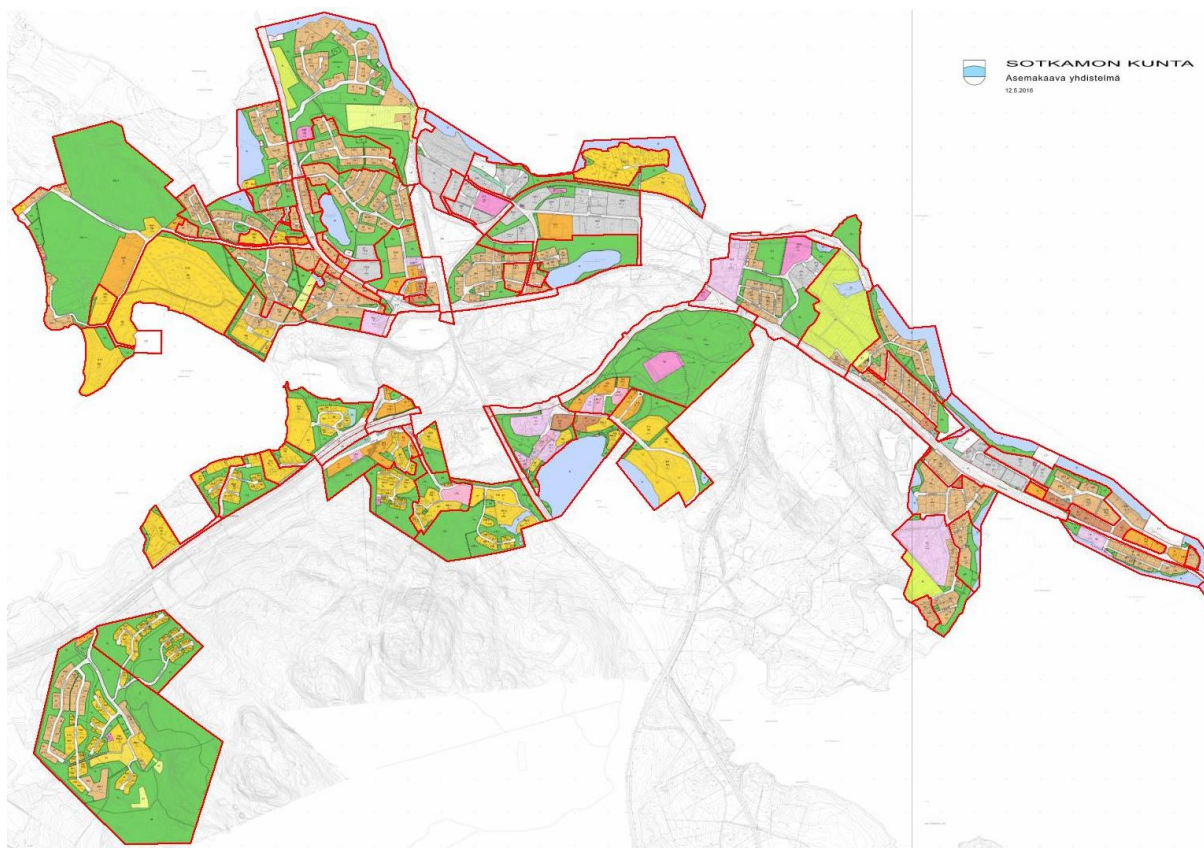
Kuva 32: Ote suunnittelualueen kohdalta Sotkamon kunnan yleiskaavan yhdistelmäkartasta.

2.10.4 Asemakaava

Suunnittelualueella on lukuisia eri aikoina hyväksyttyjä asemakaavoja. Vanhimmat asemakaavat ovat vuodelta 1967 ja uusimmat vuodelta 2014. Asemakaavoitetun alueen osuus suunnittelualueesta on noin 1000 hehtaaria.

1.10.2018

Kuva 33: Ote suunnittelualueen kohdalta Sotkamon kunnan asemakaavan yhdistelmäkartasta.

2.10.5 Masterplan

Suunnittelualueelle on laadittu Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030 yleiskaavatavoitteiden määrittämiseksi. Masterplan –hanke käynnistyi vuoden 2015 alussa ja kunnanvaltuusto hyväksyi Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030 kokouksessaan 15.12.2015.

2.10.6 Rakennusjärjestys

Sotkamon kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 26.10.2015.

3 SUUNNITTELUN TAVOITTEET

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoituksena on edistää hyvän elinympäristön ja kestävä kehityksen toteutumista alueiden käyttöä koskevassa päätöksenteossa. MRL:n 24§ velvoittaa: "Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista." Tavoitteet ovat luonteeltaan yleisiä ja ne on ryhmitelty kuuteen asiakokonaisuuteen (Valtioneuvosto 30.11.2000/13.11.2008), joista neljä koskee kaava-aluetta.

Vuokatin osayleiskaavaa koskevat seuraavat yleis- ja erityistavoitteet:

Toimiva aluerakenne

1.10.2018

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä tuetaan aluerakenteen tasapainoista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja kansainvälisen aseman vahvistamista hyödyntämällä mahdollisimman hyvin olemassa olevia rakenteita sekä edistämällä elinympäristön laadun parantamista ja luonnon voimavarojen kestävää hyödyntämistä. Aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittäminen perustuu ensisijaisesti alueiden omiin vahvuuksiin ja sijaintiteijöihin.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä. Olemassa olevia yhdyskuntarakenteita hyödynnetään sekä eheytetään kaupunkiseutuja ja taajamia. Taajamia eheyttäessä parannetaan elinympäristön laatua.

Alueidenkäytöllä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinotoiminnalle riittävästi sijoittumismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Runsaasti henkilöliikennettä aiheuttavat elinkeinoelämän toiminnot suunnataan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisään tai muutoin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle.

Erityistavoitteet

Maakuntakaavan ja yleiskaavan lähtökohtana on oltava perusteltu väestönkehitysarvio. Maakunnan suunnittelussa ja yleiskaavoituksessa on tarkasteltava pitkällä aikavälillä sekä taajama- että maaseutualueiden väestömäärän kehityksen erilaisia vaihtoehtoja.

Alueidenkäytön suunnittelussa uusia huomattavia asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei tule sijoittaa irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta. Vähittäiskaupan suuryksiköt sijoitetaan tukemaan yhdyskuntarakennetta. Näistä tavoitteista voidaan poiketa, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen pystytään osoittamaan, että alueen käyttöönotto on kestävä kehityksen mukaista.

Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuuria.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön. Pilaantuneen maa-alueen puhdistustarve on selvitettävä ennen ryhtymistä kaavan toteuttamistoimiin.

Alueidenkäytössä tulee edistää energian säästämistä sekä uusiutuvien energialähteiden ja kaukolämmön käyttöedellytyksiä.

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti ja se, että taajamien alueelliset vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa. Lisäksi alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon jätevesihaittojen ehkäisy.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

Yleistavoitteet

Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä.

1.10.2018

Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden sekä tarpeen mukaan niiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä edistetään.

Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä. Suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävää hyödyntämistä edistetään virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta. Alueidenkäytössä edistetään kyseiseen tarkoitukseen osoitettujen hilaisten alueiden säilymistä.

Erityistavoitteet

Alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Maakuntakaavoituksessa on osoitettava valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja maisemat. Näillä alueilla alueidenkäytön on sovellettava niiden historialliseen kehitykseen.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.

Alueidenkäytössä on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja käyttötarpeet. Pohjavesien pilaantumisen- ja muuttamiskeskeisiä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle niistä pohjavesialueista, jotka ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä ja soveltuvat vedenhankintaan.

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

Yleistavoitteet

Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja -verkostoja.

3.2 Kunnan asettamat tavoitteet

Vuokatin yleiskaavoituksen tavoitteena on varmistaa Vuokatin matkailualueen kehittyminen entistäkin vetovoimaisemmaksi aluekokonaisuudeksi matkailijoille, yrittäjille ja vakituksille asukkaille. Sotkamo-Vuokatti - Masterplanissa määritettyjen tavoitteiden mukaisesti, joita ovat Kaarreniemen-Pisterinniemen maankäytön kehittäminen, Länsirinteen alueen laajentaminen, Vuokatin ydinkeskusta laajentaminen ja palveluiden monipuolistaminen sekä yhtenäisen ns. keskuspuiston ulkoilu- ja virkistyskäytön turvaaminen. Lisäksi kaavalla selvitetään kaupan suuryksikön sijoittumista alueelle sekä Tervon ja Riivarin peltojen maankäytön tehostamista.

Vuokatti kehitys on ollut viime vuosina huomattavasti hitaampaa kuin kilpailevien hiihtokeskusten. Yleiskaavalla pyritään nimenomaan mahdollistamaan matkailu ja matkailua palvelevien toimintojen ja investointien sijoittumisen alueelle sitä kautta alueen kehittämisen.

3.3 Viranomaisten asettamat tavoitteet

Kaavoituksen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 6.4.2016. Viranomaisneuvottelussa esiin nousivat seuraavat tavoitteet kaavahankkeelle.

1.10.2018

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

- Mikäli teoreettiselle melualueelle tulee maankäyttöä, tulee harkita maastomalliin perustuvat meluselvityksen laatimista.

Kainuun museo

- Muinaisjäännösselvitys tulee laatia koko alueelta.
- Rakennetun kulttuuriympäristön selvitykset on päivitettävä ja tarvittaessa täydennettävä.

Kainuun liitto

- Matkailun kehittäminen tulee turvata.

Kainuun ELY-keskus

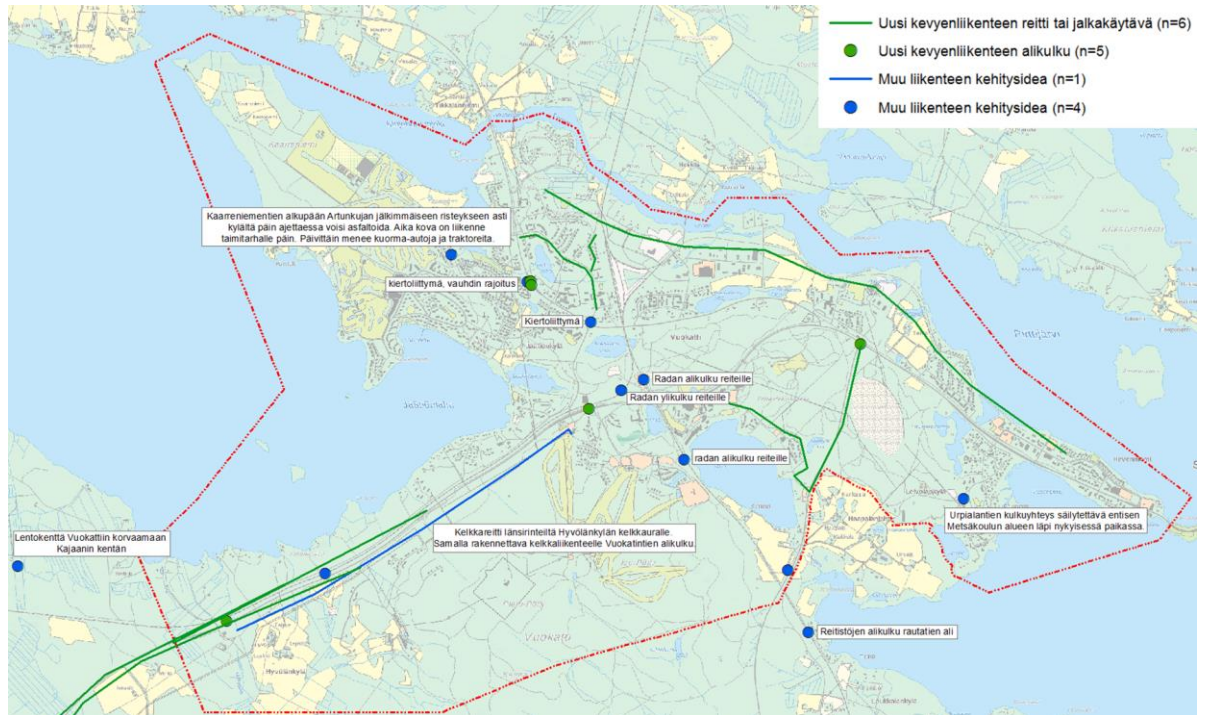
- Keskeinen suunnittelu alue on I-luokan pohjavesialuetta, jolla on kaksi pohjavedenottamo. Ottamoiden suoja-alueet sekä muodostumisalueet on huomioitava. Kaava ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää, eli kunnan vedensaanti on turvattava tulevaisuudessakin. Vaikutukset pohjaveteen on arvioitava huolellisesti.
- PIMA-kohteet tulee myös huomioida suunnittelun yhteydessä.
- Yleiskaavan tulee perustua VAT:n mukaisesti perusteltuun väestönkehitysarvioon ja näihin liittyviin skenaarioihin.
- Luontoselvitysten osalta on oleellista, että suunnittelun maankäytön vaikutukset pystytään selvittämään ja arvioimaan. Vesialueiden luontoarvot on selvitettävä, jos vesialueelle tulee esim. ruoppausta (viitasammakko). Tulevassa suunnitelmassa on huomioitava luontaiset ekologiset käytävät. Alueelta on selvitettävä luontodirektiivin IV (a) lajit. Myös lepakot, jos rakennuksia joudutaan purkamaan.
- Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajaukset ovat muuttumassa. Maisemaselvityksessä tulee myös huomioida taajamakuullisia seikkoja sekä arvioida esim. länsirinteiden maisemallisia vaikutuksia Naapurivaaralle.
- Erilliseen uuteen kulttuuriympäristöinventointiin ei ole tarvetta. Inventoinnin päivittäminen / täydentäminen "pois jätetyillä" kohteilla sekä matkailun historiaan liittyvillä tiedoilla on syytä tehdä.
- VAT- ja MRL:n yleiskaavan sisältövaatimukset huomioitava.

Liikennevirasto

- kaavan tulee turvata ratapihan käyttö raakapuun kuljetukseen. Rautatien melu ja tärinä tulee huomioida suunnittelussa.

1.10.2018

Kuva 35: Paikkatietokyselystä koostetut vastaukset liikenteen kehittämistä.

1.10.2018

---

4 OSAYLEISKAAVAPROSESSI

4.1 Alueen määrittely

Kaava-alue alkaa heti kirkonkylän länsipuolelta, Hirvenniemestä ja ulottuu lännessä pitkälle Nuasjärveen pistävän Kaarreniemen kärkeen. Pohjoisessa alue rajautuu Pirttijärveen ja siitä länteen johtavaan Tenetin virtaan, joka laajenee Mujehoulunjoeksi ennen Nuasjärveen yhtymistä. Etelässä raja kulkee Leivolankylän ja Vuokatinvaaran kautta Hyvölänkylän eteläpuolitse Nuasjärveen Kivilahden kohdalla.

4.2 Osayleiskaavaluonnos

Alustava yleiskaavaluonnos valmistui helmikuussa 2017. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 2.3.2017. Liikennejärjestelmä suunnitelma luonnos on valmistunut marraskuussa 2017. Lopullinen yleiskaavaluonnos valmistui marraskuussa 2017.

4.3 Osayleiskaavaehdotus

Luonnoksesta saatiin 20 erillistä muistutusta. Työneuvottelu ELY-keskuksen kanssa pidettiin 30.5.2018. Kaavaluonnokseen tehdyt muutoksen ilmenevät kohdasta 9. Alustava kaavaehdotus valmistui elokuun alussa 2018. Lopullinen kaavaehdotus valmistui lokakuun alussa.

4.4 Osayleiskaava

Täydentyä kaavaproessin edetessä.

1.10.2018

5 OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

5.1 Yleistä

Osayleiskaavan muutos ja laajennus on laadittu vuorovaikutteisesti perusselvitysten, erillisselvitysten, nykytilanteen analyysin ja asetettujen ja prosessin aikana esille tulleiden tavoitteiden pohjalta. Kaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jonka tarkoituksena on ohjata Vuokatin alueen maankäyttöä.

Maankäytön suunnittelua on ohjannut tarkoituksenmukaisen yhdyskuntarakenteen ja ympäristön tavoite. Luonnonympäristöltään arvokkaat kohteet on varustettu tarvittavin suojelumerkinnöin. Myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet on huomioitu.

Yleiskaava on pääsääntöisesti aluevarauskaava, jonka perusteella rakentamista ohjataan asemakaavoituksella.

5.2 Vaihtoehdot

Osayleiskaavassa esitettyä maankäyttöratkaisua on työstetty varsinaista osayleiskaavoitusta edeltäneessä Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030 -suunnitelmassa. Osayleiskaavassa esitetty toimintojen sijoittelu perustuu maakuntakaavassa ja alueelle laadituissa selvityksissä esitettyihin tavoitteisiin. Masterplanissa esitettyä toimintojen sijoittelua on tarkennettu kaavatyön aikana tarkentuneiden tavoitteiden mukaisesti.

5.3 Aluevaraukset ja niiden perustelut

5.3.1 Keskustatoiminnot ja kaupalliset palvelut

KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.

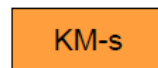
Alueelle voi sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköjä. Alueelle ei voi sijoittaa merkitykseltään seudullista kauppaa.

Keskustatoimintojen alueeksi on osoitettu Vuokatin urheiluopiston alue lähiympäristöineen Masterplan:n mukaisesti. Toinen keskustatoimintojen alue on osoitettu Vuokatin rautatieaseman länsipuolelle voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Aluetta on laajennettu länteen, alueelle, missä maankäyttö on muuttumassa, mutta lopullinen käyttö-tarkoitus ei ole vielä tiedossa.

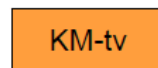
KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.

Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään paikallisen vähittäiskaupan suuryksikön.

KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.

Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön.

KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.

Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön. Alue on tarkoitettu tilaa vaativan erikoistavaran kaupalle.

KM- ja KM-s alueet on osoitettu olevan tilanteen ja maakuntakaavan määräysten mukaisesti.

KM-tv on uusi alue Vuokatintien ja Kainuuntien risteykseen. Alueelle saa sijoittaa vain tilaa vaativaa erikoistavaran kauppaa. Alue on hyvin saavutettavissa sekä Sotkamosta että Vuokatista keskeisen sijainnin perusteella.

1.10.2018

Sotkamon Hirvenniemen ja Nurmestien välisen alueen tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksiköiden tai myymäläkeskittymän enimmäismitoitus on 25 000 k-m2 maakunta-kaavan mukaisesti.

5.3.2 Työpaikka-alueet, palvelut ja teollisuus

K	LIIKE- JA TOIMISTORAKENNUSTEN ALUE.
P	PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
P-1	PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE. Ennen rakentamista alueelle on laadittavaasemakaava. Rakennukset tulee olla korkeudeltaan, väriykseltään ja materiaaliltaan ympäröivään maisemaan sopeutuvia. Rakennusten ja pääsyteiden tulee sijoittaa ja suunnitella siten, että suuria leikkauksia ja pengerryksiä ei synny. Alueen puustoa tulee säilyttää mahdollisimman paljon.
PY	JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
TP-1	TYÖPAIKKA-ALUE. Alueelle voi sijoittua tilaa vaativan erikoistavaran kaupan palveluja.

Liike- ja toimistorakennusten alue on osoitettu marketin Katinkullantien alussa sekä Ratatien ja Laanikujan risteyksen alue.

Palveluiden- ja hallinnon alueeksi on osoitettu voimassa olevien kaavojen mukaisesti Vuokatin rinteiden ala-asema palvelurakentaminen, Angry Birds Aktiviteetti Park:n alue sekä pienet varaukset Kuikkalammentien varteen ja Vuokatinopistontien alkupäähän.

Uutena varauksena on osoitettu Vuokatinvaaran laelle osoitettu alue(P-1). Alueelle on tarkoitus sijoittaa matkailua monipuolisesti palvelevaa rakentamista hissien yläaseman läheisyyteen ja rinteiden läheisyyteen.

Yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee erityisesti huomioida se, että rakentaminen su-
loutuu ja soveltuu herkkään maisemaan ja rakennukset eivät saa nousta vaaran siluettin
yläpuolelle. Suunnittelussa tulee myös huomioida, että suuria leikauksia tai pengerryksiä
ei muodostu. Olevaa puustoa tulee säilyttää, josta maisemalliset vaikutukset jäisivät
pieniksi.

T	TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE.
TY	TEOLLISUUSALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.

Vuokatin teollisuusalue on osoitettu T-alueeksi ja jätevedenpuhdistamon läheinen alue TY-alueeksi asemakaavan mukaisesti. Uutta teollisuusaluetta ei ole osoitettu.

1.10.2018

5.3.3 Pysyvä asuminen

AP-1	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE. Alue varataan pääosin tiiviiseen pientaloasutukseen. Asemakaavoituksen yhteydessä alueelle voidaan varata myös asuinympäristöön soveltuvia työtiloja, asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä palveluja, alueen sisäisiä liikenneväyliä, pysäköintialueita, alueen asukaita palvelevia virkistys- ja puistoalueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita.
AP-2	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE. Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Alue on liitettävä keskitettyyn vesi- ja jätevesiverkostoon.
AP/RM	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE TAI MATKAILUPALVELUJEN ALUE. Ennen rakentamista alueelle on laadittava asemakaava.
AT-1	KYLÄALUE. Rakentaminen tulee sijoittaa olevien rakennuspaikkojen läheisyyteen ja peltoalueiden reuna-alueille tai ulkopuolelle.

Kaavassa on osoitettu olemassa olevat asuinrakennuspaikat.

AP-1 merkinnällä on osoitettu kaikki asemakaavoitetut ja asemakaavoitettavaksi tarkoitetut alueet. Uusina alueita on osoitettu Rauramonlammen alue, Limakko lammen pohjoispuoli, Tervon alue sekä Riivarinlammen ympäristö taajamarakennetta tiivistävinä alueina. Viides uusi alue on osoitettu Kaarrenniemeen olevan kyläasutuksen yhteyteen. Kaikki muut kuin Kaarrenimen alue sijoittuvat taajamarakenteen keskellä tai viereen.

Riivarin alue on helposti liitettävissä vesi- ja viemäriverkostoon infran ollessa aivan vierellä. Alue on myös palveluiden (mm. koulu ja virkistysalueet ovat aivan vieressä) sijainniltaan erinomainen. Alueen toteuttaminen myös tiivistää taajamarakennetta.

Riivarin alueen rakentamista puoltaa myös maaomistajien tasapuolinen kohtelu. Saman tilan alueita on hyvin laajalti keskuspuiston VU-alueella. Yhden maanomistajan osalta olisi kohtuutonta, jos näin keskeisellä paikalla olevalle tilalle ei osoitettaisi olenkaan rakennusalueita.

AP-1-alueista Rauramonlammen alue on kunnan omistuksessa.

AP-2- merkinnällä on osin osoitettu asuinkäytössä olevat alueet, jonne ei ole tarkoitus laajentaa asemakaavaa. Osoitetut alueet sijoittuvat Haapalahden alueelle ja Särkisen etelärannalle sekä ns. keskuspuiston alueella.

Vaihtoehtoisella aluevarauksella (AP/RM) on osoitettu 4 aluetta: Jäätiönlammen koillispuoleinen alue, Pohjanvaarantien ja Vuokatintien väliin osoitettu alue, Tenetin alueella oleva pienimuotoinen lomakylä sekä Kaarreniemen alue. Tenetin alue sijoittuu olevan asuinrakentamisen ja osin tehollisuusalueen taakse erilleen muusta matkailutoiminnasta, joten sen muuttuminen asuinkäyttöön on perusteltua. Näiden alueiden asuinrakentamisen ja lomarakentamisen suhde tullaan ratkaisemaan asemakaavoituksen yhteydessä. Asemakaavoituksen yhteydessä ratkaistaan muutoinkin rakentamisen ja mahdollinen rantarakentamisen määrä, virkistysalueet ja reitistöt.

Hyvölänkylän alue on osoitettu kyläalueeksi voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Rakentaminen alueella tulee sijoittaa olevan rakentamisen yhteyteen tai peltoalueiden reunoille. Rakentamista ja sen määrää ohjataan lupaharkinnan yhteydessä. Oletuksen on pidetty, että lukumäärällisesti rakentaminen kyläalueelle on melko vähäistä.

1.10.2018

5.3.4 Loma-asutus ja matkailu

RA

LOMA-ASUNTOALUE.

Alue on tarkoitettu omarantaisten loma-asuntojen rakentamiseen.
Rakennuspaikalle saa rakentaa loma-asunnon, saunan ja talousrakennuksia.

RA-1/1

LOMA-ASUNTOALUE.

Suluissa oleva luku ilmaisee rakennuspaikkojen lukumäärän. Uuden rakennuspaikan koko tulee olla vähintään 3500 m². Ennen kaavan voimaantuloa muodostettujen tätä pienempien kiinteistöjen osalta määräystä ei sovelleta, mikäli ne on kaavassa osoitettu rakennuspaikoiksi. Vesi- ja viemäriverkon alueella rakennuspaikan minimikoko on 2000 m².

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään 170 krs-m² suuruisen loma-asuntorakennuksen, yhden enintään 30 krs-m²:n suuruisen vierasmaja/saunan ja savusaunan sekä talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa rakennuspaikalla olla korkeintaan 7 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 230 krs-m² ja vähintään 150 krs-m². Enintään 120 krs-m²:n suuruisen asuinrakennuksen etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 30m. Yli 120 krs-m²:n suuruisen asuinrakennuksen etäisyys em. rantaviivasta tulee olla vähintään 40m. Erillisen rantasaunan etäisyys korkeustason rantaviivasta tulee olla vähintään 15metria. Saunarakennusten tulee olla yksikerroksisia.

Pinta-alaltaan alle 2 ha:n saarilla olemassa olevia rakennuksia saa peruskorjata ja tuhoutuneiden tilalle rakentaa uusia nykyistä kerrosalaa ylittämättä.

Topinlammen rannalla oleva asemakaavan mukainen lomarakennuspaikka on osoitettu RA-merkinnällä.

RA-1 merkinnällä on osoitettu olemassa olevat lomarakennuspaikat Nahkasaareassa, Jäätiönlammella ja Särkisellä sekä kaksi voimassa olevan yleiskaavan mukaista lomarakennuspaikkaa Särkisen lounaisrannalla. Näille rakennuspaikoille voidaan myöntää rakennusluvat yleiskaavan perusteella.

RM

MATKAILUPALVELUJEN ALUE.

Alueelle saa rakentaa matkailua palvelevia majoitusrakennuksia, loma-asuntoja sekä muita matkailua palvelevia rakennuksia ja laitteita. Ennen rakentamista alueelle on laadittava asemakaava.

RM-1

MATKAILUPALVELUJEN ALUE.

Alueelle saa rakentaa matkailua palvelevia majoitusrakennuksia, loma-asuntoja sekä muita matkailua palvelevia rakennuksia ja laitteita. Ennen rakentamista alueelle on laadittava asemakaava.

Rakennukset tulee olla korkeudeltaan, väriykseltään ja materiaailtaan ympäröivään maisemaan sopeutuvia. Rakennusten ja pääsyeiden tulee sijoittaa ja suunnitella siten, että suuria leikauksia ja pengerryksiä ei synny.

Alueen puustoa tulee säilyttää mahdollisimman paljon.

RV

ASUNTOVAUNUALUE.

Asemakaava-alueella olevat lomarakennusalueet on kaikki osoitettu RM-merkinnällä. Uutta RM-aluetta on osoitettu Katinkullan eteläpuolelle nykyisen golfkentän alueelle Kaarrenimen taimitarhan alueelle. Kenttää on tarkoitus siirtää Kaarreniemen ja Topin-nimeen alueelle.

Muita uusia laajoja uusia RM-alueita on Nuasjärven ja radan välisellä alueella, Vuokatinhovin läheisyyteen sekä Vuokatin vaaran länsirinteille. Muut toteutumattomat RM-

1.10.2018

alueet ovat voimassa olevassa yleiskaavassa RM-alueita tai selvitysalueita. RM-alueiden toteuttaminen tapahtuu asemakaavoilla. Vuokatin vaaralle ylimmäksi osoitetulle RM-1 alueelle on annettu erikseen määräys ympäristöön sopeutumisesta sekä pengerrysten ja leikkausten välttämisestä.

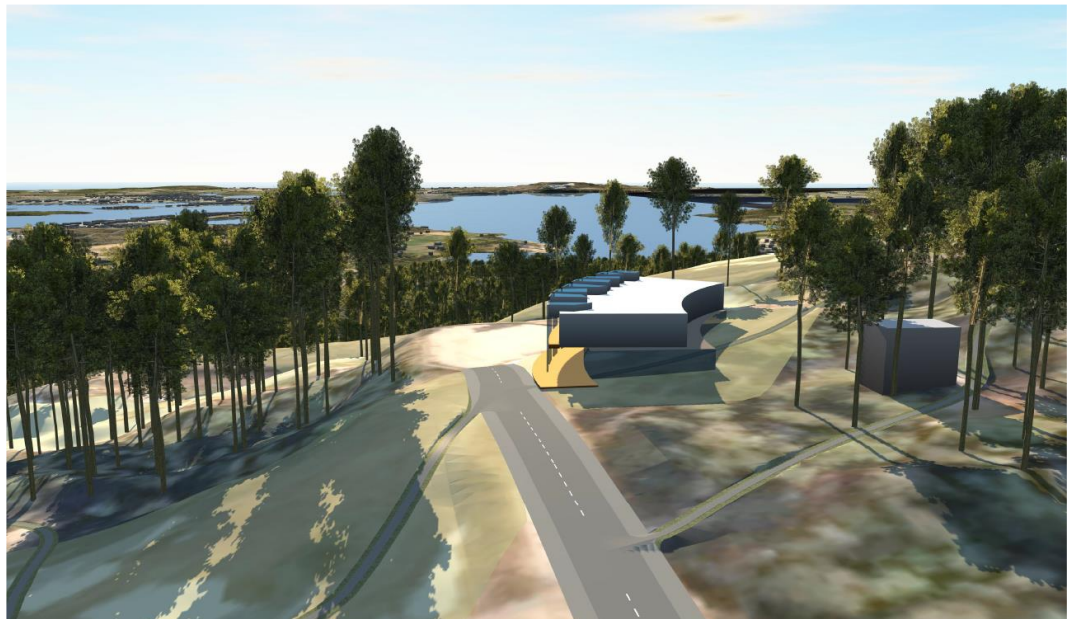
Nuasjärven ja radan välissä olevien alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida ja selvittää radan ja maantien melu sekä radan tärinän vaikutukset rakentamiseen.

Vuokatin vaaran länsirinteen alueelle suunniteltu rakentaminen ilmenee oheisista kuvista.

Oleva asemakaavan mukainen asuntolavaunualue on osoitettu RV-alueeksi.

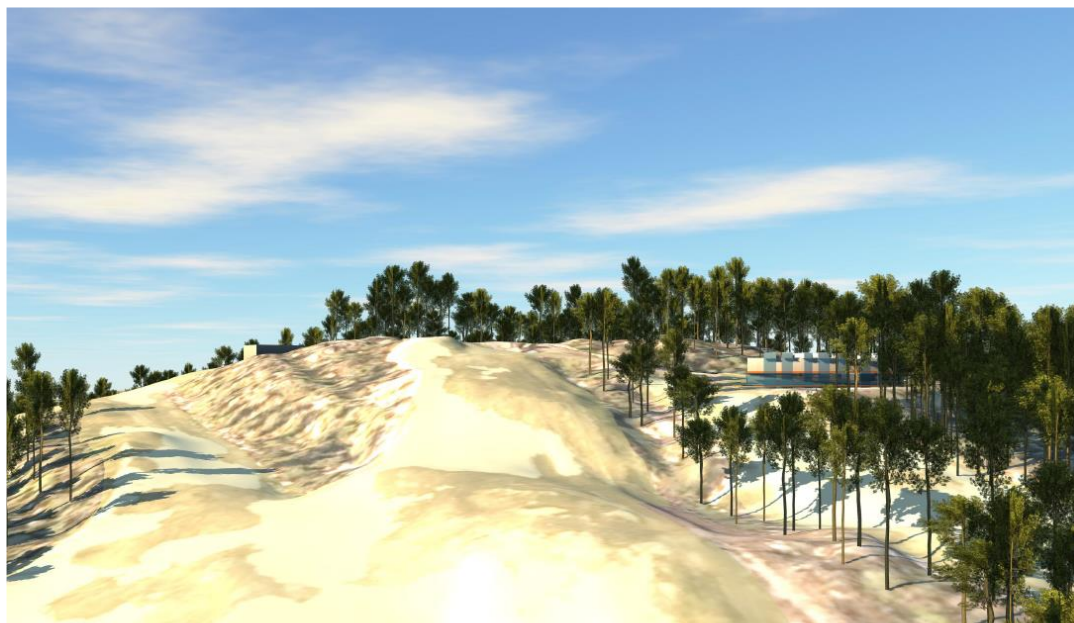
Kuva 36: 3D-havainnekuva Vuokatin vaaralle suunnitellusta rakentamisesta Nuasjärveltä katsottuna (WSP 21.6.2018).

Kuva 32: Havainnekuva rinteiden päälle suunnitellusta rinneravintolasta

1.10.2018

Kuva 33: Havainnekuva rinteiden päälle suunnitellusta rinnevervintolasta

5.3.5 Virkistys ja vapaa-aika

VV	UIMARANTA-ALUE.
VL	LÄHIVIRKISTYSALUE.
VU	URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.
VU-1	URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE. Alueelle saa sijoittaa golfkentän ja rakentaa golfkentää palvelevia rakennuksia ja rakenteita.
VU-2	URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE. Alue on tarkoitettu rinnehihto- ja retkeilyalueeksi. Alueelle saa rakentaa toiminnan kannalta tarpeellisia palvelu- ja huoltorakennuksia, teknisiä tiloja sekä rakenteita.
VR	RETKEILY- JA ULKOILUALUE.

Uimaranta on osoitettu Päivälahden alueelle.

Asemakaava-alueen laajimmat viheralueet sekä asemakaavoitettavien alueiden rakentamisen ulkopuoliset alueet on osoitettu VL-alueeksi.

Kapeita rannalla olevia viheralueita on liitetty viereisiin rakennuspaikkoihin Rauramonlammella, Leivolan alueella ja Hirviniemessä. Ranta-alueita on liitetty rakennuspaikkoihin vain kun, seuraavat kriteerit ovat täyttyneet:

1. Tontteihin liitetään vain yksityisten tai yritysten omistamat virkistysalueet, ei kunnan tai muun julkisyhteisön omistamia alueita eikä yhteisalueita, koska kunnan omistamat alueet ovat kaavamerkinnän ja omistuksen kautta toteutu-

1.10.2018

- neet yleisinä alueina ja yhteisalueiden perustamisen tarkoituksenaan ei voi olettaa olevan niitä tarkoitettun rakennuspaikoiksi.
2. Tontteihin liitetään vain kapeat rannan ja tontin välissä olevat virkistys-aluekaistat.
    - a. virkistysalueen kokonaisleveys pääsääntöisesti alle 20m
    - b. poikkeuksellisesti leveämmillään virkistysaluekaistoilla tonttiin liittäminen voi tulla kyseeseen, mikäli jokin seuraavista ehdoista täyttyy:
      - välittömässä läheisyydessä on laajempia yhtenäisiä rantaan rajoittuvia virkistysalueita,
      - rannalla on tonttiin kuuluvia luvallisia rakennuksia / rakennelmia
  3. Virkistysalueen kautta ei ole osoitettu yleis- tai asemakaavassa reittejä tai kevyen liikenteen väyliä, alueella ei ole käytettyjä polkuja eikä muutettavalla kaistalla voi ennakoida olevan tulevaisuudessakaan rantareististön tai -väylän rakentamisen tarvetta tai edellytyksiä tai muuta virkistyskäyttötarvetta, tai ranta-alueella palveleva reitti- tai kevyenliikenteen yhteys voidaan osoittaa tarkoituksenmukaisella tavalla virkistysalueen kaventumisesta huolimatta.
  4. Tontin tulee rajoittua suoraan rantapuistoon, esim. katu ei saa katkaista yhteyttä.
  5. Uusia tontteja ei muodosteta.
  6. Virkistysalueiden käyttötarkoituksen muutos ei saa vaikeuttaa alueen kunnallistekniikan toteutusta.

Ns. kutsuttu keskuspuiston alue rautatiestä itään aina Rauramonlammeelle asti on säilytetty laajennettuna urheilu- ja virkistyspalveluiden(VU) alueena Masterplanin mukaisesti. Keskeistä aluetta ei ole supistettu virkistyspalveluiden turvaamiseksi.

Aluetta on laajennettu Nurmeksentien itäpuolelle vanhan soramontun alueelle. Laajennuksella on saatu muodostettua laaja yhtenäinen ulkoilualue Leivolankylältä urheilupuistolle.

Keskuspuiston alueelle on osoitettu joitakin pienehköjä uusia alueita. Alueet liittyvät olevaan rakentamiseen ja niiden sijoittelulla on huomioitu olevien reittien säilyminen tai niiden helppo siirto. Keskuspuiston erkitys matkailun ja virkistyskäytön kannalta on hyvin merkittävä ja keskeinen. Laajan yhtenäisen virkistysalueen säilyminen turvaa matkailun lisääntyessäkin virkistysalueen riittävyyden.

Kaarreniemen golfkentät ja niiden laajenemisalueet on osoitettu VU-1- ja vu-1-merkinnöillä, jotka mahdollistavat golfkenttien kehittämisen ja niitä palvelevien rakennusten toteuttamisen. Laajentamista on osoitettu alueeseen kytkeytyvään Topinniemen ja Kaarreniemen kärkeen. Topinniemen alue on alavaa tulvavaara-alueita, joka ei sovellu sen johdosta asuinrakentamiseen. Ohjeellinen vu-1 merkintä mahdollistaa laajentamaan golfkenttää siten, että välien väliin sijoitetaan asutusta tai loma-asutusta. Rakentamisalueista muodostuisi silloin korkeatasoisia ja viihtyisiä hyvin hoidetun ympäristön ansiosta.

Vuokatin laskettelurinteet sekä länsirinteen laajennus on osoitettu VU-2-alueeksi. Laajennus alueelle on mahdollista sijoittaa yksi uusi tuolihissi sekä kaksi rinnettä. Lisäksi on suunniteltu nykyisen kaikkein läntisimmän hissinlinja jatkamista ylemmäksi. Tämä mahdollistaa yhden uuden rinteen toteuttamisen Vaarantien viereen. Rinne-alueelle saa rakentaa toimintaa palvelevia tarpeellisia palvelu- ja huoltorakennuksia.

Vuokatin vaaran länteen avautuvat rinteet sekä radan läheiset alueet on osoitettu VR-alueeksi olemassa olevan yleiskaavan mukaisesti.

Lisäksi VR-alueeksi on osoitettu Nuasjärven kaksi pientä saarta.

1.10.2018

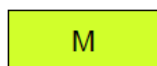
Viheralueita koskee seuraava yleismääräys: "VL-, VU, VU-1, VU-2, VU-3 ja VR-alueella maisemaan muuttavat toimenpiteet vaativat maisematyöluvan. Metsänkäsittelyä koskeva lupa tarvitaan vain päätehakkuulle ja lupavaatimus ei koske VU-1 aluetta. Harvennushakkuut eivät siten edellytä maisematyölupaa. Päätehakkuihin luetaan kuluivaksi hakatessa siemenpuu asentoon.

Alueille saa sijoittaa kunnallistekniikan vaatimat verkostot, laitteet ja varusteet sekä alueelle saa sijoittaa latu- ja ulkoilureittejä sekä esim. virkistystä palvelevia taukopaikkoja, keitto- ja sadekatoksia."

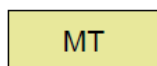

Kuva 34: Havainnekuva Vuokatin vaaralle suunnitellusta rakentamisesta (WSP 21.6.2018).

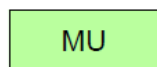
5.3.6 Metsätalousalueet

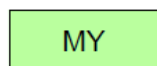
MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE.
Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.

MAATALOUSALUE.
Alue on tarkoitettu maatalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan vain maatalouteen liittyvä rakentaminen, jota tulee ensisijaisesti sijoittaa talouskeskuksen läheisyyteen.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON
ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON
ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.

Hyvölänkylän ympäristöön on osoitettu M-alueetta.

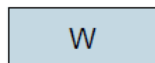

1.10.2018

Tervon peltoaluetta sekä Särkisen eteläpuolen peltoalueita on osoitettu maatalousalueeksi.

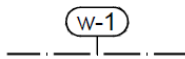
Haapalalahden pohjoispuolen alueet on osoitettu MU-alueeksi ns. keskuspuistoon tukeutuneena alueena. Kaarreniemen kärkeen on osoitettu sekä MU- että MY- aluetta. Luontoarvoja omaava kärki on osoitettu MY-alueeksi sekä sen ja rakentamisalueen väli MU-alueeksi.

5.3.7 Vesialueet

VESIALUE.

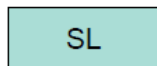
Kaava-alueen vesialueet on osoitettu W-alueeksi.

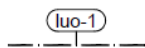
Vesialueen osa, jolle saa sijoittaa kelluvia palvelurakennuksia, ei asuntoja eikä loma-asuntoja. Edellytykset on selvitettävä asemakaavoituksen yhteydessä huomioiden maisema ja luontoarvot.

Jäätiönlahdelle on osoitettu vesialueen osa, jolle voi sijoittaa kelluvia palvelurakennuksia. Asuin- ja lomarakennusten sijoittaminen ei ole sallittua. Rakentaminen tulee ratkaista asemakaavalla. Asemakaavaa laadittaessa tulee huomioida maisemalliset seikat.

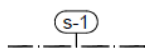
5.3.8 Luonnon-, maiseman- ja kulttuuriympäristön suojelu

LUONNONSUOJELUALUE.
Valtion toimesta toteutettava alue.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Mahdollinen metsälain 10 §:n tai joku muu ympäristön tai luontoarvoltaan merkityksellinen alue. Alueen ominaispiirteitä ei saa heikentää.

SUOJELTAVA ALUEEN OSA.
Alue on liito-oravan esiintymisalue, johon sisältyy luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella tehtävien toimenpiteiden yhteydessä on selvitettävä toimenpiteen vaikutukset liito-oravan kannalta. Mikäli toimenpiteellä voi olla vaikutusta alueeseen liito-oravan elinympäristönä, toimenpidettä koskevasta asiasta on pyydetty alueellisen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvaravastuualueen lausunto.

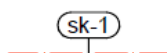
Vuokatin vaaran päällä oleva luonnonsuojelualue ja voimassa olevan yleiskaavan S-alue on osoitettu SL-alueeksi. Alue on valtion ja kunnan omistuksessa. SL-alueeksi muutetun alueen luontoarvot ilmenevät kaavaselostuksen kohdan 2.2.6 kohteen 22. Pieni-Pöly-Keiman vanha metsä kohdalta. Alueella on mm. vanhoja kuusivaltaisia tuoretta ja lehtomaista kangasta sekä ruohokorpiä.

Kaavan on osoitettu alla olevan luettelon mukaisen luo ja s-1 kohteet. luo kohteet ovat kasvillisuuskohteita ja s-1 kohteet ovat liito-oravakohteita. Luontoselvityksessä mainituista kohteista 12 Laskettelurinteen liito-oravametsä B ei ole osoitettu, koska kohteen luonne on muuttunut, eikä sitä ole enää sovelias liito-oravan elinympäristöksi. Uutena liito-orava-alueena (Kainuun ELY-keskus 2018) on osoitettu 39 Iso-Pöly 2 liito-oravametsä, joka ei ole luontoselvityksen raportissa. Numero viittaa kohdan 2.2.6 kohdan numerointiin.

3 Jäätiönlampi, pienvesihohde / luo
4 Hakalanlammen, rantaluhta / luo

1.10.2018

- 5 Rauramonlammen, rantaluhta /luo
- 6 Likolampi ja suo, pieni lampi ja suo /luo
- 7 Hyppymäen lampi ja suo / luo
- 8 Kuikkalammen nimetön suo, suokohde / luo
- 9 Vedenottamon nimetön suo, suokohde /luo
- 10 Vuokatin nimetön suo, suokohde / luo
- 11 Laskettelurinteen liito-oravametsä A, /s-1
- 13 Iso-Pöllyn puro ja noro, Noro ja liito-orava /s-1
- 14 Iso-Pöllyn suot, suokohde / luo (4 kpl)
- 15 Tervahaudan noro A, noro / luo
- 16 Tervahaudan noro B, noro / luo
- 17 Tervahaudan noro C, noro / luo
- 18 Pieni-Pöllyn lammet, alle 1 ha lampi / luo
- 19 Pieni-Pöllyn noro A, noro / luo
- 20 Pieni-Pöllyn noro B, noro / luo
- 21 Pieni-Pöllyn noro C, noro / luo
- 23 Keiman noro A, noro / luo
- 24 Keiman liito-oravametsä ja noro /s-1
- 25 Keiman noro B, noro / luo
- 26 Keiman noro C, noro / luo
- 27 Hyvölän ja Myllypuron kasvillisuuskohde, lehtokohde / luo
- 28 Ammeniemen lehto ja korpi, lehtokohde / luo
- 29 Ammeniemen puro ja liito-oravametsä / s-1
- 30 Ammeniemen korpi, suo ja lähteikkö / luo
- 31 Ammeniemen liito-oravametsä / s-1
- 32 Täniemen lehto, lehtokohde / luo
- 33 Täniemen puro, lehtokohde / luo
- 34 Täniemen liito-oravametsä / s-1
- 35 Lomakylän lehto, lehtokohde / luo
- 36 Lomakylän liito-oravametsä A / s-1
- 37 Lomakylän liito-oravametsä B / s-1
- 38 Iso-Pölly a-g liito-oravametsä / s-1
- 39 Iso-Pölly 2 liito-oravametsä /s-1

VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ KULTTUURIYMPÄRISTÖ.

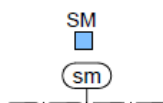
Valtakunnallisesti merkittävän kulttuurihistorialliseen ympäristöön rakennettaessa on ympäristöön merkittävästi vaikuttavista hankkeista neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE.

Suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava maisema-alueen kokonaisuus ja ominaispiirteet sekä turvattava merkittävien maisemallisten arvojen säilyminen.

Vuokatin asema, valtakunnallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön alue (RKY) on osoitettu sk-1-merkinnällä.

Valtakunnallisesti arvokas Vuokatin vaaran maisema-alue on osoitettu mv-merkinnällä maakuntakaavan rajauksen mukaisesti.

MUINAISMUISTOLAIN(295/63) RAUHOITTAMA KIINTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS.

Tarkemmat tiedot kohteesta löytyvät kaavaselostuksesta kohdenumeron perusteella. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä Museovirastoon tai Kainuun museoon lausuntoa varten. Kohteenlaajuus tulee selvittää Museovirastosta/Kainuun museosta.

Kiinteät muinaisjäänne on osoitettu kohde tai aluemerkinällä.

1.10.2018

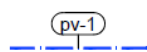
- SR-1/1.26 KULTTUURIHISTORIAALLISESTI ARVOKAS RAKENNUS/RAKENNUSRYHMÄ.
Kaavaseloſtuksessa olevassa kohteluettelossa mainittujen rakennusten suoſeluedellytykset ja suoſelun toteutamistapa tulee ratkaista aſemakaavoituksen yhteydessä.
- SR-2/1.36 KULTTUURIHISTORIAALLINEN KOHDE.
Kaavaseloſtuksessa olevassa kohteluettelossa mainittuja rakennuksia ei saa purkaa ilman purkamislupaa.

Kaavassa on osoitettu maakunnallisesti arvokkaat Riivarin vilja-aitta sekä Vuokatin urheilunopiston urheilukentän lähiympäristö maakullallisesti arvokkaiksi kohteiksi (SR-3).

Paikallisista kohteista on SR-1 ja SR-2 kohteiksi osoitettu (SR-2 kohteet aſemakaava-alueen ulkopuolella):

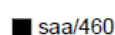
- Hyvölä- Lepikko (1.8)
  - Arvokkaimmat rakennukset ovat Hyvölän asuinrakennus ja aitta sekä kivinavetta, Taipaleen talo ja Lepikon pihaluhti
- Mustola (1.28)
- Määttälä (1.30)
  - Määttälän talo, piha-aitta ja kivinavetta
- Pajuniemi (1.35)
- Palovartijan maja (1.36)
- Riivari (1.45)
  - Suoſelu kohdistuu Riivarin taloon, isoluhtiaittaan, kivinavettaan ja vilja-aittaan asuinrakennus, kivinavetta, Taipaleen talo
- Tenetin rautatiesilta (1.48)
- Tervo (1.49)
  - Päärakennus, luhtiaitta, sivuaitta/paja ja vilja-aitta
- Nahkasaari (10.30)
- Jäätiön aitta (3.31)

Selvityksessä mainituista kohteista Leivolan koulua, Vuokatin Hiekkahovia, Vuokatin kauppakeskusta, kirkkoa ja päiväkotia ei ole osoitettu suoſelumerkinnällä, koska ne ovat verrattain uusia rakennuskohteita. Vuokatin vanha hyppymäki on uusittu lähes kokonaisuudessaan. Rantala sijoittuu osin kaavatien alueelle ja sen säilyttämiseen ko. alueella ei ole edellytyksiä. Entisen emäntäkoulun rakennukset ovat tyhjillä. rakennuksilla ei ole niin suurta rakennushistoriallista arvoa, että ne tulisi välttämättä osoittaa suoſelumerkinnällä.

- VEDENHANKINNALLE TÄRKEÄ POHJAVESIALUE.
Alueella on kielletty pohjaveden laatua ja määrää vaarantavat sekä maaperää pilaavat toimenpiteet.

Vuokatin pohjavesialue (1176502) on osoitettu pv-1 merkinnällä.

5.3.9 Ympäristöhäiriöt

- PUHDISTETTAVA/KUNNOSTETTAVA MAA-ALUE/KOHDE.
Alueen/kohteen maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä aſemakaavoituksen yhteydessä .
Numerointi kauttaviivan jälkeen viittaa kaavaseloſtukseen.

Matti rekisterin kohteista on kaavassa osoitettu ne kohteet, joissa on todettu pilaantumista, ja joihin on tulossa maankäyttömuodon muutosta. Kohteet, jotka sijoittuvat esim. vetenottamoiden läheisyyteen on osoitettu (kohde 304). Kohteet joihin on tulossa kunnostustoimenpiteitä ei ole osoitettu lukuunottamatta kohdetta 325, jonka kunnostuksen tasoa ei ole vielä lopullisesti päätetty. Kaavassa ei ole osoitettu

1.10.2018

myöskään niitä kohteita, jotka on kunnostettu nykyisen maankäyttömuodon vaatimusten mukaisesti, eikä maankäyttö ole muuttumassa. Osoittetut kohteet ovat:

ID	Pilaantuneen maan kohde
310	Pohjolan Turistiauto Oy:n asema, Rantatie 15
305	Sotkamon kolarikorjaus, Lastaajantie 5-7
325	Kainuun keskuspesula, Pesulantie 5
291	Lindströmin kauppa, Kuikankuja 5
311	Sotkamon autopurkamo, Teollisuustie 3
304	Vuokatin Autosähkö, Pohjavaarantie
269	Hirvenniemi, Sapsontie Asunto Oy Sotka Salpa

MELUALUE (55 dBA, päivä)

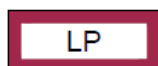
Alueelle ei tule sijoittaa uusia asuntoja tai muuta melulle herkkää toimintaa.

Kantatien varteen suunnittelualueen länsiosaan on osoitettu 55 dB:n melualue, alueelle jonne ei ole tarkoitus laatia asemakaavaa. Rajausta on osoitettu ELY-keskukselta saadun teoreettisen melualueen mukaisesti. Alue missä rakentaminen tulee ratkaista asemakaavalla on osoitettu suojavirealuetta melualueen leveydeltä tai osoitettu rakentamisaluetta alhaisen nopuesrajoituksen alueilla. Jokatapauksessa melun huomioiminen tapahtuu asemakaavoituksen yhteydessä.

5.3.10 Liikenne

RAUTATIELIIKENTEEEN ALUE.

YLEINEN PYSÄKÖINTIALUE.

SATAMA/VENEVALKAMA-ALUE.

Rautatiealue on osoitettu olevan tilanteen mukaisesti. Vuokatin aseman yhteydessä on laaja raakapuu terminaali.

Asemakaavoissa yleistä pysäköintiä palvelevat alueet on osoitettu LP-merkinnällä.

Asemakaavan LV-alueet on osoitettu kaavassa. Uusia alueita ei ole osoitettu.

1.10.2018

	vt/kt	VALTATIE/KANTATIE.
	st/pk	SEUTUTIE/PÄÄKATU.
	yt/kk	YHDYSTIE/KOKOOJAKATU.
		ERITASORISTEYS ILMAN LIITTYMÄÄ.
		KEVYENLIIKENTEE ALIKULKUKÄYTÄVÄ.
		UUSI KEVYENLIIKENTEE ALIKULKUKÄYTÄVÄ.
		RATA.
		UUDET TIET JA LINJAT.
		OHJEELLINEN ULKOILUREITTI.
		OHJEELLINEN UUSI ULKOILUREITTI.
		KEVYEN LIIKENTEE REITTI.
		UUSI KEVYEN LIIKENTEE REITTI.
		KEVYEN LIIKENTEE YHTEYSTARVE.
		OHJEELLINEN MOOTTORIKELKKAILUREITTI.
		VENEVÄYLÄ.
		YHTEYSTARPEEN PARANTAMINEN.
		ULKOILUREITIN YHTEYSTARVE.

Olemassa olevaan katuverkkoon ei olla esittämässä muutoksia. Kaavassa on osoitettu uusi katulinja Limakko lammen itäpuolelle sekä Vuokatipistotien alkuun. Jälkimäinen on asemakaavan mukainen linjaus. Yhteystarpeen parantaminen on tarpeen rinteiden ja urheiluopiston välillä. Pisterinniemen ja Kaarreniementien väliin on osoitettu yhteystarve.

Nuasjärven ja radan välissä on esitetty Jäätiörinteenpolun jatkamista Petäjärinteentielle asti. Toteutuessaan uusi yhteys mahdollistaa kahden tasoristeyksen poistamisen. Toteuttaminen tulee ajankohtaiseksi siinä vaiheessa, kun lomarakentaminen etenee alueelle.

Vuokatintielle ja Nurmeksentielle on osoitettu yhdet uudet liittymät, joista toinen on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Olemassa olevat pääreitistöt on osoitettu kaavassa.

Kevyenliikenteen reittiä on esitetty jatkettavaksi Kajaanin suuntaan, Nurmestien varteen, Vuokatinhovintien, Varsitien varteen, Kaarreniementien ja Katinkullantien varsille.

1.10.2018

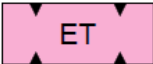
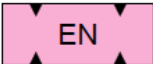
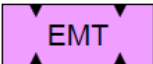
Uutta ulkoilureitin alikulkua on esitetty Jäätiönlammen eteläpuolelle sekä Hyvölänkylän kohdalle radan ja maantien alitukseen. Muina uusina alikulkuina on osoitettu radan alitus Särkisen kohdalla. Hirviniemen pohjoisrannalla vanhalla ratapohjalla kulkeva ulkoilureitti on tarkoitus jatkaa itään päin sekä yhdistää radanvartta olemassa oleviin reitteihin.

Kattikeskuksen ja Katinkullan välistä olevaa ulkoilu/kevyenliikenteen reitin on tarkoitus parantaa ja mahdollisesti toteuttaa alueelle sekä kevyenliikenteen reitti, että latu vierekkäin.

Kaarreniemen pohjoiskärjen ja olevan reitistön välille on osoitettu ulkoilureitin yhteystarvemerkintä. Reitintä paikka tarkentuu yksityiskohtaisemman kaavoituksen yhteydessä.

Uusi ohjeellinen moottorikelkkareitti on osoitettu kantatien eteläpuolelle Hyvölänkylän ja Ilkantiin väliin sekä Vuokatin vaaran itäpuolelle radan viereen.

5.3.11 Muut merkinnät

	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
	ENERGIAHUOLLON ALUE.
	SUOJAVIHERALUE.
	Mastoalue.

Jätevedenpuhdistamo ja vedenottamot on osoitettu ET-alueiksi. Kankaan monttuun on osoitettu myös ET-alue vedenottamoa varten.

Vuokatin lämpövoimala sekä kaava-alueella oleva muutosasema on osoitettu EN-alueiksi. Alueella olevat 110 kV ilmajohdot on osoitettu.

Suojaviheralueita on osoitettu radan ja maanteiden varten.

Vuokatin vaaralla oleva masto-alue on osoitettu kiinteistörajan mukaisesti EMT-alueeksi.

5.3.12 Yleismääräykset

Tämä yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää ranta-alueen rakennusluvan myöntämisen perusteena RA-1 -alueella. Muilta osin ranta-alueelle jää voimaan MRL 72 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Jätevedet on käsiteltävä vesihuoltolain, ympäristönsuojelulain, talousjätevesiasetuksen ja Sotkamon kunnan määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Nuasjärven rantavyöhykkeelle rakennettaessa tulvavahingoille alttiiden rakennusosien tulee olla korkeustason N60 +139,31 yläpuolella. Muilla vesistöillä alimman lattiatason oltava vähintään 1 metrin ylempänä kerran 100 vuodessa toistuva ylintä tulvakorkeutta (1/100+1m).

VL-, VR- ja VU- alueille saa rakentaa toiminnan kannalta välttämättömän tiestön sekä yhdyskuntateknisen huollon vaatimat verkostot, laitteet ja varusteet huomioiden kuitenkin alueiden luonne ja niiden maisema- ja luontoarvojen rakentamiselle asettamat vaatimukset. Alueille saa rakentaa toiminnan ja yleisen virkistyskäytön kannalta tarpeellisia latu- ja ulkoilureittejä, kevytrakenteisia taukopaikkoja, keitto- ja sadekatoksia ja muita vastaavia rakennelmia ja laitteita.

VL-, VR- ja VU- alueilla maisemaa muuttava toimenpide edellyttää maisematyöluvan.

1.10.2018

5.4 Kaavan suhde tavoitteisiin ja suunnitelmiin

5.4.1 Suhde yleiskaavan sisältövaatimukseen

Yleiskaavan sisältövaatimus MRL 39 §:

Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

1. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
2. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
7. ympäristöhaittojen vähentäminen
8. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
9. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Yleiskaavassa on otettu huomioon MRL 39 § mukaiset sisältövaatimukset seuraavasti:

- Kaavassa osoitettava uusi rakenne on osoitettu pääsääntöisesti olevan rakennetun ympäristön yhteyteen tai läheisyyteen sekä olemassa olevien ja tulevien liikenneväylien rajaamalle alueelle.
- Vuokatin aluetta kehitetään edelleen sekä asumisen, että matkailun keskuksena jo olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Kaavassa on osoitettu muutama uusi tielinja.
- Palvelujen saatavuus alueella lisääntyy sekä monipuolistuu. Alueen luonteen huomioiden syntyvä palvelurakenne on pääasiassa matkailua ja asumista tukevaa toimintaa. Koko alue kytketään yhdyskuntatekniikan piiriin, joten vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukainen rakentaminen toteutuu.
- Luonto, maisema ja kulttuuriympäristöt on huomioitu kaavassa sekä päämaankäyttömerkinnöin että informatiivisin merkinnöin. Merkintöjen määräykset tukevat ko. arvojen säilymistä riittävässä määrin.
- Alueella olevat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet on merkitty kohdekohtaisesti kaavakartalle. Merkintöjen määräykset tukevat ko. arvojen säilymistä riittävässä määrin.
- Alueelle on osoitettu laaja yhtenäinen virkistysalueiden verkosto.

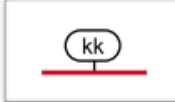
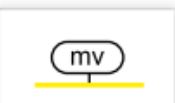
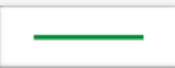
1.10.2018

5.4.2 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT)

VAT	Yleiskaavaratkaisussa huomioitu seuraavasti
Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen	Alueen toteuttaminen luo paljon uutta rakennetta, mutta sen sijoittuminen olemassa olevan rakenteen välittömään läheisyyteen sekä olemassa olevien verkostojen hyväksikäyttö toteuttavat tätä tavoitetta. Matkailualueen kehittyminen luo ylimaakunnallista toimintaa mm. elinkeino-harjoittajien osalta sekä edesauttaa alueen aseman kehittymistä kansainvälisesti tarkasteltuna.
Tehokas liikennejärjestelmä	Kaikki uusi rakentaminen on sijoitettu siten, että voidaan hyväksikäyttää olevia liikennejärjestelmiä sekä kehittää niitä taloudellisesti.
Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	Rakentaminen on osoitettu niin, että ne eivät sijoitu tulvalle herkille alueille. Uutta asutusta ei ole osoitettu alueille jossa on vaaraa melusta tai tärinästä tai ne on huomioitu kaavamääräyksissä.
Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat	Valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot on turvattu omilla merkinnöillä ja määräyksillä. Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokaimmat alueet on jätetty rakentamisen ulkopuolelle ja osoitettu omilla merkinnöillä. Kaavassa on jätetty laajat alueet virkistyskäyttöön ja turvattu sekä viheralueverkoston jatkuvuus.
Uusiutumiskykyinen energiahuolto	Suunnittelualueelle ei sijoitu merkittäviä energiahuollon verkostoja tai varauksia.

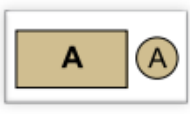
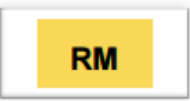
1.10.2018

5.4.3 Suhde maakuntakaavaan

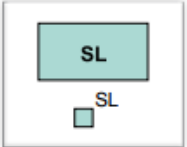
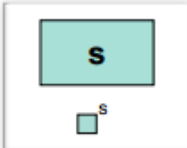
Maakuntakaava	Yleiskaava	Poikkeaman perustelu
Kaupunkikehittämisen kohdealue	Aluetta kehitetään suunnittelumääräyksen mukaisesti valtakunnallisesti vetovoimaiseksi, yhdyskuntarakenteeltaan ja kaupunkikuvaltaan korkeatasoiseksi osaamisen, yritystoiminnan, kaupallisten palvelujen sekä matkailu- ja vapaa-aikapalvelujen alueeksi.	Ei poikkeamaa
Matkailun vetovoima-alue	Alueesta kehitetään matkailu- ja virkistystoimintaa palveleva laaja kokonaisuus maakuntakaavan määräyksen mukaisesti.	Ei poikkeamaa
Luontomatkailun kehittämisalue	Vuokatin vaaran eteläpuolinen alue on osoitettu maakuntakaavassa luontomatkailun kehittämisalueena. Alue on merkitty kaavassa luonnonsuojelualueeksi, retkeily- ja virkistysalueeksi sekä masto-alueeksi (olemassa oleva radio- ja tv-asema). Kaavan ratkaisut tukevat alueen kehittymistä luontomatkailun kohdealueena ja kaavan majoituskapasiteetin lisääminen mahdollistaa matkailijamäärien kasvun.	Ei poikkeamaa
Maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokas alue	Vuokatin vaaran alue on merkitty maakuntakaavassa maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi. Yleiskaavassa alue on pääsääntöisesti retkeily- ja ulkoilualue, lähivirkistysaluetta sekä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Alueelle on myös osoitettu kyläaluetta, pientalovaltaista asuntoaluetta (AP-1) sekä matkailupalveluiden aluetta (RM) Vuokatin vaaran alueelle. AP-1 ja RM alueet on merkitty myös voimassa oleviin yleiskaavoihin. Alueet tulee asemakaavoittaa, jolloin tarkemmassa suunnittelussa määrätään tarkemmin rakennusten soveltumisesta ympäröivään maisemaan.	Maisemallisesti arvokas rakennusryhmä on osoitettu kyläalueeksi. Kaavassa on osoitettu uutta rakentamista myös vaaran lakialueelle olevan ja tulevien rinteiden läheisyyteen. Jotta maisemallisesti arvokkaan alueen arvot voidaan säilyttää, tulee asemakaavassa varmistaa, että rakentaminen ei nouse puuston yläpuolelle ja että suojaavaa puustoa säilyy riittävästi.
Valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde	Yleiskaavaan on merkitty kulttuurihistorialliset kohteet ja ne on suojeltu kaavamääräyksin.	Ei poikkeamaa

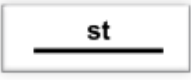
1.10.2018

Maa- kunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde	Yleiskaavaan on merkitty kulttuurihistorialliset kohteet ja ne on suojeltu kaavamääräyksiin.	Ei poikkeamaa
Tär- keä pohjavesialue	Vedenhankinnalle tärkeät pohjavesialueet on merkitty yleiskaavaan ja ne on suojeltu kaavamääräyksiin.	Ei poikkeamaa
Taa- jamatoimintojen alue	Yleiskaavassa on pääosa vakituisten asumisen mahdollistavista alueista osoitettu maakuntakaavassa määrätyleiselle taajamatoimintojen alueelle. Uusia olennaisesti muuttuvia AP-1 alueita on osoitettu Mustolan alueelle Kai- nuuntien molemmin puolin olemassa olevan AP-1 alueen jatkoksi sekä Hakalan ja Jäätiökylän alueille. Nämä alueet liittyvät jo olemassa oleviin asuntoalueisiin ja edistävät yhdyskuntarakenteen eheyttämistä sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnalliseksi keskuksiksi.	Myös Kaarreniemeen on osoitettu uutta AP-1 sekä AP/RM aluetta maakuntakaavan valkoiselle alueelle, mutta taajamatoimintojen laajenemissuunta on osoitettu Kaarreniemeen. Alue sijaitsee noin kahden kilometrin päässä Vuokatin keskustan alueen palveluista. Alueen reunalle tulee vesijohtoverkko ja muu infraverkosto. Alueella on jo jonkin verran vakituista asumista.
Pal- velujen alue	Maakuntakaavaan merkitty palvelujen alue on yleiskaavaan merkitty keskustatoimintojen alueeksi. Keskustatoimintojen aluetta on yleiskaavassa osoitettu myös Vuokatin asematien ja Pohjavaarantien kohdalle olemassa olevien palveluiden alueelle.	Ei poikkeamaa
Virkistysalue	Maakuntakaavassa virkistysalueina osoitetut alueet on osoitettu myös yleiskaavassa urheilu-, virkistys- tai retkeilyalueina.	Rinnealueen alueen yhteyteen on osoitettu matkailua ja alueen toimintaa palvelevaa rakentamista.
Mat- kailupalvelujen alue	Maakuntakaavassa matkailupalveluiden alueina osoitetuille alueille on yleiskaavassa osoitettu myöskin matkailupalveluiden aluetta (RM), asuntovaunualuetta (RV) tai loma-asuntoaluetta (RA). Hyvölänkylän itäpuolelle on osoitettu AP-1 alueiden ohella RM-aluetta maakuntakaavan valkoiselle alueelle. Alueella on voimassa oleva asemakaava.	Ei poikkeamaa

1.10.2018

Lo- ma- ja matkailualue	Loma- ja matkailualue on maakunta-kaavassa osoitettu jäätijärven alueelle. Yleiskaavassa alue on osoitettu RM alueena. RM aluetta on osoitettu myös Nuasjärvelle Jäätiölähden rannalle maakunta-kaavan valkoiselle alueelle.	Voimassa olevassa yleiskaavassa alueelle on merkitty omarantaista loma-asuntoaluetta. Alueen on kuitenkin katsottu olevan niin keskeisellä sijainnilla ja olemassa olevan infran piirissä, että alueelle olisi kannattavaa rakentaa matkailijoita palvelevia loma-asuntoja yksityisten loma-asuntojen sijaan. Toteuttaminen jää maanomistajan omaan harkintaan.
Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta	Yleiskaavassa alue on merkitty urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena.	Ei poikkeamaa
Luonnonsuojelualue tai -kohde	Yleiskaavassa alue on merkitty luonnonsuojelualueena.	Ei poikkeamaa
Suojelualue tai -kohde	Yleiskaavassa alue on merkitty luonnonsuojelualueena.	Ei poikkeamaa
Venesatama	Yleiskaavassa alue on merkitty satama/venevalkama-alueena.	Ei poikkeamaa
Veneväylä	Yleiskaavaan on merkitty veneväylä.	Ei poikkeamaa
Val-	Yleiskaavaan on merkitty valtatie/kantatie	Ei poikkeamaa

1.10.2018

tatie / kantatie		
 Seututie tai pääkatu	Yleiskaavaan on merkitty seututie/pääkatu	Ei poikkeamaa
 Yhdysrata / sivurata	Yleiskaavaan on merkitty yhdysrata/sivurata/kaupunkirata	Ei poikkeamaa
 Ulkoilureitti	Yleiskaavaan on merkitty ohjeellisia ulkoilureittejä	Ei poikkeamaa
 Moottorikelkkailureitti	Yleiskaavaan on merkitty ohjeellinen moottorikelkkailureitti	Ei poikkeamaa
 Tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikkö	Yleiskaavassa on osoitettu Kainuuntien ja Nurmeksentien risteykseen kaupallisten palveluiden alue, jolle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön, joka on tarkoitettu tilaa vaativalle kaupalle.	Ei poikkeamaa

1.10.2018

6 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädetty vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin (MRL 9 §). MRA 1 §:ssä on määritelty tarkemmin, että vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset. Asetuksessa on lueteltu viisi kohtaa, joihin kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää:

1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.
2. Maa- ja kallioperään, ilmaan.
3. Kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen.
4. Yhdyskuntarakenteeseen ja -talouteen sekä liikenteeseen.
5. Maisemaan ja rakennettuun ympäristöön.

Lopullinen lista arvioitavista vaikutuskohteista täydentyy ja tarkentuu kaavaprosessin edetessä.

Kaavan vaikutuksia on arvioitu sen mukaisesti, että kaikki alueelle osoitetut uudet rakentamismahdollisuudet tulevat rakentumaan. Kaavaa laadittaessa on edelleen rakentamisen sijoittamisella pyritty minimoimaan haitallisia vaikutuksia luontoon, maisemaan, rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin. Vaikutusten arvioinnissa eräänlaisena 0-vaihtoehtona voidaan pitää sitä, ettei kaavaa laadita ollenkaan.

Taulukkotarkastelussa on osa-alueittain arvioitu yleiskaavamuutoksen vaikutuksia. Tarkastelussa on käytetty seuraavaa arviointiluokitusta:

0	ei vaikutusta nykytilanteeseen
+	paranee vähäisesti nykytilanteesta
++	paranee nykytilanteesta
+++	paranee merkittävästi nykytilanteesta
-	huononee vähäisesti nykytilanteesta
--	huononee nykytilanteesta
---	huononee merkittävästi nykytilanteesta
( )	suluissa oleva merkintä riippuu toteuttamisesta.

1.10.2018

Osa-alue	Arvio	Perustelu
Ihmisten elinolot ja elinympäristö	+++	Osayleiskaava tukee Vuokatin sosiaalista ja kulttuurillista kestävyttä. Osayleiskaava tukee yksityisten palveluiden säilymistä ja luo niille kehittämisedellytyksiä ja taloudellista kestävyttä. Uudet ja olemassa olevat vakituiset asukkaat hyötyvät uusista vakituisista asukkaista ja loma-asukkaista työpaikkojen lisääntymisen sekä palveluiden säilymisen ja kehittämisen kannalta. Uusi kaupallisten palveluiden alue (KM-tv) mahdollistaa alueelle seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön sijoittamisen tilaa vaativaa kauppaa varten. Toteutuessaan alue sijaitsee lähellä olemassa olevaa asutusta hyvien kulkuyhteyksien varrella, jolloin asukkaiden palvelut monipuolistuvat. Toteutuessaan alue luo myös työpaikkoja. Osayleiskaavassa on varattu riittävästi erilaisia ja monipuolisia alueita matkailuelinkeinotoiminnan tarpeisiin olevan rakenteen sisällä ja välittömässä läheisyydessä. Matkailijoiden kannalta vakituisten ja loma-asukkaiden määrän kasvulla on suotuisia vaikutuksia alueen matkailupalveluiden volyymin kehittymiseen. Myös retkeily- ja virkistysmahdollisuudet säilyvät ennallaan tai kehittyvät entisestään mikäli asukkaiden ja loma-asukkaiden määrä alueella kasvaa.
Maa- ja kallioperä	++	Maa- ja kallioperään kohdistuvat vähäiset vaikutukset tulevat uuden rakentamisen seurauksena. Rakentamista ei ole ohjattu arvokkaille kallioalueille. Olemassa olevat pilaantuneen maan kohteet on selvitetty ja niiden pilaantuneisuus on selvitettävä asemakaavoitusvaiheessa. Vuokatintien ja Nurmestien risteyksessä oleva entinen maa-ainesten ottoalue on yleiskaavassa osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi. Näin ollen vaikutukset maa- ja kallioperään paranevat hieman nykytilanteesta.
Vesi, pohjavesi, ilmanlaatu ja pienilmasto	-	Vuokatin pohjavesialueelle on osoitettu uutta asuinrakentamista ja sekä kaupallisia palveluita. Uudet alueet sijoittuvat osin muodostumisalueen ulkopuolelle tai reuna-alueelle. Uusilla rakentamisalueilla ei ole suurta merkitystä pohjaveden muodostumiselle. Uudet tiiviit pinnat toki vähentävät vähän imeytymistä. Uudet toiminnot lisäävät riskiä pohjaveden pilaantumiselle, mutta kunnallistekniikan asianmukaisella suunnittelulla ja rakentamisella riskiä voidaan pienentää.

1.10.2018

		Erityisen suurta huomiota suunnittelun ja toteutuksen osalta tulee kiinnittää Nurmeksentien ja Kainuuntien risteykseen osoitetulla KM-alueella sekä Pohjanvaarantien ja Vuokatin- tein väliin osoitettuun AP/RM-alueeseen. Esim. pysäköintialueen hulevedet tulee ohjata pohjavesialueen ulkopuolelle. Uusi rakentaminen on suurelta osin pientalovaltaista, jossa hulevesien määrä on suhteellisen pieni. Erityisesti pienien vesistöjen ranta-alueelle rakentaessa tulee hulevesien käsittelyyn panostaa, jotta pienvedet eivät kuormittuisi. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varata hulevesien käsittelylle tarvittavat aluevaraukset. Kaavassa ei ole osoitettu sellaisia uusia toimintoja, joilla olisi suoraa vaikutusta alueen ilmanlaatuun. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu mahdollisimman lähelle olevaa asutusta, jotta autoilu muodostuisi mahdollisimman vähäiseksi. Jonkin verran lisääntyvä autoilu kuitenkin huonontaa ilmanlaatua paikallisesti. Jäätiölahden rannalla läntisimmät RA -alueet on tässä osayleiskaavassa merkitty RM - alueiksi, jolloin alueille on mahdollista rakentaa matkailua palvelevia loma-asuntoja nykytilannetta enemmän maanomistajan niin halutessa. Nuasjärven koko ja rakennuspaikkojen määrä ja sijainti huomioon ottaen voidaan kuitenkin katsoa, ettei näillä ole merkitystä vesistöön. Kaarreniemen pientalovaltainen asuntoalue tai matkailupalvelujen alue tulee asemakaavoittaa, koska alueelle halutaan haja-asutusta tiiviimpää maankäyttöä, jolloin tarkemman suunnittelun avulla varmistetaan järkevä taajamarakenne se, ettei vesistöön kohdistu kohtuutonta kuormitusta.
Ilmasto	(+/-)	Verrattuna nykytilanteeseen väestön ja matkailijoiden määrän kasvu on melko maltillista. Näin ollen myös autoilun määrän kasvu alueella on kohtalaisen pientä. Matkailijoiden määrän kasvu saattaa edesauttaa julkisen liikenteen kehittymistä alueen sisällä ja ympärillä, jolloin yksityisautoilun määrä voi jopa vähentyä.
Kasvi- ja eläinlajit, luonnon monimuotoisuus	0	Luonto- ja maisemaselvityksessä todettujen uhanalaisten tai harvinaisten lajien esiintymispaikoille, mahdollisten metsälakikohteiden tai paikallisesti arvokkaiden pienialaisen luontokohteiden alueille ei ole osoitettu uusia aluevarauksia. Suojeltuihin luontoarvoihin ei suunnitelmalla ole suoraa vaikutusta. Välilliset vaikutukset eivät ole merkittäviä.
Luonnonvarat	0	Alueen toteuttamisella ei ole tavanomaista rakentamista suurempaa vaikutuksia luonnonvaroihin.
Luonto ja luonnonym-	-	Kaava ei hävitä sellaisia tiedossa olevia luonnonympäristöjä,

1.10.2018

päristö		joilla olisi paikallista laajempaa arvoa. Uusi rakentaminen on pyritty ohjaamaan siten, että arvokkaat luontokohteet jäävät niiden ulkopuolelle. Asemakaavan ja rakennustöiden yhteydessä tulee etenkin Nuasjärven ranta-alueella ja Vuokatinvaaran rinteillä huomioida suunnittelussa yleiskaavassa osoitetut luontoarvot. Uudet rinteet ja osa rakentamisesta sijoittuvat siten, että joudutaan menemään luo-alueille. Toteutuksessa tulee pyrkiä siihen, että vaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi.
Alue- ja yhdyskuntarakenne	+++	Kaavan ratkaisut tiivistävät olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Alueella on olemassa oleva infraverkosto, jota uusilla asuin- ja loma-asuinalueilla tullaan hyödyntämään. Hirvenniemen ja Nurmestien risteyksen välinen alue (KM, P, TP-1) sekä Vuokatin keskustatoimintojen alue (C) ja Vuokatin liikekeskuksen alue (P) sijaitsevat kantatien 76 varressa ja tietä pitkin on sujuvat yhteydet autolla itään ja länteen. Myös muualta kunnasta alueiden saavutettavuus autolla on hyvä. Kantatietä 76 pitkin kulkee Kajaanin, Sotkamon ja Kuhmon välisiä linja-autovuoroja, joten alueet ovat teorias- sa saavutettavissa myös joukkoliikenteellä. Alueilla on hyvät edellytykset myös kävellen ja pyöräillen tehtäville asiointimatkoille lähiasutuksen ja kevyen liikenteen väyläverkon ansiosta. Vuokatin osayleiskaavassa osoitetut kaupan alueet tarjoavat vähittäiskaupalle kilpailukykyisiä sijaintipaikkoja, turvaavat olemassa olevan kaupan toiminta- ja kehitysedellytykset ja mahdollistavat uusien kaupan yksiköiden sijoittumisen erityisesti Kainuuntien ja Nurmestien risteykseen osoitetulla uudella kaupallisten palvelujen alueella, mikä luo edellytyksiä toimivalle kilpailulle. Uusi tilaa vaativan kaupan seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön sijainti palvelee sekä Vuokatin alueen asukkaita ja matkailijoita, että muualla Sotkamossa asuvia. Alue sijoittuu hyvien liikenneyhteyksien varrelle jo olemassa olevien Hirvenniemen palveluiden läheisyyteen yhdistäen näin Sotkamon keskustan ja Vuokatin toisiinsa. Aluetta kehitetään keskustaan soveltumattoman kaupan alueena niin, että se kilpailee mahdollisimman vähän Sotkamon keskustan kaupan kanssa. Toimijasta riippuen uusi kaupan alue saattaa vähentää sotkamolaisten tarvetta liikkua oman kunnan ulkopuolelle suuriin kasvukeskuksiin tekemään ostoksia.
Yhdyskunta- ja energiatalous	++	Kunnalle syntyy kuluja liikenne- ja ratkaisujen toteuttamisesta sekä muista kunnallisteknisistä rakenteista. Vaikka asuin-alueet ja loma-asuinalueet voidaan liittää olemassa oleviin

1.10.2018

		verkostoihin, tulee kuluja kuitenkin alueiden sisäisen verkoston rakentamisesta. Tuloja kaupungille syntyy tontinluovutuksista ja liittymismaksuista sekä verotulojen kasvusta. Alueen toteuttamisella ja toiminnalla on myös työllistävää vaikutusta. Lisäksi uudet asukkaat käyttävät kunnan palveluja ja tuovat siten toimeentuloa ja työtä kuntaan. Matkailun kasvu tuo sekä välillisiä että välittömiä tuloja alueelle. Välitön matkailutulo voidaan määritellä matkailijoiden alueella käyttämäksi rahamääräksi. Välilliset tulovaikutukset syntyvät, kun välitöntä matkailutuloa saavat yritykset tekevät ostoja alueen muilta yrityksiltä tuottaakseen matkailijoiden kysymiä tavaroita ja palveluja. Näin matkailun taloudelliset vaikutukset ohjautuvat myös sellaisille toimialoille, jotka eivät ole välittömästi yhteydessä matkailuun (esimerkiksi elintarviketeollisuus). Energiatalouden osalta kaavaratkaisu tukeutuu olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja energiahuollon verkostoihin. Kaavassa ei ole erityisiä varauksia uudistuvien energialähteiden käytön edistämiseksi.
Liikenne ja liikkuminen	+++	Liikenne tukeutuu pääsääntöisesti olemassa oleviin verkostoihin. Muutamia uusia tieyhteyksiä ja erityisesti kevyenliikenteen yhteyksiä on suunniteltu sujuvoittamaan liikkumista alueella. Olemassa olevia liittymiä parannetaan sujuvammiksi ja turvallisemmiksi. Samoin kevyenliikenteen turvallisuuteen ja saavutettavuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota suunnitelmissa. Myös julkisen liikenteen pysäkkien saavutettavuutta on parannettu suunnitelmissa.
Kaupunkikuva ja maisema	-	Vesistöjen rannoille sijoittuvat uudet AP-1 alueet sijoittuvat osittain alueille, jotka on maisemasuunnitelman mukaan suositeltavaa pitää pääosin avoimena ja suunnata rakentaminen alueen reunoille tai olevan rakentamisen yhteyteen. Rakennusten tarkempi sijoittelu ratkaistaan asemakaavoituksella. Kaavan toteuttaminen Vuokatin vaaralle menevän tien molemmin puolin muuttaa lähimaisemaa. Muutos voimassa olevaan kaavan on suurin lähellä vaaran lakea, jonne on osoitettu uutta P-1-aluetta palvelemaan laajempaa yleistä etua, kuten matkailijoita ja vaeltajia, eikä pelkästään majointusrakentamista. Alempana olevan RM-alueen ovat voimassa olevassa kaavassa RM-aluetta tai selvitysaluetta. Alue on maston ja rinteiden sekä Vaarantien johdosta osin jo rakennettua aluetta. Rakennettu alue tulee laajenemaan ja siten muuttamaan maisemaa. Yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä tulee huolehtia siitä, että alueelle jää riittävästi suojaavaa puustoa, jotta kaukomaisemassa ei tapahdu oleellista muutosta. Muutoinkin rakentamisen tulee olla ma-

1.10.2018

		talaa, jotta se jää puuston suojaan eikä nouse vaaran siluetin yläpuolelle. Lisäksi suuret leikkaukset ja pengerrykset tulee välttää. Uudet rinteet laajentavat Vuokatin vaaran pohjoisosan avoimia alueita. Peitteinen metsäinen maisemakuva tulee supistumaan. Maisemamuutos ei ole kokonaisuus huomioiden kovin merkittävä. Kaukomaisemassa muutos näkyy eteenkin Naapurivaaralle. Uudet rinteet tulevat selviten avoimille alueille vaaran luoteispuolella. Muutos tulee näky-mään myös kantatielle sekä Jäätiönlahden pohjois- ja länsi-rannalle, Nuasjärvelle sekä golfkentille. Negatiiviset maisemavaikutukset voidaan minimoida korkeatasoisella ja laadukkaalla suunnittelulla sekä huomioimalla ja käyttämällä hyväksi olemassa olevaa luontoa ja puustoa sekä maisemoimalla (nurmettamalla) rinnepohjat. Yleismääräys edellyttää maisematyöluvan hakemista kaikkiin maisemaa muuttaviin toimenpiteisiin.
Kulttuuriperintö ja rakennettu ympäristö	(-)	Muinaisinventoinnin tulokset on otettu huomioon kaavassa rajaamalla tuleva rakentaminen pääosin muinaismuistokoh-teiden ulkopuolelle. Rakennusten sijoittelun tarkemmassa suunnittelussa tutkitaan kohteen tarkka sijainti ja laajuus, jolloin se pystytään säästämään, vaikka ympärille tulisikin uutta rakentamista. Kaavakartalla on osoitettu ja määräyksin suojeltu rakenne-tun kulttuuriympäristön kohteet, jotka ovat edelleen säilyt-täneet arvonsa.

1.10.2018

---

7 TOTEUTTAMINEN

7.1 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaava on oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:ssä määrätään yleiskaavan oikeusvaikutuksista muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan.

7.1.1 Suunnittelun ohjausvaikutus

Hyväksytty yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42.1 §).

7.1.2 Maakuntakaavan/ seutukaavan ohjausvaikutus

Maakuntakaava ei ole mm. oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella voimassa muutoin kuin yleiskaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (MRL 32.3 §).

7.1.3 Vaikutus viranomaisiin

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista (MRL 42.2 §). Säännös koskee niin kunnan, maakuntaliittojen kuin valtion viranomaisia.

7.1.4 Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on asiasta toisin määrätty (MRL 14.4 §).

7.1.5 Yleiskaavan ja muun lainsäädännön mukaisen päätöksenteon suhde

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset suunnitelmat on otettava huomioon suunniteltaessa ja päätettäessä muun lainsäädännön nojalla ympäristön käytön järjestämisestä siten kuin erityislaeissa säädetään. Muussa lainsäädännössä on vastaavasti säännöksiä, jotka yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon. Tässä suhteessa keskeisimpiä lakeja ovat ympäristönsuojelulaki, rakennussuojelulaki, tielait, metsälaki, maa aineslaki, kaivoslaki ja jätelaki.

7.2 Rakentaminen osayleiskaava-alueella

Rakentaminen alueella tapahtuu olemassa olevan ranta-asemakaavan tai laadittavien uusien asemakaavojen perusteella.

1.10.2018

8 SUUNNITTELUVAIHEET

Suunnitteluprosessin vaiheet:

- Kunta teki päätöksen kaavan laatimisesta 12.3.2013.
- Sotkamo-Vuokatti Masterplan 2030 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 15.12.2015.
- Kunta valitsi kaavaa laativaksi konsultiksi FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n 24.2.2016.
- Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 6.4.2016.
- Kaava kuulutettiin vireille 13.5.2016.
- Kaavaan liittyvät selvitykset laadittiin vuoden 2016 aikana.
- Alustava kaavaluonnos valmistui helmikuussa 2017.
- Luonnosvaiheen työneuvottelu pidettiin 2.3.2017. Muistio on kaavaseloſtuksen liitteenä.
- Lopullinen kaavaluonnos valmistui marraskuussa 2017 samanaikaisesti liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa.
- Kaavaluonnos oli nähtävillä 4.12.2017 – 10.1.2018 välisen ajan.
- Infotilaisuus pidettiin 11.12.2017.
- Kaavaluonnoksesta saatiin lausunnot Kainuun liitolta, Liikennevirastolta, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta, Kainuun ELY-keskukselta, Loiste Sähköverkko Oy:ltä ja Kainuun museolta.
- Luonnoksesta saatiin 20 erillistä muistutusta.
- Työneuvottelu pidettiin 30.5.2018.
- Saadun palautteen ja neuvottelujen perusteella kaavaluonnokseen tehtiin mm. seuraavia muutoksia:
  - Kaavaseloſtusta on tarkennettu maakuntakaavan tilanteen sekä valtakunnallisten alueidenkäyttö tavoitteiden osalta.
  - Jäätiönrinteenpolkua on jatkettu radan ja Nuasjärven välissä länteen Petäjäniementiehen asti.
  - Laajennettu rakentamista ns. keskuspuiston reuna-alueille.
  - Rata-alue on laajennettu Vuokatin aseman terninaalin alueella.
  - Tarkennettu ja korjattu liikenteeseen liittyviä kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.
  - Supistettu Vuokatinvaaran lakialueen maankäyttöä.
  - Täydennetty VU-2 alueen määräystä.
  - Lisätty yksi PIMA-kohde.
  - Tarkennettu määräyksiä asemakaavoitettavaksi tarkoitettua alueesta.
  - Lisätty maakunnallisesti arvokkaiden rakennuskohteille (voimassa olevan maakuntakaavan) oma SR-merkintä.
  - Korjattu ja lisätty SM-kohteiden merkintöjä sekä SM-kohteen kaavamääräystä.
  - Golfin harjoituskentän alue on muutettu VU-alueeksi ja RM-alue on osoitettu harjoituslyöntipaikan alueelle.
  - Kaarreniemen alueelle on laajennettu VU-2-alue.
  - Muutamia pieniä aluerajaus muutoksia.
  - Osoitettu yksi oleva asuinrakennus.
  - Muutettu AP-alue RA-1/2 alueeksi.
  - Kaavaseloſtusta on korjattu ja täydennetty.

Kaavaehdotus valmistui lokakuussa 2018.

1.10.2018

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Kuopiossa 1.10.2018

Timo Leskinen
aluepäällikkö, DI